

“ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ УДИРДЛАГЫН ЖУРАМ”-ЫН ШИНЭЧЛЭН БОЛОВСРУУЛСАН ТӨСӨЛ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1. Төмөр замын галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын журам нь Төмөр замын тээврийн тухай хууль, Төмөр замын техник ашиглалтын дүрэм, Төмөр замын дохиолол холбооны журмын заалтыг хэрэгжүүлэхэд оршино.

1.2. Төмөр замын өртөө, зөрлөгт галт тэрэг хүлээн авах, явуулах, өнгөрүүлэх, сэлгээний ажлыг дараах нөхцөлд удирдан зохион байгуулахад энэхүү журмыг мөрдөнө. Үүнд:

1.3. Байгууламж, төхөөрөмж хэвийн ажиллагаатай болон гэмтэлтэй;

1.4. Байгууламж, төхөөрөмжийг засварлах, өргөтгөх, шинээр барих.

1.5. Галт тэрэгний хөдөлгөөнийг зөвхөн нэг ажилтан удирдана. Хэсэгт галт тэрэгний диспетчер, өртөөнд өртөөний жижүүр /довын/, постод постын жижүүр, хоорондын зам дахь аж ахуйн галт тэргэнд ажил удирдагч, хоёроос дээш тооны зүтгүүр бүхий галт тэргэнд түүчээ зүтгүүрийн машинч удирдана.

1.6. Өртөө, замын пост, парк дээр галт тэрэг хүлээн авах, явуулах, өнгөрүүлэхийг зөвхөн нэг ажилтан /өртөөний жижүүр, галт тэрэгний диспетчерийн төвлөрүүлэлттэй хэсэгт диспетчер постын ба паркийн жижүүр/ удирдана.

1.7. Галт тэрэг хүлээн авах, явуулах, өнгөрүүлэх түүнчлэн сэлгээний ажилтай холбогдсон бүх үйл ажиллагааг энэхүү журам болон “Төмөр замын техник ашиглалтын дүрэм”, “Төмөр замын дохиолол холбооны журам”, өртөөний техник захирамжийн акт, нэгдсэн технологийн горимын дагуу явуулна.

1.8. Галт тэрэгний диспетчер, өртөөний жижүүрээс зүтгүүрийн машинчид өгөх галт тэрэгний хөдөлгөөний болон сэлгээний ажлын талаарх шийдвэр товч, тод, ойлгомжтой байна. Шийдвэр өгсөн ажилтан өгсөн шийдвэрээ давтуулан сонсож зөв ойлгосныг магадална.

1.9. Дохиолол төвлөрүүлэлт, хориглолын тоног төхөөрөмжийг ашиглан дохио нээх, хаахыг дор дурдсан ажилтан гүйцэтгэнэ. Үүнд:

1.10. Өртөө, ялгах дов, өртөөний парк, замын постод тэдгээрийн жижүүр ба өртөөний жижүүрийн удирдлагаар түүний туслах, сумчин;

1.11. Галт тэрэгний диспетчерийн төвлөрүүлэлттэй хэсэгт галт тэрэгний диспетчер;

1.12. Өртөөний гаргах гэрлэн дохио хориглосон заалттай буюу гаргах дохиогүй замаас галт тэрэг явуулах үед хоорондын зам эзлэх зөвшөөрлийг галт тэрэгний диспетчер, өртөөний жижүүр энэхүү журамд зааснаар гүйцэтгэнэ.

1.13. Машинч олгогдсон зөвшөөрөлд галт тэрэгний дугаар, явах хоорондын замтай тохирч байгаа эсэхийг магадална.

1.14. Өртөөний жижүүр нь галт тэрэг нэг бүрийн явсан, ирсэн, өнгөрсөн цаг минутыг зохих ёсны нэмэгдэл үсэгтэй бол үсгийн хамт галт тэрэгний хөдөлгөөний дэвтэр, ээлжийн ажлын зурмагт тэмдэглэнэ.

1.15. Галт тэрэг ирсэн /буцаж ирсэн/, явуулсан, өнгөрүүлсэн тухай дараах маягаар мэдэгдэнэ.

а) "...-р галт тэрэг ... цаг ... минутад ..-р замаар ирсэн /буцаж ирсэн/"

б.) "...-р галт тэрэг... цаг ... минутад ..-р замаас явсан"

в.) "...-р галт тэрэг... цаг ... минутад ..-р замаар шууд өнгөрсөн"

г.) Галт тэрэг түлхэгч зүтгүүртэй бол явсан, ирсэн өнгөрүүлсэн тухай мэдэгдэхдээ "түлхэгчтэй" гэдгийг хэлнэ.

1.16. Онцгой болгоомж шаардсан ачаатай вагонтой галт тэрэгний дугаарын ард ачааны ангиллаас хамаарч зохих тэмдэглэлийг хийнэ. Овор хэтэрсэн ачаатай бол 2303ХО, урт бүрэлдэхүүнтэй бол 2303У тэсрэх дэлбэрэх ачаатай бол 2303ВВ, хортой ачаатай бол 2303ЯВ, галд түргэн шатах аюултай ачаатай бол 2303ОВ гэсэн тэмдэглэлийг хийнэ.

1.17. Өртөөний жижүүр /өөрийн биеэр буюу бусад ажилтны илтгэлээр/ зам, суман шилжүүлэг, дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглол, холбооны байгууламжид гэмтэл илрүүлбэл "Зам, суман шилжүүлэг дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглол, холбооны байгууламжийн үзлэгийн дэвтэр"-т /цаашид "Үзлэгийн дэвтэр" гэх/ энэ тухай мэдэгдсэн цаг, минутыг бичиж, байгууламжийг хариуцсан ажилтан /замын мастер, Дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч/ нарт нэн даруй мэдэгдэж энэ тухай галт тэрэгний диспетчерт илтгэнэ.

1.18. Галт тэрэгний диспетчерийн төвлөрүүлэлттэй хэсэгт зам, суман шилжүүлэг, дохиолол төвлөрүүлэлт, хориглол, холбооны байгууламжид гэмтэл илрүүлбэл галт тэрэгний диспетчер өртөөний дарга, холбооны албаны диспетчер, Замын албаны диспетчерт тус тус мэдэгдэнэ.

1.19. Гэмтлийг арилгасан тухай зохих ажилтан "Үзлэгийн дэвтэр"-т байгууламж хэвийн ажиллаж байгааг өртөөний жижүүртэй хамтран шалгаж, дэвтэрт

тэмдэглэл хийж, гарын үсэг зурж, баталгаажуулна. Дохиолол төвлөрүүлэлт, хориглолын байгууламжийн гэмтэл нь урих дохионы товрууны ломбыг таслах, тоолуурын заалтыг өөрчлөхөд хүргэвэл “Үзлэгийн дэвтэр”-т бичлэг хийнэ. Бичлэг хийх загварыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

1.20. Дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын байгууламжийн гэмтлийн улмаас галт тэрэг хүлээн авах, явуулах ажлыг өртөөний жижүүр тоолуурын заалтаар тоноглогдсон урих дохиогоор гүйцэтгэсэн тохиолдолд “Үзлэгийн дэвтэр”-т тоолуурын заалтыг тэмдэглэнэ.

1.21. Хоорондын зам хаах, нээх, дохиолол холбооны нэг хэрэгслээс нөгөөд шилжүүлэхийг галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар гүйцэтгэнэ.

1.22. Дохиолол холбооны үндсэн хэрэгслээс холбооны утсан хэрэгсэлд шилжих үед өртөөний жижүүрүүд хоорондоо галт тэрэгний утсан мэдээг галт тэрэгний диспетчерийн холбоогоор түүний хяналтын дор солилцоно. Диспетчерийн холбоо ажиллахгүй үед ярианы нэг бүлэг дээр нэгэн зэрэг тохируулсан технологийн холбоогоор утсан мэдээг солилцоно.

1.23. Оруулах, гаргах /замналын/ гэрлэн дохионы хориглосон заалттайгаар өртөөнд галт тэрэг хүлээн авах, өртөөнөөс галт тэрэг явуулах бүх тохиолдолд өртөөний жижүүр урих дохионы товрууг ашиглах эсхүл галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар хориглосон заалттай дохиог өнгөрөх зохих зөвшөөрлийг машинчид өгөхийн өмнө, өртөөний техник захирамжийн актаар хүлээн авах зам чөлөөтэй, замналд орсон сум зөв тавигдаж түгжигдсэн, галт тэрэг явуулах үед эхний хориг-хэсэг чөлөөтэй /автомат хориглолын үед/, хоорондын зам чөлөөтэйг /хагас автомат хориглолын үед / магадална.

1.24. Өртөөний жижүүр Урих дохионы товрууг галт тэрэгний түүчээ зүтгүүр оруулах гэрлэн дохио өнгөртөл дарна. Машинч оруулах дохиог өнгөрсөн талаар өртөөний жижүүрт мэдэгдэнэ. Компьютерт суурилсан хориглолоор тоноглогдсон хэсэгт түүчээ зүтгүүр оруулах гэрлэн дохиог өнгөртөл урих дохионы командыг идэвхтэй байлгана.

1.25. Өртөөний жижүүр /сэлгээний диспетчер/ ажилд гарахын өмнө доорх үүрэг гүйцэтгэнэ. Үүнд:

1.26. Хийх ажлын төлөвлөгөө, галт тэрэг хүлээн авах, явуулах, сэлгээний ажилтай холбоотой өгөгдсөн тушаал, шийдвэр, харьяалах замуудын эзэлгээтэй, чөлөөтэй эсэх, зам дээр хөдлөх бүрэлдэхүүн байгаа бол түүний байрлал, тооцоот ивүүрээр бэхэлсэн байдлыг магадлах;

1.27. Дохиолол төвлөрүүлэлт, хориглол, холбооны байгууламжийн удирдах хэрэгслийн хэвийн ажиллагаатай болон тэдгээр нь ломботой эсэх, ломбоны тоо жагсаалттай тохирч байгаа, өөрсдийн үйлчилдэг суман шилжүүлэг хэвийн ажиллагаатай эсэхийг магадлах;

1.28. Ажлын байранд байгаа тусгай зориулалтын багаж, хэрэгсэл /билет газарч, сум шилжүүлэх түлхүүр, нөөц удирдлагад шилжүүлэх түлхүүр очир г.м/, дохионы хэрэгсэл бусад эд хогшил, тэдгээрийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгах;

1.29. Хоорондын зам чөлөөтэй буюу эзэлгээтэй эсэх өгөгдсөн хүчинтэй анхаарамжтай танилцах;

1.30. Өртөөний жижүүрийн хөтөлдөг дэвтэр, маягтуудад бичигдсэн бичлэг, тэмдэглэлтэй нэг бүрчлэн танилцах.

1.31. Жижүүр нь ээлж хүлээлцэхдээ галт тэрэгний хөдөлгөөний дэвтэрт дараах маягаар бичлэг хийнэ.

1.32. “20... оны ...-р сарын ...-ны ... цаг ... минутад ээлж хүлээн авсан. Өртөөний жижүүр /нэр, гарын үсэг/”

“20... оны ...-р сарын ...-ны ... цаг ... минутад ээлж хүлээлгэж өгсөн. Өртөөний жижүүр / нэр, гарын үсэг/”

1.33. Өртөөний жижүүр /сэлгээний диспетчер/ ээлжийн ажил хүлээн авмагц сумчин, туслах жижүүр, постын жижүүр, галт тэрэгний найруулагч, түүний туслах бусад ажилтан ажлын байранд ирсэн эсэх, ажлын байранд ажил хэвийн байгаа эсэх, хөдлөх бүрэлдэхүүнийг зөв бэхэлсэн эсэхийг шалгуулж, алдаа дутагдал илэрвэл арилгуулах арга хэмжээ авч, шаардлагатай бол өртөөний даргад мэдэгдэх үүрэгтэй.

1.34. Галт тэрэг болон сэлгээний ажлын үеийн албан ярианы дэглэмийг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

АВТОМАТ ХОРИГЛОЛЫН ҮЕИЙН ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

2.1. Автомат хориглолоор тоноглогдсон нэг замтай хоорондын замын галт тэрэгний хөдөлгөөнийг хоёр чиглэлийн байхаар зохион байгуулна.

2.2. Хос замтай хоорондын замд галт тэрэгний хөдөлгөөнийг нэг чиглэлийн байхаар зохион байгуулах боловч зам тус бүрд хоёр чиглэлийн хөдөлгөөний автомат хориглолоор тоногдсон байна.

2.3. Хос замт шугамын чиглэл болон онцгой тохиолдолд чиглэлийн эсрэг галт тэрэг явуулах журмыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

2.4. Өнгөрүүлэх гэрлэн дохио ба зүтгүүрийн гэрлэн дохионы заалт харилцан тохирохгүй бол машинч зөвхөн өнгөрүүлэх гэрлэн дохионы заалтыг удирдлага болгоно.

2.5. Зүтгүүрийн автомат дохиоллын замын байгууламжаар тоноглогдсон хоорондын ба өртөөний замын хөдөлгөөний үед зүтгүүрийн гэрлэн дохионд цагаан гэрэл асвал /зүтгүүрийн гэрлэн дохионд зөвшөөрсөн заалт өгөгдөх хүртэл/ машинч онцгой сонор сэрэмжтэй 40 км/цагаас ихгүй хурдтай галт тэргийг дараагийн гэрлэн дохио хүртэл жолоодно.

2.6. Зүтгүүрийн автомат дохиолол гэмтсэн тохиолдолд машинч дараах үүргийг гүйцэтгэнэ:

2.6.1. Ачааны ба зорчигчийн галт тэрэгний зүтгүүрийг жолоодох үед радио холбоо нь хэвийн ажилтай бол зүтгүүрийн бригадын амралтын байртай өртөө хүртэл явна;

2.6.2. Зүтгүүрийн автомат дохиолол буюу аюулгүй байдлын систем гэмтэлтэй тохиолдолд зорчигчийн галт тэрэгний зүтгүүрийг нэг машинч жолоодож байвал машинч ойрын өртөө хүртэл галт тэргийг жолоодох ба тусламжийн зүтгүүр шаардана;

2.6.3. Зүтгүүрийн автомат дохиоллын ба аюулгүй байдлын систем гэмтэлтэй үед галт тэрэгний диспетчерээс өртөөний жижүүрээр дамжуулан өгсөн тушаалд заагдсан газарт хүргэнэ;

2.7. Хос замтай хоорондын зам нь хоёр талын хөдөлгөөнийг зохион байгуулахдаа зам тус бүрд нэг чиглэлийн хөдөлгөөнтэй байхаар автомат хориглолоор тоноглогдсон хэсэгт зүтгүүрийн автомат дохиоллыг хэрэглэж болно. Ийм хоорондын замд галт тэрэгний хөдөлгөөнийг зөв чиглэлд автомат хориглолын дохиогоор, харин эсрэг чиглэлд зүтгүүрийн гэрлэн дохиогоор зохицуулна. Эсрэг чиглэлийн замаар өртөөнөөс явж байгаа галт тэрэг нь гаргах гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалтаар гарна.

2.8. Эсрэг чиглэлийн замаар зүтгүүрийн гэрлэн дохионы дохиогоор явж байгаа галт тэрэгний машинч ба туслах машинч дараах үүрэгтэй.

2.8.1. Зүтгүүрийн гэрлэн дохионы заалт ногоон байхад суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тушаалаар тогтоосон хурдтай явна;

2.8.2. Зүтгүүрийн гэрлэн дохионы заалт шар байхад 50 км/цагаас ихгүй хурдтай өнгөрнө;

2.8.3. Зүтгүүрийн гэрлэн дохионы шар ба улаан заалт хамт өгөгдөхөд 20 км/цаг хүртэл бууруулж эхний гэрлэн дохионы дэргэд галт тэргийг зогсооно;

2.8.4. Шар ба улаан заалт хамт өгөгдсөнөөс болж зогссон галт тэрэгний машинч өмнөх хориг-хэсэг галт тэргээр эзэлгээтэйг мэдэх буюу харж байвал хориг-хэсэг чөлөөлөгдөхийг хүлээнэ. Зүтгүүрийн гэрлэн дохионд шар буюу ногоон заалт өгөгдсөний дараа зүтгүүрийн гэрлэн дохионы дохиогоор хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлнэ;

2.8.5. Машинч өмнөх хориг-хэсэгт галт тэрэг байгааг мэдэхгүй ба зогсох болон тоормос суллах хугацаанд зүтгүүрийн гэрлэн дохионд шар буюу ногоон заалт өгөгдвөл дараагийн хориг-хэсэг хүртэл онцгой сонор сэрэмжтэй, 20 км/цагаас ихгүй хурдтай цаашдын хөдөлгөөнд ямар нэгэн саад учрахад яаралтай зогсоход бэлэн байдалд хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлнэ. Хориг-хэсгээр өнгөрөх үед улаан заалт нь шар ба улаан заалттай хамт өгөгдөж өөрчлөгдвөл машинч 20 км/цагаас ихгүй хурдтай хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлж болно. Шар ба ногоон заалт өгөгдвөл машинч 40 км/цаг хүртэл хурдыг нэмж болно;

2.8.6. Хориг-хэсгийн төгсгөлд зүтгүүрийн дохиолол шар ба ногоон заалттай байвал энэ дохиог удирдлага болгон хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлнэ. Улаан заалт хэвээр буюу шар, улаан заалттай хамт өгөгдөж байгаа үед машинч галт тэргийг заавал зогсоох ба цаашид энэхүү журмын 2.8.4, 2.8.5-д заасныг удирдлага болгоно;

2.8.7. Зүтгүүрийн гэрлэн дохионд гэнэт зөвшөөрсөн заалтын оронд хориглосон заалт бий болох шар, улаан заалттай хамт, улаан ба цагаан заалт буюу зүтгүүрийн гэрлэн дохионы гэрэл унтарвал машинч хурд бууруулах арга хэмжээ авах үүрэгтэй;

2.8.8. Хориг-хэсгийн төгсгөл буюу зүтгүүрийн гэрлэн дохио зөвшөөрсөн заалт асах хүртэл онцгой сонор сэрэмжтэй ба цаашдын хөдөлгөөнд ямар нэгэн саад учрахад зогсоход бололцоотой хурдтай галт тэргийг жолоодно. Улаан заалт хэвээр буюу шар, улаан заалттай хамт өгөгдөж байгаа үед машинч галт тэргийг заавал зогсоох ба цаашид энэхүү журмын 2.8.4, 2.8.5-д заасныг удирдлага болгоно.

2.8.9. Зүтгүүрийн автомат дохиоллын системд гэмтэл гарсан тохиолдолд эхний гэрлэн дохионы дэргэд галт тэргийг зогсооно. Энэ тохиолдолд оруулах гэрлэн дохио /"өртөөний зааг" дохионы тэмдэг/ хүртэл онцгой сонор сэрэмжтэй 20 км/цагаас ихгүй хурдтай цаашдын хөдөлгөөнд ямар нэгэн саад учрахад яаралтай зогсоход бэлэн байдалд явна.

2.9. Өртөөний эсрэг чиглэлийн замаас галт тэргийг оруулах гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалтаар хүлээн авах бүх тохиолдолд хурд нь хажуугийн замаар тогтоосон хурднаас хэтрэхгүй.

2.10. Галт тэрэгний диспетчерийн удирдлагын үед автоматжуулсан ажлын байрнаас галт тэргэнд хоорондын зам эзлүүлэх зөвшөөрлийг гаргах гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалт болон машинчийн дэлгэц дээрх зөвшөөрсөн мэдээллээр зохицуулна;

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

ХАГАС АВТОМАТ ХОРИГЛОЛЫН ҮЕИЙН ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

3.1. Галт тэрэг хүлээн авахын өмнө өртөөний жижүүр хүлээн авах замналыг урьдчилан бэлтгээд оруулах дохиог нээнэ.

3.2. Зам, сум нь цахилгаан тусгаарлагчгүй өртөөнд галт тэрэг оруулах дохиог өнгөрсний дараа өртөөний жижүүр, сумчин уг дохионы товруу /барил/-г хаалттай байдалд тавина.

3.3. Өртөөний жижүүр галт тэргийг өртөөнд бүрэн бүрэлдэхүүнтэй ирснийг магадлаад, явуулсан өртөөнд ирэлтийн хориг дохиог өгч утсаар галт тэрэг ирсэн цаг, минутын тухай мэдэгдэнэ.

3.4. Галт тэрэг түлхэгч зүтгүүртэй явж байгаа бол өртөөний жижүүр ирэлтийн тухай мэдэгдэл, ирэлтийн хориг дохиог түлхэгч ирснийг магадалсны дараа явуулсан өртөөнд өгнө.

3.5. Өртөөний жижүүр галт тэрэг бүрэн бүрэлдэхүүнээр ирснийг магадлаад ирэлтийн хориг дохио өгнө. Хориг дохио өгөгдөхгүй хоорондын замыг чөлөөлөх боломжгүй үед хоорондын замыг хязгаарлагч хоёр өртөөнд нэгэн зэрэг дамжуулан өгөгдөх галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар зохиомол ирэлтийн хориг дохиог явуулсан өртөөнд туслах товрууны /команд/ тусламжтайгаар өгнө.

3.6. Зохиомол ирэлтийн туслах товрууны ломбыг таслах ба тоолуурын заалтыг ахиулах эсхүл хариуцлагатай команд өгөх тухай өртөөний жижүүр “Үзлэгийн дэвтэр”-т урьдчилан бичлэг хийнэ.

3.7. Дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын байгууламжийн гэмтлийн улмаас зохиомлоор ажиллуулсан бол гэмтлийн тухай “Үзлэгийн дэвтэр”-т бичнэ.

3.8. Өртөөний жижүүр хоорондын замаас галт тэрэг бүрэн бүрэлдэхүүнтэй ирснийг магадлаагүй тохиолдолд явуулсан өртөөнд галт тэрэг ирсэн тухай мэдэгдэх болон ирэлтийн хориг дохиог өгч болохгүй.

3.9. Өртөөн дээр галт тэрэг бүрэн бүрэлдэхүүнтэй ирсэн тухай өртөөний жижүүр өөрийн биеэр буюу техник захирамжийн актад заасан ажилтны илтгэл, зөрж байгаа галт тэрэгний машинчийн илтгэл, гол тоологчийн систем, алсын удирдлагатай зөрлөгт дүрс бичлэгийн хяналтын систем галт тэрэгний сүүлийн дохио, сүүлчийн вагоны дугаараар магадална.

3.10. Галт тэрэг сүүлийн дохиогүй ирсэн бол галт тэрэгний биечилсэн хуудас болон сүүлчийн вагоны дугаартай тулган шалгана.

3.11. Өртөөний жижүүр галт тэрэг явуулахын өмнө уг замнал руу орж хийх сэлгээний ажлыг зогсоож замнал бэлтгээд гаргах дохиог нээнэ.

3.12. Гаргах гэрлэн дохио нээгдэхэд зэргэлдээ өртөөнд галт тэрэг явуулсан тухай хориг дохио автоматаар өгөгдөнө. Галт тэрэг гаргах дохио өнгөрсний дараа гаргах дохио автоматаар хаагдана. Энэ үед өртөөний жижүүр зэргэлдээ өртөөний жижүүрт болон галт тэрэгний диспетчерт галт тэрэг явуулсан жинхэнэ цаг, минутыг мэдэгдэнэ.

3.13. Шаардлагатай тохиолдолд галт тэрэгний диспетчерийн шийдвэрээр гаргах дохио хааж замнал өөрчилж болно. Энэ тухай явах галт тэрэгний машинчид мэдэгдэнэ.

3.14. Саатсан буюу уг чиглэлд явах өөр галт тэргийг явуулахдаа галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар зохиомол ирэлтийн мэдээг өгч, хоорондын замыг чөлөөлсний дараа гаргах дохиог нээж явуулна.

3.15. Галт тэрэг явуулсан өртөөний жижүүр зэргэлдээ өртөөний жижүүр болон галт тэрэгний диспетчерт галт тэрэг явуулсан цаг, минутыг мэдэгдэнэ. Дараачийн галт тэргийг хагас автомат хориглолоор явуулна. Хагас автомат хориглолын ажиллагаа гэмтэлгүй үед гаргах дохио өөрөө хаагдсан /тусгаарлагдсан хэсэг хуурамчаар эзлэгдэх, гэрлэн дохионы гэрэл шатсан, гаргах дохиог эндүүрч хаасан гэх мэт/ тохиолдолд галт тэрэгний диспетчер тушаалаар зохиомол ирэлтийн мэдээг өгч, хоорондын замыг чөлөөлсний дараа гаргах дохиог нээж явуулна.

3.16. Нэг замт хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөнд гаргах дохио нээсний дараа уг галт тэргийг саатуулж энэ хоорондын замд эсрэг чиглэлийн галт тэрэг явуулах шаардлага гарвал гаргах дохиог хааж галт тэрэгний диспетчер нь хязгаарлагч өртөөдийн жижүүрүүдээс хоорондын зам чөлөөтэй эсэх, хориг дохионы байдлыг тодруулсны үндсэн дээр хязгаарлагч хоёр өртөөнд нэгэн зэрэг дамжуулан өгөгдөх галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар зохиомол ирэлтийн

хориг дохиог явуулсан өртөөнд туслах товрууны тусламжтайгаар өгч хоорондын замыг чөлөөлж гаргах гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалтаар явуулна.

3.17. Нэгтгэсэн гаргах гэрлэн дохио байгаа үед галт тэрэг явуулахдаа гаргах гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалт болон явахад зөвшөөрөгдсөн галт тэрэгний замын дугаартай тохирсон ногоон өнгөтэй тоо бүхий гол ба хажуу чиглэлийг заасан замнал заагчийн заалтаар гүйцэтгэнэ. Гэрлэн дохионы дээр явах чиглэлд замнал заагч /цагаан өнгөтэй/ гэмтсэн үед галт тэргийг нээлттэй гаргах дохиогоор явуулах бөгөөд энэ тохиолдолд өртөөний жижүүр нь явуулах замнал бэлэн болсон, замнал заагч гэмтэлтэй тухай машинчид радио холбоогоор дамжуулж, явах замын дугаарыг тулгаж зөвшөөрөл өгнө.

3.18. Явуулахад бэлэн болсон галт тэрэгний түүчээ зүтгүүр зөвшөөрсөн заалттай гаргах гэрлэн дохионоос өнгөрч, дохионы заалт нь машинчид харагдахгүй бол өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалаар явуулна.

3.19. Явуулах гэж байгаа галт тэрэгний зүтгүүр гаргах дохионоос өнгөрч зогссон үед ухраах болон дохио нээх боломжгүй бол хагас автомат хориглолын ажиллагааг зогсоож, машинчид замын утсан мэдээ олгож галт тэргийг явуулна. Явуулах замналын зохион байгуулалтгүй замаас галт тэргийг утсан мэдээгээр явуулна.

3.20. Хоорондын замаас явуулсан өртөөндөө буцаж ирэх галт тэргийг явуулахдаа хориглосон заалттай гаргах гэрлэн дохиог өнгөрөх, буцаж ирэх эрхийн түлхүүр-очирыг машинчид олгож гүйцэтгэнэ. Хоорондын замаас буцаж ирэх галт тэргийг явуулахын өмнө зэргэлдээ өртөөнөөс галт тэрэг явуулах зөвшөөрлийг хагас автомат хориглолын хориг аппаратаар авна.

3.21. Түлхүүр-очир гэмтсэн, хагас автомат хориглолын аппарат нь түлхүүр-очироор тоноглогдоогүй тохиолдолд явуулсан өртөөнд буцаж ирэх галт тэргийг явуулахад хориглолын ажиллагааг зогсоож холбооны утсан хэрэгслээр гүйцэтгэнэ. Энэ тохиолдолд машинчид олгосон замын утсан мэдээний маягт нь галт тэргийг хориглосон заалттай гаргах дохио өнгөрөхийг зөвшөөрнө.

3.22. Зэргэлдээ өртөө хүртэл түлхэгч зүтгүүртэй явах галт тэргийг хагас автомат хориглолоор явуулж, галт тэрэг түлхэгч зүтгүүртэй яваа тухай зэргэлдээ өртөөнд мэдэгдэнэ.

3.23. Хоорондын замаас түлхэгч зүтгүүр нь явуулсан өртөөнд буцаж ирэх галт тэргийг явуулахдаа хагас автомат хориглолоор гүйцэтгэнэ. Өртөөнд буцаж ирэх эрхийн түлхүүр-очирыг түлхэгч зүтгүүрийн машинчид гардуулан өгнө.

3.24. Явуулсан өртөөнд түлхэгч зүтгүүр нь буцаж ирэх галт тэргийг түлхүүр-очир гэмтэлтэй буюу түлхэгч зүтгүүрт өгөх түлхүүр-очироор тоноглогдоогүй тохиолдолд хагас автомат хориглолын ажиллагааг зогсоож холбооны утсан хэрэгслээр явуулна.

3.25. Түлхэгч зүтгүүрийн машинчид буцаж ирэх эрхийн замын утсан мэдээний маягт олгоно.

3.26. Замаас авагддаггүй дрезин, өөрөө явагч тусгай хөдлөх бүрэлдэхүүнийг хоорондын замд галт тэрэгний нэгэн адил явуулна.

ХАГАС АВТОМАТ ХОРИГЛОЛЫН ГЭМТЭЛТЭЙ ҮЕИЙН ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

3.27. Хагас автомат хориглолын ажиллагааг зогсоох гэмтэл:

3.27.1. Хоорондын зам чөлөөтэй үед гаргах гэрлэн дохио нээж болохгүй байх;

3.27.2. Гаргах гэрлэн дохиог хааж болохгүй байх;

3.27.3. Хориглолын дохио аяндаа өгөгдөх;

3.27.4. Хориглолын дохиог өгөх буюу авах боломжгүй болох;

3.27.5. Удирдлагын аппаратын таг, сум төвлөрүүлэгч ломбогүй /гишгүүр түгжээний буюу туслах товруун дээрхээс бусад ломбо/ байх.

3.28. Энэхүү журмын 3.27-д дурдсан бүх тохиолдолд болон хориглолын байгууламжийг шинэчлэн тоноглох, зөөж байрлуулах, засварлах, турших, хагас автомат хориглолын байгууламжийг солих, түр зогсоох шаардлагатай үед хагас автомат хориглолыг зогсоож, галт тэрэгний хөдөлгөөнийг холбооны утсан хэрэгслээр удирдана.

3.29. Хагас автомат хориглолын аппаратад Дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч үзлэг, үйлчилгээ хийх үед хориглолын ажиллагаа зогсоохгүй. Удирдлагын аппарат нээлттэй байх үед өртөөний жижүүр, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч нар хориглолын байгууламж зөв ажиллаж байгаа эсэхийг онцгой анхааралтайгаар ажиглах үүрэгтэй.

3.30. Дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын байгууламжийн удирдлагын пультабло, хориг аппаратад үзлэг, үйлчилгээ хийж дуусаад дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч өртөөний жижүүртэй хамтран хянах хэрэгслүүдийн заалт, хагас автомат хориглолын дохиолол нь бодит байдалтай тохирч байгааг шалгаж өөрийн дугаартай ломбыг тавина.

3.31. Хориг аппаратыг үзлэг, засвар хийхээр онгойлгох бүрд, мөн ажил дууссаны дараа дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч “Үзлэгийн дэвтэр”-т заавал бичлэг хийнэ.

3.32. Холбооны утсан хэрэгсэлд шилжих, галт тэрэгний хөдөлгөөнийг хагас автомат хориглолоор сэргээхдээ галт тэрэгний диспетчер нь хоорондын замын чөлөөтэй эсэхийг харьяалах өртөөний жижүүрээр магадлуулсны дараа тушаал өгнө.

3.33. Галт тэрэгний диспетчерийн холбоо ажиллагаагүй үед хагас автомат хориглол гэмтвэл өртөөний жижүүр холбооны утсан хэрэгсэлд дараах маягаар шилжинэ.

3.33.1. Хагас автомат хориглолын гэмтлийг илрүүлсэн өртөөний хоорондын зам чөлөөтэйг магадлаад зэргэлдээ өртөөний жижүүртэй дараах загвараар холбооны утсан хэрэгсэлд шилжих ярилцлага хийнэ.

“..... өртөөдийн хооронд хагас автомат хориглол ажиллахгүй байна. Танайхаас хамгийн сүүлд ...-р галт тэрэг ирсэн. Танайд хамгийн сүүлд ...-р галт тэрэг явуулсан. Холбооны утсан хэрэгсэлд шилжинэ үү. Өртөөний жижүүр ..... /гарын үсэг/”

3.33.2. зэргэлдээ өртөөний жижүүр хоорондын зам чөлөөтэйг мөн магадлаад дараах хариуг өгнө.

“Танайхаас хамгийн сүүлд...-р галт тэрэг ирсэн. Танайд хамгийн сүүлд ...-р галт тэрэг явуулсан. Хоорондын зам чөлөөтэй. Холбооны утсан хэрэгсэлд шилжив. Өртөөний жижүүр ..... /гарын үсэг/”

3.34. Галт тэрэгний диспетчерийн холбоо ажиллагаагүй үед галт тэрэгний хөдөлгөөнийг хагас автомат хориглолоор сэргээхдээ дараах маягаар гүйцэтгэнэ.

3.35. Хагас автомат хориглолын гэмтлийг арилгасны дараа “Үзлэгийн дэвтэр”-т бичлэг хийсний дараа зэргэлдээ өртөөний жижүүртэй дараах ярилцлагыг хийнэ.

“..... өртөөдийн хооронд хагас автомат хориглолын гэмтлийг арилгасан. Танайхаас хамгийн сүүлд ... -р галт тэрэг ирсэн. Танайд хамгийн сүүлд ... -р галт тэрэг явуулсан. Галт тэрэгний хөдөлгөөнийг хагас автомат хориглолоор сэргээнэ үү. Өртөөний жижүүр ..... /гарын үсэг/”

3.36. Зэргэлдээ өртөөний жижүүр хоорондын зам чөлөөтэйг магадлаад дараах хариуг өгнө.

“Танайхаас хамгийн сүүлд ...-р галт тэрэг ирсэн. Танайд хамгийн сүүлд ... -р галт тэрэг явуулсан. Хоорондын зам чөлөөтэй. Галт тэрэгний хөдөлгөөнийг хагас автомат хориглолоор сэргээв. Өртөөний жижүүр ..... /гарын үсэг/”

3.37. Хагас автомат хориглолын ажиллагааг зогсоож холбооны утсан хэрэгсэлд шилжсэн үед галт тэргийг зэргэлдээ хэсэглэх газар хүртэл явуулахын тулд машинчид замын утсан мэдээний маягтыг гардуулан өгнө.

3.38. Замналын гэрлэн дохио нээгдэхгүй үед галт тэргийг хориглосон заалттай замналын гэрлэн дохио өнгөрч зөвшөөрсөн заалттай гаргах гэрлэн дохио хүртэл явах зөвшөөрлийг өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалаар өгнө. Тушаалыг хавсралт №1-д заав.

3.39. Галт тэрэг хос зүтгүүртэй, хоорондын замын туршид явах түлхэгч зүтгүүртэй яваа үед хоорондын зам эзлэх эрхийн зөвшөөрлийг зөвхөн түүчээ зүтгүүрийн машинчид гардуулна. Энэ тохиолдолд хос ба түлхэгч зүтгүүрийн машинч нар түүчээ зүтгүүрийн машинчийн өгсөн дохиог удирдлага болгоно.

3.40. Өртөө хоорондын шууд холбоо ажилгүй болсон тохиолдолд галт тэргэнд зам авах, өгөх, галт тэрэгний хөдөлгөөнтэй холбогдсон яриаг галт тэрэгний диспетчерийн холбоогоор дамжуулан гүйцэтгэнэ.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ЦАХИЛГААН ОЧИРЫН СИСТЕМТЭЙ ҮЕИЙН ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

4.1. Цахилгаан очирын системтэй үед галт тэрэг хоорондын зам эзлэх зөвшөөрөл нь хоорондын замд хамаарах очир болно.

4.2. Цахилгаан очирын системийн байгууламж нь очирын аппаратаас нэгэн зэрэг нэгээс илүү очир авах боломжгүйгээр хийгдсэн байна.

4.3. Очир бүр дэс дугаар, сери ба хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөний нэртэй байна. Хоорондын зам бүрд тохирсон өөрийн серийн очиртой байна.

4.4. Очирын ижил серитэй аппаратыг гурваас цөөнгүй хоорондын зам алгасуулсны дараа байрлуулж болно.

4.5. Хоорондын замд галт тэрэггүй үед уг хоорондын замыг хязгаарлаж байгаа хоёр өртөөний очирын аппарат дахь очирын тооны нийлбэр нь тэгш тоотой байна.

4.6. Хоорондын замаас явуулсан өртөөндөө буцаж ирэх түлхэгч зүтгүүртэй галт тэрэг явуулдаг өртөөний очирын аппарат нь түлхүүр очир бүхий хэрэгслээр нэмж тоноглогдсон байна.

4.7. Түлхүүр очир бүхий нэмэгдэл хэрэгсэлтэй очирын аппарат нь үндсэн очирог аваагүй байхад түлхүүр очирог авч болохгүй, түлхүүр очирог авсан байхад үндсэн очир авагдахгүйгээр тоноглогдсон байна.

4.8. Галт тэргийг түлхэгч зүтгүүртэйгээр зэргэлдээ өртөө хүртэл явуулдаг өртөөний очирын аппарат нь салдаг очироор тоноглогдсон байна. Салдаг очир бүр нь “очир” ба “билет” гэсэн хоёр хэсгээс бүрдсэн байна.

4.9. Салдаг очир бүхий очирын аппаратыг галт тэрэгний хөдөлгөөнийг цаг хугацаагаар зааглан зохион байгуулах нөхцөлд хэрэглэнэ.

4.10. Очирыг механик очир солигчийн тусламжтай буюу гараар бол өртөөний жижүүрийн байрны дэргэдээс солилцоно.

4.11. Очирыг гараар солих үед очир нь очир өгөгчид хийгдсэн байна. Галт тэрэг зогсолтгүйгээр өнгөрүүлэх үед гаргах сумын бэлчир дээр очир солилтыг гүйцэтгэхгүй.

4.12. Хоорондын замын цахилгаан очирын системийн үед дараах үйлдлийг хийж болохгүй:

4.12.1. Зогсолтгүйгээр өнгөрөх буюу цагийн хуваариар таван минутаас дээшгүй зогсохоос бусад явахад бэлэн болоогүй галт тэргэнд очир авах зөвшөөрөл шаардах;

4.12.2. Хэрэглэгдэж байгаа очирог аппаратад хийлгүй хадгалах;

4.12.3. Ирсэн галт тэрэгнээс хүлээн авсан очирог аппаратад хийлгүйгээр уг хоорондын замд эсрэг чиглэлд явах галт тэрэгний машинчид шилжүүлэн өгөх;

4.12.4. Очирыг зэргэлдээ хоорондын зам руу хэтрүүлж авч явах.

ГАЛТ ТЭРЭГ ХҮЛЭЭН АВАХ, ЯВУУЛАХ

4.13. Өртөөний жижүүр галт тэрэг ирэхийн өмнө замналд орсон сэлгээний ажлыг зогсоож, хүлээн авах замналыг бэлтгэж, оруулах дохиог нээнэ. Галт тэрэг өртөөнд ирмэгц очирог өртөөний жижүүрт хүлээлгэн өгөх ба жижүүр галт тэрэг бүрэн бүрэлдэхүүнтэй ирснийг магадлан, ирсэн очирог тэр хоорондын замд хамаарагдах эсэхийг шалгаад, галт тэрэгний хөдөлгөөний дэвтэрт очирын дугаарыг тэмдэглэн, очирог аппаратад хийж, явуулсан өртөөнд нь галт тэрэг ирсэн тухай утсаар мэдэгдэнэ.

4.14. Галт тэрэг түлхэгч зүтгүүртэй ирмэгц өртөөний жижүүр галт тэрэгний зүтгүүрийн машинчаас очирын нэгдүгээр хэсгийг, түлхэгч зүтгүүрийн машинчаас хоёрдугаар хэсгийг хүлээн аваад хоёр хэсгийг нэгтгэж очирын аппаратад хийнэ.

4.15. Өртөөний жижүүр галт тэрэг явуулахын тулд галт тэрэг очих өртөөний жижүүрийн зөвшөөрлийг утсаар дараах маягаар асууна.

“.....-р галт тэргийг явуулж болох уу”

4.16. Өртөөний жижүүр галт тэрэг хүлээн авахад саад тотгор байхгүй бол дараах маягаар утсаар зөвшөөрөл өгнө.

“.....-р галт тэргийг хүлээе” гээд очир авахыг зөвшөөрч индуктор эргүүлж өгнө.

4.17. Явуулах өртөөний жижүүр нь аппаратаас очирьг аваад, галт тэрэгний хөдөлгөөний дэвтэрт, түүний дугаарыг тэмдэглэх үүрэгтэй. Явах галт тэрэгний машинчид очирьг гардуулан өгнө. Сумчны постод тавигдсан очирьн аппараттай өртөөнд сумчин өөрийн авсан очирьн дугаарыг өртөөний жижүүрт мэдэгдэнэ.

4.18. Гаргах гэрлэн дохиотой замаас цахилгаан очирьн системээр тоноглогдсон хоорондын зам руу галт тэргийг явуулах бол тухайн хоорондын замын очирьг өгөх ба гэрлэн дохионы улаан гэрэл нь унтарсан байна.

4.19. Улаан гэрлийг унтраах боломжгүй тохиолдолд галт тэрэг явуулахыг очироор гүйцэтгэнэ. Энэ тохиолдолд өртөөний жижүүр улаан гэрлийг унтраах боломжгүй ба явуулах замнал бэлэн болсныг машинчид өөрийн биеэр, сумчин буюу дохиочин, радио холбоогоор мэдэгдэнэ.

4.20. Галт тэрэг явуулахаар очир авсны дараа уг галт тэрэг ямар нэг шалтгаанаар яваагүй бол өртөөний жижүүр очирьг аппаратад буцааж хийх үүрэгтэй бөгөөд зэргэлдээ өртөөний жижүүрт энэ тухайгаа мэдэгдэх ба галт тэрэгний хөдөлгөөний дэвтэрт тэмдэглэлийг “...-р галт тэрэг саатсан” гэж бичнэ.

4.21. Хоорондын замаас явуулсан өртөөнд буцаж ирэх галт тэргийг явуулахдаа зүтгүүрийн машинчид очирьг олгоно.

4.22. Зэргэлдээ өртөөний жижүүрт болон галт тэрэгний диспетчерт галт тэрэг явуулсан болон хоорондын замаас буцаж ирсэн тухай мэдэгдэнэ.

4.23. Галт тэрэг явуулах өртөөний жижүүр зэргэлдээ өртөөний жижүүрээс зам авахаар асуухдаа түлхэгч зүтгүүртэй галт тэрэг явуулах гэж байгаагаа мэдэгдэнэ.

4.24. Очирьн аппарат салдаг очироор тоноглогдоогүй бол хоорондын замын туршид бүрэлдэхүүнд холбогдохгүй явах түлхэгч зүтгүүртэй галт тэргийг явуулах шаардлага гарвал очирьн системийн ажиллагааг зогсоож, галт тэрэгний хөдөлгөөнийг холбооны утсан хэрэгслээр гүйцэтгэнэ.

4.25. Хоорондын замаас явуулсан өртөөнд буцаж ирэх түлхэгч зүтгүүртэй галт тэргийг явуулахад түүчээ зүтгүүрийн машинчид очир, түлхэгчийн машинчид түлхүүр-очирьг олгоно.

4.26. Очирьн аппарат түлхүүр-очироор тоноглогдоогүй бол хоорондын замаас явуулсан өртөөнд буцаж ирэх түлхэгч зүтгүүртэй галт тэрэг явуулах шаардлага

гарвал очирын системийн ажиллагааг зогсоож, галт тэрэгний хөдөлгөөнийг холбооны утсан хэрэгслээр гүйцэтгэнэ.

ЦАХИЛГААН ОЧИРЫН СИСТЕМ ГЭМТЭЛТЭЙ ҮЕИЙН ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН БА ОЧИРЫН АППАРАТАД ОЧИРЫН ТООНЫ ТОХИРУУЛГА ХИЙХ

4.27. Цахилгаан очирын системийг гэмтэлтэйд тооцох нөхцөл:

4.27.1. Хоорондын зам чөлөөтэй байхад очирог аппаратад хийж болохгүй ба түүнийг аппаратаас авч болохгүй байвал;

4.27.2. Хоорондын замд хамаарагдах очир гээгдсэний улмаас очирын тоо сондгой болсон;

4.27.3. Очирын аппарат буюу индуктор ломбогүй байвал;

4.27.4. Индукторын бариул гэдрэг эргэх /якорийн хамт/;

4.27.5. Зэргэлдээ өртөө цахилгаан гүйдэл өгөөгүй байхад очирын аппаратын гүйдэл заагчийн зүү хөдлөх буюу хонх дуугарч байх эдгээр болно.

4.28. Энэхүү журмын 4.26-д дурдсан тохиолдолд болон очирын аппаратыг засварлах, шилжүүлэх, өөрчлөн солих үед цахилгаан очирын системийг ашиглахыг зогсоож, галт тэрэгний хөдөлгөөнийг холбооны утсан хэрэгслээр удирдана.

4.29. Галт тэрэгний хөдөлгөөнийг холбооны нэг хэрэгслээс нөгөө хэрэгсэлд шилжүүлэх, холбооны үндсэн хэрэгслийг сэргээхэд галт тэрэгний диспетчер нь хоорондын зам чөлөөтэй ба аппаратад очир бүрэн байгааг өртөөний жижүүрээр дамжуулан магадалсны дараа тушаал өгч гүйцэтгэнэ.

4.30. Очирын системийн үеийн өртөө хоорондын шууд холбоо гэмтэж очирын аппаратын ажиллагаа хэвийн ажилтай байх үед галт тэрэгний хөдөлгөөнийг цахилгаан очирын системээр гүйцэтгэж, яриаг галт тэрэгний диспетчерийн холбоогоор явуулна.

4.31. Галт тэрэгний диспетчерийн холбоо гэмтэлтэй үед цахилгаан очирын системийн гэмтлийг илрүүлсэн өртөөний жижүүр нь энэ тухай “Үзлэгийн дэвтэр”-т бичлэг хийгээд зэргэлдээ өртөөний жижүүртэй дараах загвараар холбооны утсан холбоонд шилжих ярилцлага хийнэ.

1.35. “Очирын систем гэмтэлтэй. Танайхаас хамгийн сүүлд ...р галт тэрэг ирсэн. Танайд хамгийн сүүлд ...-р галт тэрэг явуулсан. Надад ... ширхэг очир байна. Холбооны утсан хэрэгсэлд шилжинэ үү. Өртөөний жижүүр ..... / нэр, гарын үсэг/” гэнэ.

4.32. Зэргэлдээ өртөөний жижүүр хүлээн авсан мэдээллийг шалгаад өөртөө байгаа очирьг тоолж хоёр өртөөний аппарат дахь очирьн тоо тэгш байвал дараах хариуг өгнө.

1.36. “Танайхаас хамгийн сүүлд ... -р галт тэрэг ирсэн. Танайд хамгийн сүүлд ... -р галт тэрэг явуулсан. Надад ... ширхэг очир байна. Хоорондын зам чөлөөтэй. Холбооны утсан хэрэгсэлд шилжлээ. Өртөөний жижүүр ..... / нэр, гарын үсэг/”

4.33. Очир гээгдсэн, ирсэн ба өнгөрсөн галт тэрэгнээс очир аваагүй тохиолдолд өртөөний жижүүр “Үзлэгийн дэвтэр”-т бичлэг хийж, галт тэрэгний диспетчерт илтгэнэ.

4.34. Галт тэрэгний диспетчер хоорондын замын чөлөөтэйг болон түүнийг хязгаарлагч өртөөдийн аппаратад байгаа очирьн тоог магадлаад холбооны утсан хэрэгсэлд шилжих тухай тушаал өгнө.

4.35. Өртөөний жижүүр цахилгаан очирьн системийн ажиллагааг сэргээхийн тулд дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикчийг аппаратаас дахин нэг очир авахыг шаардана.

4.36. Аппаратаас авсан очир нь дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикчид хадгалагдана. Очир авсан тухай дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч ба өртөөний жижүүр галт тэрэгний диспетчерт илтгэх үүрэгтэй бөгөөд үүний дараа цахилгаан очирьн системийн ажиллагаа сэргээгдэнэ.

4.37. Гээгдсэн очир олдвол өртөөний жижүүр энэ тухай дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикчид мэдэгдэнэ. Дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч олдсон очирьг түрүүчийн гаргаж авсан очирьн хамт аппаратад хийх хүртэл өөртөө хадгалах ба очируудыг аппаратад хийсний дараа энэ тухай “Үзлэгийн дэвтэр”-т бичлэг хийнэ.

4.38. Хязгаарлагч аль нэг өртөөний аппарат дахь очирьн тоо хоорондын замын хоёр аппаратад байгаа нийт очирьн тооны дөрөвний нэгээс бага байвал өртөөний жижүүр очирьн тоог тохируулах шаардлагатай болсон тухай дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикчид мэдэгдэнэ.

4.39. Дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч нь зэргэлдээ өртөөнд очиж өртөөний жижүүрийг байлцуулан очирьн аппаратыг онгойлгон тэгш тооны очирьг авч, “Үзлэгийн дэвтэр”-т авсан очирьн тоо, дугаарыг заасан бичлэгийг хийнэ.

4.40. Дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч нь авсан очируудыг очирын тоог тохируулах шаардлагатай болсон өртөөнд жижүүрийг байлцуулан очирын аппаратад хийх ба хийсэн очирын тоо, дугаарыг заасан бичлэгийг “Зам, суман шилжүүлэг, дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглол, холбооны байгууламжийн үзлэгийн дэвтэрт бичнэ.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

ХОЛБООНЫ УТСАН ХЭРЭГСЛИЙН ҮЕИЙН ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

5.1. Холбооны утсан хэрэгслийн үед галт тэрэг хоорондын зам эзлэх зөвшөөрөл нь зүтгүүрийн машинчид өгөх замын утсан мэдээний маягт болно. Замын утсан мэдээний маягт олгохын өмнө жижүүр зэргэлдээ өртөөний жижүүрээс галт тэрэг явуулах зөвшөөрөл авна.

5.2. Өртөөний жижүүр галт тэрэгний диспетчерийн холбоогоор зэргэлдээ өртөөний жижүүртэй албан ярилцлага хийж, утсан мэдээний дэвтэрт тэмдэглэсний дагуу утсан мэдээний маягт бөглөнө. Тэгш чиглэлийн галт тэргэнд хөх өнгийн, сондгой чиглэлийн галт тэргэнд цагаан өнгийн утсан мэдээний маягт хэрэглэнэ. Галт тэрэгний диспетчерийн холбоо гэмтэлтэй үед өртөө хоорондын холбоогоор албан ярилцлага хийгдэнэ.

5.3. Өртөө хоорондын холбоо, галт тэрэгний диспетчерийн холбоо гэмтэлтэй тохиолдолд галт тэрэгний хөдөлгөөний талаар хийгдэх яриаг баримтжуулан бичих төхөөрөмжид холбогдсон бүх төрлийн холбоогоор явуулж болно. Замын утсан мэдээний маягтыг өртөөний жижүүр өөрөө галт тэрэгний утсан мэдээний дэвтэрт бичигдсэний дагуу бөглөж бичнэ.

5.4. Холбооны утсан хэрэгслийн үеийн галт тэрэгний хөдөлгөөнийг зохицуулахад дараах үйлдлийг гүйцэтгэж болохгүй.

5.4.1. Хоорондын зам эзэлгээтэй байхад галт тэрэг явуулахаар зөвшөөрөл хүсэх;

5.4.2. Замын утсан мэдээний маягтыг зэргэлдээ өртөөнөөс галт тэрэг хүлээн авах зөвшөөрлийн утсан мэдээ авахаас өмнө бөглөж бичих;

5.4.3. Өөрөөс явуулах замын утсан мэдээний маягтыг галт тэрэгний утсан мэдээний дэвтэрт бичихээс өмнө ба өртөөний жижүүрийн гарын үсэггүйгээр дамжуулах.

5.5. Замын утсан мэдээний маягт нь машинчид зэргэлдээ өртөөний оруулах дохио хүртэл явах эрхийг олгоно. Замын утсан мэдээний маягтыг хавсралт №4, загварыг хавсралт № 5-д үзүүлэв.

5.6. Замын утсан мэдээний маягт олгосон үед гаргах гэрлэн дохиотой замаас галт тэрэг явуулахад хориглосон заалттай дохио өнгөрөх эрх нь замын утсан мэдээ болно.

5.7. Галт тэргийг хос зүтгүүртэй буюу хоорондын замын туршид явах түлхэгч зүтгүүртэй явуулах үед замын утсан мэдээний маягтыг түүчээ зүтгүүрийн машинчид өгнө.

5.8. Хоорондын замаас буцаж ирэх түлхэгч зүтгүүртэй галт тэрэг явуулах үед замын утсан мэдээний маягтыг түүчээ ба түлхэгч зүтгүүрийн машинчид олгоно.

ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ УТСАН МЭДЭЭНИЙ ДЭВТЭР ХӨТЛӨХ

5.9. Холбооны утсан хэрэгслээр галт тэрэгний хөдөлгөөнийг зохицуулах үед өртөө бүрд галт тэрэгний утсан мэдээний дэвтэр хөтлөгдөнө. Хөтлөгдөж байгаа утсан мэдээний дэвтрээс тухайн хоорондын замын чөлөөтэй буюу эзэлгээтэй байдал нь тодорхой харагдаж байна.

5.10. Галт тэрэгний диспетчер нь хэд хэдэн хоорондын замыг нэгэн зэрэг холбооны утсан хэрэгсэлд шилжүүлж болно. Холбооны утсан хэрэгсэлд шилжихдээ хоорондын зам чөлөөлөгдсөн бодит цагаар шилжүүлэх бөгөөд хориглолыг сэргээхдээ ажил удирдагчийн илтгэл, хоорондын замын чөлөөтэй байдал, галт тэрэгний сүүлийн вагоны дугаар, сүүлийн дохио зэргийг тусгаж тушаал өгнө.

Нэг замт хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөдөд хоорондын замын тоогоор дэвтэр хөтөлнө. Хос замт өртөөдийн хоорондын замд харьяалагдах гол замын тоогоор утсан мэдээний дэвтэр хөтөлнө. Утсан мэдээний дэвтэр дэх бичлэгийг дараалсан байдлаар гүйцэтгэнэ. Дэвтрийн загварыг Хавсралт №2-д үзүүлэв.

5.11. Галт тэрэгний утсан мэдээний дэвтрийг өртөөний жижүүр өөрийн биеэр хөтөлж гарын үсэг зурж баталгаажуулна. Галт тэрэгний утсан мэдээний дэвтэрт бичих бичлэгийн хугацааг түргэтгэхийн тулд суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн шийдвэрийн дагуу галт тэрэгний утсан мэдээний эх бичлэг бүхий тусгай тэмдгийг хэрэглэж болно.

5.12. Явуулж байгаа галт тэрэгний утсан мэдээний дугаарлалтыг хоног бүрийн 00:00 цагаас нэгээс эхлэн дугаарлаж, тухайн хоорондын зам бүрд утсан мэдээний дэвтэрт бүртгэнэ. 00:00 цагаас өмнө зэргэлдээ өртөөнөөс гарсан галт тэрэгний утсан мэдээллийн дугаарлалтыг үргэлжлүүлнэ.

5.13. Дохиолол холбооны үндсэн хэрэгслийн гэмтэл хоногийн дотор дахин давтагдан холбооны утсан хэрэгсэлд шилжсэн бол анхны шилжилтээр эхлэн бүртгэсэн замын утсан мэдээний дугаарлалтын дарааллыг хэвээр хадгална.

5.14. Галт тэрэгний утсан мэдээний дэвтэр, маягтад ямар нэгэн засвар нэмэлт хийж, баллахгүй хөтөлнө.

5.15. Галт тэрэгний утсан мэдээний дэвтэр маягтыг буруу бичих, засвар хийсэн тохиолдолд алдаатай хөтөлсөн хэсгийг чагтлан зурж, “хүчингүй” гэсэн тэмдэглэл хийж шинээр бичнэ. “Хүчингүй” гэсэн тэмдэглэлтэй утсан мэдээг дугаарлахгүй.

5.16. Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулах үндсэн хэрэгслийн ажиллагаа алдагдаж холбооны утсан хэрэгсэлд шилжсэн нөхцөлд өртөөний жижүүр ээлж хүлээлцэхдээ утсан мэдээний дэвтэрт доорх загварын дагуу бичлэг хийнэ.

“Сар, өдөр, цаг, минут

Диспетчерийн... дугаар тушаалтай... утсан холбоотой ээлж хүлээлгэж өгсөн.
Өртөөний жижүүр /нэр, гарын үсэг/”

5.17. Галт тэрэгний утсан мэдээ нэвтрүүлэхийн өмнө өртөөний жижүүр нэг нь нөгөөдөө өөрсдийн албан тушаал, нэрийг мэдэгдэнэ. Утсан мэдээг дамжуулах талаар өртөөний жижүүрүүдийн хоорондох яриа нь зөвхөн галт тэрэгний диспетчерийн холбоогоор явагдана.

5.18. Галт тэрэгний диспетчер нь холбооны утсан хэрэгсэлд шилжүүлэх тушаал өгсний дараа хүлээн авсан аль нэг өртөөний жижүүрээр эх бичлэгийн үг нэг бүрээр давтуулж тушаал зөв авсныг магадална.

ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ

ДОХИОЛОЛ ХОЛБООНЫ ТОГТООСОН БҮХ ХЭРЭГСЛИЙН АЖИЛЛАГАА ТАСАРСАН ҮЕИЙН ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

6.1. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасарсан үед галт тэрэгний хөдөлгөөнийг бичгэн мэдэгдлийн тусламжтайгаар зохицуулна.

6.2. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасарсан үед галт тэрэг хоорондын зам эзлэх эрх нь өртөөний жижүүр машинчид олгох цагаан өнгийн хуудсан дээр улаанаар бичгээр бичигдсэн зөвшөөрөл болно.

6.3. Энэ үед явуулсан галт тэрэг зэргэлдээ өртөөнд хүрсэн тухай мэдээ байхгүй бол өмнө нь яваа галт тэрэгний сүүл хамгаалагдаагүй байж болох тул машинч хоорондын замд сонор сэрэмжтэй нэн даруй зогсоход бэлэн явна.

6.4. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасарсан үед явуулахыг хориглох галт тэрэг:

6.4.1. Зорчигч ба хүмүүсийн;

6.4.2. Урт бүрэлдэхүүнтэй, тэсрэх дэлбэрэх аюултай, хялбар шатах, химийн аюултай, хэтрүү овортой ачаатай;

6.4.3. Сэргээн босгох, галын галт тэрэг, туслах зүтгүүрээс бусад хоорондын замд зогсож ажиллах;

6.4.4. Хоорондын замд нийлсэн зам руу явах;

6.5. Түлхэгч зүтгүүр зэргэлдээ өртөө хүртэл явна.

ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

6.6. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасарсан үед хоорондын замд галт тэрэгний хөдөлгөөнийг бичгэн мэдээгээр тогтоох хүртэл нэг замт хэсэгт давуутай чиглэл болох сондгой чиглэлийн галт тэргийг явуулж болно.

6.7. Хоорондын замд бичгэн мэдээг тогтоохоос өмнө давуутай чиглэлийн эсрэг дараах галт тэрэгнээс бусад галт тэргийг явуулахгүй.

6.7.1. Холбоо тасрахаас өмнө явуулах зөвшөөрөл авсан галт тэрэг;

6.7.2. Тусламж ирүүлэх тухай хоорондын замаас авсан шаардлагаар явах сэргээн босгох, галын галт тэрэг ба туслах зүтгүүр;

6.8. Давуутай чиглэлийн өртөөнөөс анхны галт тэрэг явуулахад зэргэлдээ өртөөний жижүүрийн зөвшөөрөл шаардагдахгүй.

6.9. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасарсан хоорондын замд сэргээн босгох, галын галт тэрэг, дрезин, туслах зүтгүүрийг давуутай болон эсрэг аль ч чиглэлд явуулж болох бөгөөд зөвхөн хоорондын замд зогссон галт тэрэгний машинчаас буюу зам, дохиолол холбоо, эрчим хүчний салбар нэгжийн ажилтнаас зохих шаардлагыг хүлээн авсны дараа ийнхүү явуулахыг зөвшөөрнө.

6.10. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасарсан үед өртөөдийн хооронд бичгэн мэдээг хоорондын замд явуулж байгаа анхны галт тэргээр эхэлнэ. Энэ үед түүчээ зүтгүүрийн машинчид, хоорондын зам эзлэх эрх болох цагаан өнгийн хуудсан дээр улаанаар бичигдсэн зөвшөөрлийг олгоно.

6.11. Энэхүү журмын 6.10-г заасан галт тэрэгний машинчаар зэргэлдээ өртөөнд цаашид галт тэрэгний хөдөлгөөнийг зохицуулах тухай дараах маягтын дагуу бичсэн мэдээг хүргүүлнэ. Үүнд:

Маягт А: “Танайд ... дугаар галт тэргийг ...цаг ... минутад явууллаа. Хүрэхийн хамт танайхаас галт тэрэг ирүүлэхийг хүлээе. Өртөөний жижүүр.

Маягт Б: “Танайд ... дугаар галт тэргийг ... цаг ... минутад явууллаа. Хойноос нь ... цаг ... минутад... дугаар галт тэргийг бас явуулна. Өртөөний жижүүр.

6.12. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасарсан бол хоорондоо холбоогүй болсон өртөөдөөр хязгаарлагдсан хоорондын замд явуулах сондгой чиглэлийн галт тэрэг байхгүй тохиолдолд, анхны галт тэрэг явуулах эрхтэй өртөөний жижүүр зэргэлдээ өртөөнөөс энэ хоорондын замд явуулах галт тэрэг байгааг мэдэж байгаа бол маягт “В”-гээр бичсэн мэдээг зэргэлдээ өртөөнд хүргүүлнэ.

Маягт В: “Танайхаас галт тэрэг хүлээе. Өртөөний жижүүр .....

6.13. Бичгэн мэдээний маягт “В”-г хүргэхийн тулд дан зүтгүүр, дрезин, өөрөө явагч, бусад тээврийн хэрэгсэл ашиглахыг зөвшөөрнө.

6.14. Маягт “А”, “Б”, “В”-д бичигдсэн мэдээг өртөөний жижүүр хүлээн авсны дараа галт тэрэгний хөдөлгөөнийг бичгэн мэдээгээр тогтоосонд тооцно.

6.15. Нэг чиглэлд явах галт тэрэгнүүдийг урьд нь явуулсан галт тэрэгний хоорондын замыг туулах хугацаан дээр гурван минутыг нэмж тооцоод явуулна.

6.16. Холбоо тасрахаас өмнө хэсэглэх газар гэж тооцогдон ажиллаж байсан замын постууд галт тэрэгний хөдөлгөөнд оролцохгүй.

6.17. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасрахаас өмнө давуутай чиглэлийн галт тэргийг өртөөнөөс хоорондын замд нийлсэн зам руу явуулсан бол тухайн галт тэрэг хүрсэн ба түүнийг татаж авсан тухай туслах постын жижүүрээс мэдэгдэл аваагүй тохиолдолд уг галт тэрэг туслах постод хүрэх, нийлсэн замд галт тэргийг татаж авахад шаардагдах бүх хугацаан дээр 3 минут нэмсэн бүх нийлбэрийг хоорондын зам эзэлгээтэй байх хугацаа гэж тооцно.

6.18. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасарсан бүхий л хугацааны турш галт тэргийг цагаан өнгийн хуудсан дээр улаанаар бичигдсэн зөвшөөрлөөр явуулна.

6.19. Өртөө хоорондын холбоог таслахгүйн тулд өртөөний жижүүрүүд байгууламжийн ажиллагааг сэргээх хүртэл тэгш болон сондгой чиглэлд явж байгаа галт тэрэг бүрийн түүчээ зүтгүүрийн машинчаар галт тэрэг хэрхэн явуулж

байх тухай бичгэн мэдээг “А” буюу “Б” маягтаар илгээх үүрэгтэй. Тус бичгэн мэдээний “А” буюу “Б” маягтын загварыг хавсралт № 16-д үзүүлэв.

6.20. “А”, “Б”, “В” маягтаар бичигдсэн мэдээнүүд нь хоёр өртөөний галт тэрэгний хөдөлгөөний дэвтэрт бичигдэнэ.

6.21. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасрахаас өмнө давуутай чиглэл болох сондгой талын өртөөний жижүүр тэгш чиглэлээс галт тэрэг хүлээж авах зөвшөөрөл өгсөн бол энэ галт тэрэг ирэх хүртэл буюу зэргэлдээ өртөөнөөс /постоос/ галт тэрэг явуулахаа больсон тухай мэдээ хүлээн авах хүртэл хоорондын замыг эзэлгээтэйд тооцно.

6.22. Нийлсэн замын постод тэгш чиглэлд галт тэрэг явуулах зөвшөөрөл өгсөн бол галт тэрэг ирсэн ба түүнийг нийлсэн зам руу татаж авсан тухай мэдэгдэл постоос хүлээн авах хүртлээ хоорондын замыг эзэлгээтэйд тооцно.

6.23. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасрахаас өмнө туслах постын жижүүрт сондгой чиглэлийн галт тэргийг нийлсэн замаас явуулах зөвшөөрөл өгсөн ба түүнээс уг галт тэргийг явуулсан тухай мэдээ хүлээн авсан бол холбоо тасарсны дараа давуутай чиглэлийн галт тэрэг хоорондын замд явуулах өртөөний жижүүр постоос өртөө хүртэлх хоорондын замын хэсгийг явж өнгөрөхөд шаардагдах хугацаан дээр 3 минутыг нэмж, дараа нь энэ чиглэлд зэргэлдээ өртөө рүү анхны галт тэрэг явуулахыг зөвшөөрнө.

6.24. Нийлсэн замын постоос сондгой галт тэрэг явуулсан тухай мэдэгдэл хүлээн аваагүй бол постын жижүүрээс сумыг гол замд тавьсан тухай буюу галт тэргийг явуулаагүй саатуулсан тухай мэдэгдэл хүлээн авах хүртэл хоорондын замыг эзэлгээтэйд тооцно.

6.25. Постоос зохих мэдэгдэл хүлээн аваагүй ба холбоо тасрахаас өмнө нийлсэн замаас ирэх, нийлсэн замдаа буцаж очих галт тэргийг явуулахаар зөвшөөрөл өгсөн тохиолдолд хоорондын замд галт тэрэг явуулахгүй.

6.26. Холбоо тасарснаар давуутай чиглэлд анхны галт тэрэг явуулах эрхтэй өртөөний жижүүр холбоо тасрахаас өмнө галт тэрэг явуулах зөвшөөрөл авсан бол энэ зөвшөөрлөөр явуулж байгаа галт тэргээр нэгэн зэрэг зэргэлдээ өртөөний жижүүртэй бичгэн холбоо тогтоох үүрэгтэй.

6.27. Дохиолол холбооны тогтоосон бүх хэрэгслийг сэргээсний дараа галт тэрэгний хөдөлгөөнийг ямар төрлийн хэрэгслээр гүйцэтгэхийг галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар тогтоох бөгөөд тэрээр урьдчилан хоорондын зам чөлөөлөгдсөнийг шалгуулах үүрэгтэй.

6.28. Дохиолол холбооны тогтоосон хэрэгсэл галт тэрэгний диспетчерийн холбооноос өмнө сэргээгдвэл давуутай чиглэлд галт тэрэг явуулах эрхтэй өртөөний жижүүр зэргэлдээ өртөөний жижүүрт дараах утсан мэдээг нэвтрүүлнэ.

“Танайхаас хамгийн сүүлд ... дугаар галт тэрэг ирсэн. Танайд ... дугаар галт тэрэг явуулсан. .... өртөөдийн хоорондын замд галт тэрэгний хөдөлгөөнийг ..... хориглол/ хэрэгсэл -д шилжинэ үү.

Танайд ... дугаар галт тэрэг явуулсан. Өртөөний жижүүр...”, Зэргэлдээ өртөөний жижүүр хоорондын зам чөлөөтэй эсэхийг магадлаад дараах хариуг өгнө.

“Танайхаас хамгийн сүүлд ... дугаар галт тэрэг ирсэн. Танайд ... дугаар галт тэрэг явуулсан.

Хоорондын зам чөлөөтэй. ....хориглол/ хэрэгсэл -д шилжив. Өртөөний жижүүр .....

6.29. Эдгээр утсан мэдээг солилцсоны дараа хоёр өртөөний жижүүрүүд дохиолол холбооны үндсэн хэрэгслийн үеийн галт тэрэгний хөдөлгөөнд шилжинэ.

6.30. Дараах холбооны хэрэгслүүд нэгэн зэрэг тасарсан нөхцөлд дохиолол холбооны бүх төрлийн холбоо тасарсан гэж үзнэ:

- 6.30.1. Галт тэрэгний диспетчерийн холбоо;
- 6.30.2. Өртөө хоорондын холбоо;
- 6.30.3. Галт тэрэгний болон сэлгээний радио холбоо;
- 6.30.4. Албан яриа баримтжуулан бичих төхөөрөмжид холбогдсон суурин утас.

ДОЛООДУГААР БҮЛЭГ

СЭРГЭЭН БОСГОХ ГАЛТ ТЭРЭГ, ДРЕЗИН, ГАЛЫН ГАЛТ ТЭРЭГ БА ТУСЛАХ ЗҮТГҮҮРИЙН ХӨДӨЛГӨӨН

7.1. Сэргээн босгох, галын галт тэрэг, дрезин, туслах зүтгүүрийг замд зогсож саатсан галт тэрэгний түүчээ зүтгүүрийн машинч, /туслах машинч/ төмөр замын ажилтан нараас хүлээн авсан тусламж хүссэн тухай /бичгээр, утсаар, радио холбоогоор дамжуулсан/ хүсэлтийг үндэслэн хоорондын замд явуулна.

7.2. Сэргээн босгох, галын галт тэрэг вагонтой талаараа урагшаа явах хөдөлгөөний хурд 25 км/цагаас ихгүй, зүтгүүрийн машинч нь эхний вагонд байрласан дохиочинтой радио холбоогоор харьцах боломжтой бол 40 км/цагаас ихгүй байж болно.

7.3. Сэргээн босгох ба галын галт тэргийг дуудах ажлыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч баталсан зааврын дагуу гүйцэтгэнэ.

7.4. Хоорондын замд зогссон галт тэрэгний машинч /туслах машинч/ тусламж шаардах үедээ өртөөний жижүүр буюу галт тэрэгний диспетчерт галт тэрэгний зүтгүүр хэддүгээр километрийн, хэддүгээр зуутагд ямар шалтгаанаар зогссон тухай мэдэгдэнэ.

7.5. Өртөөний жижүүр буюу галт тэрэгний диспетчертэй утсан ба радио холбоо байхгүй үед өртөөнд бичгэн шаардлага хүргэж өгөхийн тулд галт тэрэгний зүтгүүрийг шаардлагатай тохиолдолд ашиглаж болно. Зүтгүүрийг бүрэлдэхүүнээс салгахын өмнө вагонуудыг өөрөө өнхрөхөөс хамгаалан тооцоот тоормосны ивүүр буюу гар тоормосоор бэхэлсний дараа зүтгүүр салгахыг зөвшөөрнө.

7.6. Зүтгүүрийг бүрэлдэхүүнээс салгахын өмнө үлдэж байгаа вагоны төгсгөлийн краныг бүрэн онгойлгож автомат тоормосыг ажиллагаанд оруулсан байна.

7.7. Замын хэвгийн байдлаас болж зогссон газарт нь орхих галт тэрэгний бүрэлдэхүүнийг бэхлэхэд вагон бэхлэх хэрэгсэл нь хүрэлцэхгүй бол зүтгүүрийг бүрэлдэхүүнээс салгаж болохгүй.

7.8. Хоорондын замаас тусламж хүссэн машинч нь өртөөний жижүүрт мэдэгдсэн бол галт тэргийг тусламж хүссэн километр, зуутаас хөдөлгөж болохгүй.

7.9. Хоорондын замд аргагүйдэн зогссон галт тэргийг тусламж ирэх хүртэлх хугацаанд Төмөр замын дохиолол холбооны журамд зааснаар хамгаалалт хийнэ.

7.10. Өртөөний жижүүр сэргээн босгох, галын галт тэрэг, туслах зүтгүүр илгээх тухай хүсэлтийг хүлээн авангуут нэн даруй галт тэрэгний диспетчерт илтгэнэ. Утсаар буюу радио холбоогоор хүлээж авсан хүсэлтийг галт тэрэгний хөдөлгөөний дэвтэрт тэмдэглэнэ.

7.11. Сэргээн босгох ба галын галт тэрэг, туслах зүтгүүрийг тусламж хүссэн хэсэгт явуулахыг галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар гүйцэтгэнэ.

7.12. Галт тэрэгний диспетчер тусламж үзүүлэх тухай хүсэлтийг хүлээж аваад ээлжийн ахлах диспетчерт мэдэгдэнэ. Ээлжийн ахлах диспетчер нь диспетчерүүдтэй хамтран хоорондын замыг хазаарлагч аль өртөөнөөс тусламж үзүүлэх, аль өртөө рүү хөдлөх бүрэлдэхүүнийг авахыг тогтооно.

7.13. Галт тэрэгний диспетчер нь сэргээн босгох, галын галт тэргийг яаралтай явуулах болсон тухай сэргээн босгох болон галын галт тэрэгний даргад мэдэгдэнэ.

7.14. Сэргээн босгох, галын галт тэрэг ба туслах зүтгүүрийг бусад бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд хаагдаж байгаа хоорондын замд энэ журмын 11.30 заасны дагуу явуулна.

7.15. Зүтгүүрийн машинчид ташуу улаан зураастай цагаан өнгийн маягт дээр бичигдсэн зөвшөөрлийг олгоно. Маягтад сэргээн босгох, галын галт тэрэг буюу туслах зүтгүүр хэддүгээр километрийн, хэддүгээр зуут хүртэл явж очих газар, аль өртөө рүү орохыг заасан байна.

7.16. Галт тэрэгний сүүл талаас тусламжийг үзүүлэх бол галт тэрэгний диспетчер томъёолсон уртыг тооцож, өртөөний жижүүрт мэдэгдэж, тусламж хүсэгч хэддүгээр километрийн, хэддүгээр зуутаг хамгаалалт хийснийг тогтооно.

7.17. Саадтай газрын дэргэд галт тэрэгний хөдөлгөөнд зориулан түр пост нээсэн тохиолдолд машинчид ташуу улаан зураастай цагаан өнгийн маягт дээр бичсэн зөвшөөрлийг олгоно. Энэ үед сэргээн босгох, галын галт тэрэг, туслах зүтгүүрийн хөдөлгөөнийг хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөдийн жижүүр, постын жижүүртэй урьдчилан тохиролцоноор гүйцэтгэнэ.

7.18. Тусламж шаардсан галт тэрэгний зүтгүүр болон сүүлийн вагон зогсож байгаа км зуутаас 1000 метрт зогссон байхаар тооцож туслах зүтгүүрийн машинчид ташуу улаан зураастай маягыг олгоно.

7.19. Хаалттай хоорондын замд явуулж байгаа сэргээн босгох, галын галт тэрэг, тусламжийн зүтгүүрийн бүрийг өртөөний дарга, түүний эзгүйд орлогч буюу ажлаас чөлөөтэй байгаа өртөөний жижүүрийн аль нэг нь дагалдаж явна. Дагалдаж явах ажилтан нь галт тэрэгний диспетчерээс машинч нь тусламж хүссэн галт тэрэг зогсож байгаа километр, зуутыг тодруулж, өртөөний жижүүрийн өгч байгаа маягтад заасан километр, зуут зөв байгааг магадална.

7.20. Тусламжийн зүтгүүрийн бригад ташуу улаан зураастай цагаан өнгийн зөвшөөрлийн маягтад заасан километр, зуутаг зогсоно. Дагалдан яваа ажилтны удирдлагад тусламж шаардсан галт тэрэг /бүрэлдэхүүн/-д зүтгүүрийг холбож, бүрэлдэхүүнийг бэхэлсэн ивүүрийг бүрэн авсныг магадлан галт тэргийг зөвшөөрлийн маягтад заасан өртөө, зөрлөгт явуулна.

7.21. Тусламж үзүүлэхээр хоорондын замд явж байгаа зүтгүүрийн машинч нь ташуу улаан зураастай цагаан өнгийн маягт дээр бичигдсэн зөвшөөрөлд заагдсан газраас 2 километрийн өмнө хурдаа бууруулж 25 км/цагаас ихгүй

хурдтай явж цааш саад тохиолдвол нэн даруй зогсоход бэлэн сонор сэрэмжтэй явна.

7.22. Хөдлөх бүрэлдэхүүн замаас гараагүй, замын байгууламж төхөөрөмж эвдрээгүй тухай машинчийн мэдэгдлийг авч, өртөөний жижүүр дагалдан явсан ажилтан өртөөнд галт тэргийг бүрэн бүрэлдэхүүнтэй орж ирсний дараа галт тэрэгний хөдөлгөөний дэвтэрт бичлэг хийж, хоорондын замыг бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд сэргээлгэнэ.

7.23. Хоорондын замд сэргээн босгох, галын галт тэрэг, тусламжийн зүтгүүр, дрезин явуулсан ба буцаж ирсэн цаг, минутыг өртөөний жижүүр галт тэрэгний хөдөлгөөний дэвтэрт тэмдэглэж зэргэлдээ өртөөний жижүүр, галт тэрэгний диспетчерт мэдэгдэнэ.

7.24. Хоорондын замд гарсан аливаа саад бэрхшээлийг арилгахад оролцож ажилласан замын ажилтны мэдэгдлийг /бичгээр, утсаар, радио холбоогоор дамжуулсан/ өртөөний жижүүрийн дамжуулснаар галт тэрэгний диспетчер хоорондын замыг нээх тушаал өгнө. Утсаар болон радио холбооны хэрэгслээр мэдэгдэл өгсөн бол тухайн ажилтан ажил дууссаны дараа өртөөний жижүүрт хөтлөгдөх галт тэрэгний хөдөлгөөний дэвтэрт бичлэг хийж гарын үсэг зурна.

7.25. Галт тэрэг хоорондын замд салсан /тасарсан/ үед машинч дараах үүргийг гүйцэтгэнэ.

7.25.1. Галт тэрэгний бүрэлдэхүүн салсан, тасарсан тухай хоорондын замын хязгаарлагч өртөөдийн жижүүрт мэдэгдэнэ.

7.25.2. Туслах машинчаар бүрэлдэхүүний байдал, салсан вагонуудын холбох төхөөрөмжийг шалгуулж, тэдгээр нь гэмтэлгүй бол туслах машинчийн дохиогоор галт тэрэгний салсан бүрэлдэхүүнийг 3 км/цагаас илүүгүй хурдтай ухрааж холбоно.

7.25.3. Тоормосны эвдэрсэн хийн зөөлөн хоолойг нөөцөөс буюу сүүлчийн вагоноос эсхүл зүтгүүрийн өмнө талаас авч солино. Суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчээс баталсан авто тоормосын зааврын дагуу тоормосын товчилсон туршилт хийнэ.

7.25.4. Туслах машинч нь бүрэлдэхүүнийг холбосны дараа хөдөлгөөнийг сэргээхийн өмнө галт тэрэгний бүрэлдэхүүн бүрэн эсэхийг сүүлчийн вагоны дугаар, сүүлийн дохиогоор магадална.

7.26. Дараах нөхцөлд хоорондын замд галт тэрэгний тасарсан бүрэлдэхүүнийг хооронд нь холбож болохгүй:

7.26.1. Байгаль, цаг агаарын тохиромжгүй нөхцөлд дохиог ялгахад хүндрэлтэй байвал;

7.26.2. Тасарсан бүрэлдэхүүн 0.0025-аас огцом хэвгий дээр зогссон нь холбох үед түлхэлтээс өөрөө галт тэрэгний хөдөлгөөний эсрэг зүг хөдлөх магадлалтай байвал.

7.27. Тасарсан хэсэг нь хэвгий дээр үлдсэн бол бүрэлдэхүүнийг хооронд нь холбох, тусламж шаардахаас өмнө машинчийн заалтаар өөрөө өнхрөхөөс нь болгоомжлон зүтгүүрийн тоормосны ивүүр буюу гар тоормосоор бэхэлнэ.

7.28. Бүрэлдэхүүнийг хооронд нь холбох боломжгүй бол машинч салсан бүрэлдэхүүний хоорондын зайг тоймлон тусламж хүсэхдээ өртөөний жижүүрт мэдэгдэж, энэхүү журмын 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.25-т заасны дагуу сэргээн босгох галт тэрэг буюу тусламжийн зүтгүүрийг шаардана.

7.29. Шаардлагатай тохиолдолд энэхүү журмын 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9-д дурдсанаар тусламж хүссэн тухай бичгэн шаардлагыг өртөөнд хүргэхээр галт тэрэгний зүтгүүрийг ашиглаж болно /вагонтой буюу вагонгүй/. Зүтгүүрийн сүүлийн дохиог Төмөр замын Дохиолол холбооны журмын 8.1.2, 8.1.3, 8.1.4-т зааснаар тогтооно.

7.30. Хүн суулгасан ба тэсрэх дэлбэрэх, аюултай ачаатай бүрэлдэхүүнийг төмөр замын ажилтны хамгаалалтгүйгээр хоорондын замд үлдээж болохгүй.

7.31. Цахилгаан очирын системээр тоноглогдсон хоорондын замд тусламж шаардахаар өртөө рүү явж байгаа зүтгүүрийн машинч галт тэргийг орхисон хоорондын замын очирьг өртөөний жижүүрт дамжуулан өгнө.

7.32. Хоорондын замыг чөлөөлж хөдөлгөөнийг сэргээтэл өртөөний жижүүр очирьг аппаратад хийлгүй хадгална.

7.33. Хагас автомат хориглолоор тоноглогдсон хоорондын замд сүүлийн хэсгийг бүрэн бүтэн ирснийг магадлах хүртэл ирэлтийн мэдээг өгч болохгүй .

7.34. Хоорондын замыг хаах ба хоорондын замд салсан галт тэргэнд тусламж үзүүлэхийн тулд зүтгүүр буюу галт тэрэг явуулах ажиллагааг энэхүү журмын 11.30-д зааснаар гүйцэтгэнэ.

7.35. Галт тэрэгний сүүлээс тусламж үзүүлэх үед сүүлийн хэсэг хаана байгаа нь мэдэгдээгүй бол тусламжийн зүтгүүрийн машинчид /сэргээн босгох галт тэрэгний/ ташуу улаан зураастай цагаан өнгийн маягтад маягтад бичсэн зөвшөөрлөөс гадна “хоорондын замд салсан вагонууд байгаа газар мэдэгдээгүй” гэсэн анхаарамж олгоно. Тусламж үзүүлэх зүтгүүрийн машинч хоорондын замд онц сонор сэрэмжтэй, саад тохиолдох үед зогсоход бэлэн явна.

7.36. Алсын удирдлагатай зөрлөгт хэвийн бус нөхцөл үүссэн тохиолдолд удирдах өртөөнөөс алсын удирдлагатай зөрлөг рүү удирдлагын бүсийг хөдөлгөөн хариуцсан салбарын даргын тушаалаар шилжүүлнэ. Уг тушаалыг үндэслэн алсын удирдлагатай зөрлөгийн жижүүр бие даан жижүүрийн үүрэг гүйцэтгэнэ. Удирдлага шилжүүлсэн тохиолдолд удирдах өртөөний жижүүр алсын удирдлагатай зөрлөгийн жижүүрт галт тэрэгний хөдөлгөөнтэй холбоотой шийдвэр өгч болохгүй.

7.37. Удирдлагын бүсийг 12 цаг ба түүнээс дээш хугацаагаар шилжүүлэх тохиолдолд ээлжийн жижүүрийг томилон ажиллуулна.

7.38. Хэвийн бус нөхцөл үүссэн тохиолдолд төмөр замын тээврийн нийтлэг дүрэм, журамд заасны дагуу хөдөлгөөнийг зохицуулна.

ХООРОНДЫН ЗАМААС ГАЛТ ТЭРЭГ ЯВУУЛСАН ӨРТӨӨНДӨӨ БУЦАЖ ИРЭХ

7.39. Галт тэрэг хоорондын замд зогссоны дараа цаашид хөдөлгөөнөө үргэлжлүүлж чадахгүй, явуулсан өртөөнд буцаж ирэх шаардлага гарвал машинч өөрөө буюу туслах машинчаар дамжуулан энэ тухай /бичгээр, утсаар/ өртөөний жижүүр, галт тэрэгний диспетчерт мэдэгдэнэ.

7.40. Хоорондын замд зогссон галт тэргийг өртөөний оруулах дохио хүртэл 10 км/цагаас хэтрэхгүй хурдтай ухраана. Хэрэв уг галт тэрэг нэг секцийн түлхэгч зүтгүүртэй тохиолдолд зүтгүүрүүдийн радио холбооны найдвартай ажиллагааг хэвийн үед 40 км/цагаас ихгүй хурдтай ухраана. Түлхэх зүтгүүр нь хоёр секцийн зүтгүүртэй бол тогтоосон хурдаар өртөөний оруулах дохио хүртэл явна.

7.41. Галт тэрэг ухарч яваа талын эхний вагоны тоормосны талбай, тусгай гишгүүр дээр туслах машинч эсхүл машинчийн заавраар томилсон төмөр замын ажилтан явж болно.

7.42. Галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар хоорондын замыг бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд хаах ба зогссон галт тэрэгний машинчид өртөөний орох дохио хүртэл ухрах тушаалыг радио холбоо ажиллаагүй тохиолдолд тогтоосон маягтаар дамжуулна.

7.43. Хоорондын замыг хаах тухай галт тэрэгний диспетчерийн тушаал өгсний дараа зогссон галт тэрэг, өртөө хооронд утсан ба радио холбоо ажиллахгүй бол өртөөний жижүүр машинчид ташуу улаан зураастай цагаан өнгийн маягтад бичсэн зөвшөөрлийг техник захирамжийн актад заасан ажилтнаар олгуулж галт тэргийг ухраана.

7.44. Хоорондын замаас өртөөнд буцаж ирж байгаа галт тэргийг оруулах гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалттай дохиогоор буюу энэхүү журмын 9.31, 9.32, 9.33-т заасны дагуу хүлээн авна.

7.45. Явуулж байгаа галт тэрэгний сүүл өртөөний хязгаараас гараагүй зогссон тохиолдолд галт тэргийг зайлшгүй ухраах шаардлагатай бол өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалаар гүйцэтгэнэ. Сүүлийн вагоны гишгүүрт туслах машинч байрлана. Тушаалын загварыг хавсралт №6-д үзүүлэв.

ХООРОНДЫН ЗАМААС ГАЛТ ТЭРГИЙГ ХЭСЭГЛЭН ЗӨӨХ

7.46. Хоорондын замаас галт тэргийг хэсэглэн зөөх шаардлага гарсан тохиолдолд машинч өөрөө буюу туслах машинчаар дамжуулан энэ тухай /бичгээр, утсаар, радио холбоогоор/ өртөөний жижүүр, галт тэрэгний диспетчерт мэдэгдэнэ.

7.47. Мэдээ хүлээн авсан галт тэрэгний диспетчер нь ахлах диспетчертэй хамтран галт тэргийг хэсэгчлэн зөөх дарааллыг тогтооно.

7.48. Галт тэрэгний машинч нь Төмөр замын техник ашиглалтын дүрмийн **17.3.1-т** заасныг баримтлан ажиллана.

7.49. Галт тэрэгний машинч нь үлдсэн хэсгийг энэхүү журам болон Төмөр замын Дохиолол холбооны журмын дагуу бэхэлж хорио хамгаалалт тавьсан тухай, бүрэлдэхүүний эхлэл, төгсгөл зогсож буй км зуутыг бодит байдлаас нь тодорхойлж хязгаарлагч өртөөний жижүүр болон галт тэрэгний диспетчерт мэдэгдэнэ.

7.50. Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулагч диспетчер нь машинчийн мэдэгдлийг үндэслэн уул хоорондын замыг туслах зүтгүүрээс бусад бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд хаана.

7.51. Галт тэрэгний эхний хэсгийг оруулах дохионы зөвшөөрсөн заалтаар өртөөнд хүлээн авна. Үлдсэн хэсгийг татаж авахдаа хоорондын замд аргагүйдэн суусан галт тэргэнд тусламж үзүүлэхтэй нэгэн адил гүйцэтгэнэ.

7.52. Хоорондын замаас үлдсэн хэсгийг татан авсан дараа хоорондын замын чөлөөтэй, бялт, ивүүр бэхэлгээг бүрэн авсныг тусламж үзүүлсэн галт тэрэгний машинчийн илтгэлийг үндэслэн уг хоорондын замыг бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд нээх тушаалыг галт тэрэгний диспетчер өгнө.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ

ДРЕЗИНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

8.1. Төмөр замаар явдаг замаас авагддаггүй замын моторт тээврийн хэрэгсэл ашиглалтын дор дурдсан зааврыг төмөр замын тээврийн бүх үйлдвэрийн газар, аж ахуйн нэгж, түүнчлэн төмөр замаар явах эрх бүхий дрезин, моторт тэрэг ба автоматорисыг ашигладаг бусад газрууд заавал биелүүлнэ.

8.2. Бусдын эзэмшилд байгаа дрезин, моторт тэргийг шаардлагатай тохиолдолд суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн зөвшөөрөлтэйгөөр төмөр замаар явуулах бөгөөд тэгэхдээ уг зөвшөөрлийн хүчин төгөлдөр байх хугацаа болон хөдлөх нэгжийн явах газрыг тэр зөвшөөрөлдөө заасан байна.

8.3. Техникийн нөхцөл болон батлагдсан зураг төсөлд тохирох бүтэц бүхий дрезин, моторт тэрэг, автоматрисыг төмөр замд ашиглана. Тэдгээрийн бүтцэд зураг төслийг баталсан байгууллагын зөвшөөрөлгүйгээр өөрчлөлт оруулж болохгүй.

8.4. Дрезин, моторт тэрэг, автоматрис нь төмөр замын техник ашиглалтын дүрэм заасан тэмдэг, бичигтэй байх бөгөөд бусдын эзэмшилд байгаа дрезин, моторт тэрэг, автоматрис нь тухайн эзэмшигчийн ялгах тэмдэгтэй байна.

8.5. Дрезин, моторт тэрэг автоматрис бүр дээр техникийн паспорт хөтлөх бөгөөд түүнд үйлдвэрээс гарсан, ашиглалтад орсон он, сар, өдөр, гүйлт, бүтцийн өөрчлөлт, хөдөлгүүр сольсон эсэх, хугацаат засварын тухай бусад шаардлагатай мэдээллийг тэмдэглэнэ.

8.6. Төмөр замд ашиглагдаж байгаа дрезин, моторт тэрэг, автоматрисийг хэний эзэмшилд байгаагаас үл хамааран суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн ажлын хэсэг олгосон замын моторт тээврийн уг нэгжийг жолоодох эрхийн үнэмлэхтэй, энэхүү журам, Төмөр замын техник ашиглалтын дүрэмд, Төмөр замын Дохиолол холбооны журам, Галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын журам болон аюулгүй ажиллагааны дүрмийн шалгалт өгсөн хүн жолоодно.

8.7. Ачаа өргөх кранаар төхөөрөмжлөгдсөн дрезиний ашиглалт, засвар үйлчилгээг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн баталсан зааврын дагуу машинч түүний туслах гүйцэтгэнэ.

8.8. Хоорондын замд явуулж байгаа дрезин, моторт тэрэг ба автоматрис нь галт тэрэгний нэгэн адил явах эрхтэй.

8.9. Замаас авагддаггүй тээврийн моторт нэгжийг хоорондын замд явуулах ажлыг өртөөний жижүүр зөвхөн галт тэрэгний диспетчерийн зөвшөөрөлтэйгөөр гүйцэтгэнэ.

8.10. Дрезин, моторт тэрэг ба автоматормисын байрлах үндсэн өртөөнөөс явахдаа оператор нь жолоодох эрхийн үнэмлэх ба аж ахуйн зохих нэгжээс олгосон замналын хуудас, түүнчлэн бусад газрын мэдэлд байгаа дрезин, моторт тэрэг ба автоматормисын төмөр замаар явах зөвшөөрөл байгаа эсэхийг өртөөний жижүүрт шалгуулна.

8.11. Хоёроос доошгүй тооны дрезин, моторт тэрэг ба автоматормисыг холбож явуулахыг зөвшөөрнө. Замын моторт тээврийн нэгжид залгагдах хөдлөх нэгжийн тоог паспортад заасан тоормосны хэрэгсэл байгаа эсэх, баримтлах уруудуур дээр явах зөвшөөрөгдсөн хурд зэргийг харгалзан суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

8.12. Зөвхөн дрезин, автоматормийг галт тэрэгний бүрэлдэхүүнд тээвэрлэхийг зөвшөөрнө. Тэдгээрийг тээвэрлэхийг энэхүү журам болон “Төмөр замаар ачаа тээвэрлэх журам дүрэм”-д зааснаар гүйцэтгэнэ.

8.13. Дрезиний тэвшинд ба автоматормис, моторт тэрэгний бүхээгт паспортад зааснаас илүү тооны хүн /үйлчлэх бригадын ажилтан нараас бусад/ авч явахгүй байна. Тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүн дээр 4-өөс илүүгүй ажилтан, дрезин нь хүн суухад зориулагдан хийгдсэн суудлаар тоноглогдсон бол зохих тооноос илүү ажилтан авч явахгүй.

8.14. Дрезин, моторт тэрэг, автоматормист холбосон тавцант вагонд ажилтан тээвэрлэхгүй. Дрезин, моторт тэрэг чиргүүлээ түрж явахаас өөр бололцоогүй үед /ачаа буулгасны дараа хоорондын замаас өртөө рүү буцах үед, ирэх өртөөнд сэлгээ хийх зэрэг тохиолдол/ жолоочийн туслах буюу томилогдсон дохионоос өөр хүн чиргүүл дээр явахгүй.

8.15. Ажиллаж байгаа дрезин, моторт тэрэг ба автоматормисын багаж, сэлбэг хэрэгслийн жагсаалтыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

8.16. Тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүн дараах дохионы багаж, хэрэгслүүд байна:

- бүрээ, дохионы дөрвөн ширхэг дарцаг /2 ширхэг улаан ба 2 ширхэг шар өнгөтэй/ 6 ширхэг бялт, гар дэнлүү 2 ширхэг тус тус байна. Дрезин, моторт тэрэг ба автоматормист нь хөдөлгөөний хурд ба гүйлтийг заагч хурд хэмжигчээр тоноглогдсон байна.

8.17. Замын моторт тээврийн нэгжийг тэдний тасралтгүй ажиллагаа ба хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааг хангаж чадахуйц бүрэн бүтэн байдлыг хангасан байна. Гэмтэлтэй дрезин моторт тэрэг автоматормис ба чиргүүлийг

хоорондын замд гаргаж болохгүй. Тэдгээрт тавигдсан халаалтын багажууд нь галын аюулгүй ажиллагааны зааврын шаардлагыг бүрэн хангасан байна.

8.18. Өртөөнөөс явахын өмнө оператор нь моторт хөдлөх бүрэлдэхүүний бүрэн бүтэн эсэхийг шалгаж, үзлэг хийх үүрэгтэй бөгөөд тэгэхдээ мотор, явах анги, тоормосны байгууламж, нуман зүүлт, өргүүрийн төхөөрөмж ба угсрах өргөгчийн байдалд онцгой анхаарал тавьж чиргүүлтэйгээ зөв холбогдсон, ачаа зөв ачигдаж бэхлэгдсэн эсэхийг мөн түүнчлэн өргөгч ба эргэх тавцан найдвартай бэхлэгдсэн, энэхүү журмын 8.16-д заасан дохионы хэрэгслүүд, сэлбэг хэрэгсэл ба жижиг хэсгүүд байгаа эсэхийг шалгана.

8.19. Тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүний ажилтан нар нь ажилд гарах үедээ:

8.19.1. Төмөр замын техник ашиглалтын дүрэм, Төмөр замын дохиолол холбооны журам, Төмөр замын галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын энэхүү журам, аюулгүй ажиллагааны заавар, галт тэрэгний хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааг хангахад чиглэгдсэн замын хэмжээний бүх тушаал, цахилгааны шаардлагыг баримтлах;

8.19.2. Замын моторт тээврийн зохих нэгжийг жолоодох тогтоосон зааврын эрхийн үнэмлэх /техникийн үзлэгийн акт, албан ёсоор бөглөсөн замын хуудас зэргийг биедээ авч явна. Бусдын эзэмшилд байгаа замын моторт тээврийн нэгжийн оператор нь дээр дурдсан зүйлээс гадна Төмөр замын техник ашиглалтын дүрмийн мэдлэгээр шалгалт өгсөн тухай үнэмлэх биедээ авч явах ба замаар явах зөвшөөрөлтэй байна.

8.20. Төмөр замаар тогтмол явдаг, түүнчлэн төмөр замын бус байгууллагын эзэмшилд байгаа өөрөө явагч техник хэрэгслүүдэд жил бүр техникийн шалгалт, үзлэг туршилтыг заавал хийх бөгөөд ашиглалтад тэнцсэн тухай гэрчилгээтэй байна.

8.21. Замын моторт тээврийн техникийн үйлчилгээний үед техникийн паспорт байгаа эсэх, түүнийг бөглөлт зөв эсэхийг шалгана.

8.22. Замын моторт тээврийн техникийн хяналтын үзлэгийг замын аж ахуйн салбарын даргын томилсон /замын моторт тээврийн мэргэжилтэн/ ажилтан гүйцэтгэнэ. Үзлэгийн үр дүн, туршилтын аяллын актыг тогтоосон маягтаар бүрдүүлнэ.

8.23. Замаас авагддаггүй нэгжийг ашиглах үед зам төмөр хэлхээгээр тоноглогдсон хэсгүүдэд түүний машинч, оператор нь хос дугуйн өнхрөх гадаргуу цэвэр байгаа эсэхийг нягтлан шалгана. Зам төмрийн толгой мазут, цас, элс

бусад материалаар бүрхэгдэн шүнт алдагдуулж болзошгүй бол энэ зам дээр дрезин, моторт тэрэг, автомоторисыг зогсоож болохгүй.

8.24. Гэрлэн дохионы дохиоллоор тоноглогдсон гарамд ойртох үед машинч, оператор нь онцгой сонор сэрэмжтэй явна.

8.25. Жил бүрийн үзлэгийн актгүй, засварын хугацаа дууссан замын моторт тээврийн хөдлөх бүрэлдэхүүнийг ашиглаж болохгүй.

8.26. Тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүнийг ачааны галт тэргэнд өөрийн гол дээрх ачааны адилаар илгээнэ.

8.27. Түлхэгчгүй явах галт тэрэгний бүрэлдэхүүнд тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүнийг автомоторисыг сүүлийн дөрвөн голт вагоны өмнө холбоно.

8.28. Бүрэлдэхүүнд нь тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүнийг орсон галт тэргийг түлхэж болохгүй.

8.29. Тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүнийг ачааны галт тэргэнд илгээх үед дээрх хөдлөх бүрэлдэхүүний ашиглалтын зааврыг мэддэг, эрхтэй ажилтан дагалдана. Тухайн ажилтан нарт ачааны галт тэргэнд дрезинийг хэрхэн тээвэрлэх зааварчилгаа өгсөн байна. Зааварчилгаа өгсний дараа акт бүрдүүлнэ.

8.30. Ялгах довоос тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүнийг буулгаж болохгүй.

8.31. Заагдсан тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүний гол дээрх ачаалалтын ялгавар 2 тонноос хэтэрч болохгүй. Тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүнийг тээвэрлэлтэд бэлтгэхдээ дээр нь тохируулан замын чигчээс ачих, очих газар руу тээвэрлэх зөвшөөрөл авахын тулд илгээгч нь явуулах өртөөний жижүүрт захиалгаа өгөх бөгөөд явахад бэлэн болсон эсэхийн шалгалтыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн томилсон комисс үзнэ.

8.32. Тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүнийг галт тэрэгний бүрэлдэхүүнд явуулахын өмнө тэдгээрийг тээвэрлэлтэд бэлэн болгосон тухай акт бүрдүүлнэ. Актыг 4 хувийг үйлдэх, тэдгээрийн техникийн бичиг баримтад 1 хувийг хавсаргана. Актын 2 хувь нь ачааны бичиг баримтад хавсаргахаар өртөөнд дамжуулна. Үлдсэн 1 хувь нь ачаа илгээгчийн хэрэгт үлдэнэ.

8.33. Тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүний арчилгаа, ашиглалтын зааврыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

ЕСДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ТӨМӨР ЗАМЫН ТӨХӨӨРӨМЖ, БАЙГУУЛАМЖ, ЗАМ ДЭЭР АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ҮЕИЙН ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

9.1. Төхөөрөмж, байгууламж, зам дээр засвар хийхдээ хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааг хангаж, галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийг зөрчихгүй байна. Ихээхэн хэмжээний барилга, зам засварын ажлыг гүйцэтгэхэд зориулан галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт “цонх” гаргаж, уг ажлын улмаас хурд хязгаарлагдахыг харгалзаж байвал зохино.

9.2. Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт заагдаагүй зам, дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглол ба холбооны байгууламж, бусад төхөөрөмжийн засварын ажлыг галт тэрэгний хөдөлгөөний аль бага байгаа үед хоорондын замыг хаахгүйгээр гүйцэтгэнэ.

9.3. Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт заагдаагүй зам, дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглол ба холбооны байгууламж, бусад төхөөрөмжийн засварын ажлыг гүйцэтгэхэд галт тэрэгний хөдөлгөөнийг тасалдуулахад хүргэхээр байвал уг ажлыг эхлэх, дуусгах цагийг хөдөлгөөн хариуцсан салбарын дарга ажил удирдагчтай хамтран тогтооно.

9.4. Төмөр замын техник ашиглалтын дүрмийн 8.2.1, 8.2.2, 8.2.3, 8.2.4, 8.2.5-д заасны дагуу ажил удирдагч нь хөдөлгөөнийг тасалдуулахад хүргэх ажил гүйцэтгэхэд хөдөлгөөний зурмагт “цонх” гаргасан үед галт тэрэгний диспетчертэй байнгын холбоогоор хангагдсан байна.

9.5. Өөрийн шинж байдлаар хоорондын замыг хаахыг шаардсан зам, барилга засварын ажлыг гүйцэтгэхэд суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчээс зөвшөөрөл авсан байна. Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт ажил хийхээр “цонх” урьдчилан төлөвлөгдөөгүй бол ажил гүйцэтгэх заавар ба хоорондын замыг хаах, нээх хугацааг тохиолдол бүрд нь урьдчилан уг ажлыг гүйцэтгэх салбарын дарга суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчтэй тохиролцоно. Хоорондын замыг хаах, нээх ажиллагааг ажил эхлэхийн өмнө, ажил дууссаны дараа галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар гүйцэтгэнэ.

9.6. Ажил гүйцэтгэх тухай суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн зөвшөөрөлд хоорондын зам хаахаар тогтоосон хугацаа, ажлыг нэгдсэн удирдлагаар хангах ажил удирдагчийн нэрийг заасан байна. Ажил удирдагчийн нэр, албан тушаалыг галт тэрэгний диспетчер хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөдийн жижүүрт мэдэгдэнэ.

9.7. Хоорондын замыг хаахын өмнө ажил удирдагч нь хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөдийн жижүүр, галт тэрэгний диспетчерүүдэд хаалттай хоорондын замд аж ахуйн галт тэрэг, замын машин механизмуудыг явуулах захиалга өгнө.

9.8. Захиалгад аж ахуйн галт тэрэг, замын машин механизмуудыг явуулах дараалал, тэдгээрийн хаалттай хоорондын замд тус бүрийн зогсох анхны зогсолтын километр, зуут, ажил дууссаны дараа эдгээр галт тэргийг хаашаа буцаан явуулах талаар заасан байна. Аж ахуйн галт тэрэгний хувьд найрлагын бүдүүвчийг заасан байна.

9.9. Хоорондын замд ажил эхлэх хугацаа болоход галт тэрэгний диспетчер хоорондын зам галт тэрэгнээс чөлөөлөгдсөн болохыг тогтоогоод дараа нь хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөдийн жижүүрт болон ажил удирдагчид зам хаах тухай тушаал өгнө.

9.10. Ажил хийх газарт галт тэрэгний диспетчертэй утсан холбоо байхгүй тохиолдолд ажил хийх газарт ойролцоо байгаа өртөөний жижүүр нь хоорондын зам ба өртөөний замыг хаасан тухай тушаалыг ажил удирдагчид дамжуулна. /утсаар буюу ажил хийх газраас томилсон хүнээр/ галт тэрэгний диспетчерийн тушаалыг /бичгээр буюу утсаар/ хүлээн авч, ажил хийх газраа тогтоосон дохиогоор хамгаалахаас өмнө ажил удирдагч ажил эхлүүлж болохгүй.

9.11. Байгууламж, төхөөрөмжийг засварлахын тулд хаалттай хоорондын замд аж ахуйн галт тэрэг, дрезин, өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүн, машин, агрегатыг ташуу улаан зураастай цагаан өнгийн маягтад бичсэн зөвшөөрлөөр явуулна. Энэ зөвшөөрөлд ажил удирдагчийн захиалгын дагуу хоорондын замд галт тэрэг бүрийн зогсох газрыг /километр, зуутыг/ заана.

9.12. Хаалттай хоорондын замд нэгэн зэрэг хэд хэдэн аж ахуйн галт тэрэг, дрезин, өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүн, замын машин түүнчлэн бусад байгууллагын машин, механизмыг оролцуулан ажиллуулж болох боловч энэхүү журмын 9.6-д зааснаар нэг ажилтны удирдлагад ажиллана. Машин, агрегат, аж ахуйн галт тэрэг бүрийн зүтгүүрийн машинч нь ташуу улаан зураастай цагаан өнгийн маягтад бичсэн зөвшөөрөлд заагдсан газар хүртэл явна.

9.13. Анхны галт тэрэг тогтоосон хурдтай, дараачийн галт тэрэг 25 км/цагаас дээшгүй хурдтай явах бөгөөд галт тэрэг хоорондын зай 1 километрээс багагүй байвал зохино.

9.14. Зэргэлдээ хэсэглэх газраас хаалттай хоорондын замд өөд өөдөөсөө явж байгаа аж ахуйн галт тэрэг нь зөвхөн зөвшөөрөл /ташуу улаан зураастай

цагаан/-д заасан бөгөөд ажил удирдагчийн тушаалаар зогсох зөөврийн дохио тавигдсан газар хүртэл явна.

9.15. Эсрэг чиглэлд зогссон галт тэрэг хоорондын зай 1 километрээс багагүй байна. Зогссоны дараа аж ахуйн галт тэрэг, машин, агрегатын явах цаашдын хөдөлгөөнийг ажил удирдагчийн заалтаар гүйцэтгэнэ.

9.16. Аж ахуйн галт тэрэгний зогсох километр, зуут нь өртөөний заагт байгаа тохиолдолд өртөөний замаас ажил удирдагчийн мэдэлд ажиллахаар маягт олгоно.

9.17. Хоорондын зам нь явалтын хугацаа ихтэй тахир тойруу, хэвгий болон үзэгдэх орчны хувьд таатай бол галт тэрэгний диспетчерийн зөвшөөрснөөр урьд нь явуулсан ачааны галт тэрэгний араас гэхдээ 5-аас доошгүй минутын дараа хоорондын замыг хаахыг хүлээлгүйгээр анхны аж ахуйн галт тэрэг, замын машин механизмуудыг хойноос нь явуулж болно. Энэ тохиолдолд эхний аж ахуйн галт тэрэг 25 км/цагаас ихгүй хурдтай явна.

9.17.1. Галт тэрэгний диспетчерийн бүртгэлт тушаалаар хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөний жижүүрт болон ажил удирдагчид дараах маягаар зөвшөөрлийг өгнө.

“... хоорондын замыг хаахтай холбогдуулан ажил гүйцэтгэхээр энэ хоорондын замд ... дугаар галт тэргийг ... өртөөнөөс ... дугаар галт тэрэгний араас суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн ...-р шийдвэрийн үндсэн дээр мөрдүүлэн явуулахыг зөвшөөрөв. Галт тэрэгний диспетчер..... /гарын үсэг/”

9.17.2. Аж ахуйн галт тэрэг буюу машин, агрегатыг ташуу улаан зураастай цагаан өнгийн маягтад маягтад бичигдсэн зөвшөөрлөөр явуулна. Ажил удирдагчийн захиалгын дагуу зөвшөөрөлд галт тэрэг бүрийн хоорондын замд анхны зогсолт хийх газар, километр, зуутыг заана. Анхны аж ахуйн галт тэрэгний машинчид анхаарамжийг өгнө. Үүнд

“Таны өмнө ... цаг ... минутад... дугаар галт тэрэг явуулсан. Түүнийг хүрсэн тухай мэдээ хүлээж аваагүй”

9.17.3. Дараагийн аж ахуйн галт тэрэг хоорондын замд явах үедээ энэхүү журмын 9.12, 9.13, 9.14, 9.15, 9.16-д заасныг мөрдөнө. Явуулсан галт тэрэг зэргэлдээ өртөөнд хүрмэгц хоорондын замыг галт тэрэгний хөдөлгөөнд хаасан тушаалыг галт тэрэгний диспетчер өгнө.

9.18. Хоорондын замд нэгэн зэрэг ажиллуулахаар өртөөнөөс явуулсан нэг галт тэргэнд байгаа аж ахуйн галт тэрэг, замын машин, механизм нь ажил удирдагчийн заалтаар хоорондын замд салгагдах буюу холбогдож болно. Галт

тэргэнд өөрөө хөдлөгч нэгжүүд байрлуулах дэглэмийг ажил удирдагч тодорхойлох бөгөөд тэр нь замын ажил гүйцэтгэх үед галт тэрэгний хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааг хангах зааврын дагуу тогтоогдоно.

9.19. Ажил удирдагчийн заалтаар хоорондын замд ажил гүйцэтгүүлэхээр өөр хооронд нь холбосон хэд хэдэн аж ахуйн галт тэргийг өртөөнөөс явуулах үед галт тэрэг бүрийн машинчид ташуу улаан зураастай цагаан өнгийн маягтад бичсэн зөвшөөрлийг олгоно.

9.20. Аж ахуйн галт тэрэг, замын машин, механизм хоорондын замд буюу өртөөний хязгаарт ажил гүйцэтгэх үед ажил удирдагч буюу түүний томилсон ажилтан дагалдаж явна. Суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн шийдвэрээр шаардлагатай үед аж ахуйн галт тэрэгний ажил удирдагчийг томилж болно.

9.21. Галт тэрэгний хөдөлгөөнийг зогсоож ажил гүйцэтгэхдээ тогтоосон хугацаанд ажлыг бүрэн дуусгаж, төхөөрөмж байгууламжийг галт тэрэгний хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааг хангахуйц байдалд оруулан, шаардлагатай бол хурд бууруулах дохио тавьж зогсох дохиог хурааж авна.

9.22. Аж ахуйн галт тэрэг, замын машин, механизмыг хоорондын замаас явуулахыг ажил удирдагч, галт тэрэгний диспетчертэй урьдчилан зөвшилцсөнөөр гүйцэтгэнэ.

9.23. Аж ахуйн галт тэргийг хоорондын замаас өртөөнд ирэх дэглэмийн тухай галт тэрэгний диспетчер хязгаарлах өртөөдийн жижүүрт мэдэгдэнэ.

9.24. Аж ахуйн галт тэрэг, замын машин, механизмын ажил дуусмагц ажил удирдагч эсхүл түүний томилсон ажилтан зам болон ажил хийгдсэн орчин, бүх төхөөрөмжүүдэд үзлэг хийж хөдөлгөөний хэвийн ажиллагаанд саад болох дутагдлыг нэн даруй арилган, замын хажууд байгаа шинэ хуучин сэлбэг материал тогтоосон оврын хязгаарт багтаж байгаа эсэхийг шалгана.

9.25. Хоорондын замд ажил хийгээд буцаж яваа аж ахуйн галт тэрэг, машин, агрегатын /анхныхаас бусад/ хурд 25 км/цагаас ихгүй байх бөгөөд тэдгээрийн хоорондын зай нь нэг километрээс багагүй байна.

9.26. Хоорондын замыг нээхийг зам, хиймэл байгууламжийн ажил дуусаж, хоорондын замд аж ахуйн галт тэрэг, замын машин, механизм үлдээгүй болон ямар байгууллага ажил гүйцэтгэснийг үл харгалзан галт тэрэгний хөдөлгөөнд нөлөөлөх бусад саад тотгорууд байхгүй болсон тухай ажил удирдагч / замын мастер, бригадын дарга/-ийн мэдэгдлийг үндэслэн /бичгээр, утсаар буюу радио холбоогоор/ галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар гүйцэтгэнэ.

9.27. Дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглол ба холбоо, эрчим хүчний байгууламжийн ажиллагааг сэргээх ажлыг хэсгийн инженер, эрчим хүчний диспетчерийн мэдэгдлийг хүлээн авснаар гүйцэтгэнэ.

9.28. Ажил дууссаны дараа хоорондын замаас хойно хойноосоо буцаж яваа аж ахуйн галт тэрэг, замын машин, механизмыг тус бүрд нь хүлээж авах замгүй бол өртөөний нэг зам дээр хүлээж авахыг зөвшөөрнө. Анхны галт тэргийг оруулах дохио нээж хүлээн авна. Дараачийн аж ахуйн галт тэрэг, машин, агрегат бүрийг өртөөнд оруулахдаа замын тодорхой хэсэг дээр өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалаар хүлээн авна.

9.29. Галт тэрэг, машин, агрегатыг өртөөний анхны суман шилжүүлгийн өмнө зогсоож, цааш нь өртөөний жижүүрийн шийдвэрээр өртөөний замд орно.

9.30. Галт тэрэг өртөөнд орох үед машинч нь онц сонор сэрэмжтэй зогсоход бэлэн явна.

9.31. Хоорондын замыг хаах шаардлагагүй суурь бүтцийн байгууламж, төхөөрөмжийн засварын ажлыг галт тэрэгний хөдөлгөөний хоорондох чөлөөтэй хугацаанд хийнэ. Энэ үеийн хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчээс бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчээс тогтоосон зам засварын ажлыг гүйцэтгэх үед галт тэрэгний хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах заавраар тогтооно.

9.32. Байгууламж, төхөөрөмжид засварын ажил хийхэд хоорондын зам хаах шаардлагагүй бол аж ахуйн галт тэрэг, тусгай зориулалтын өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүнийг хоорондын замд явуулахдаа галт тэрэгний диспетчерийн шийдвэрээр гүйцэтгэнэ.

9.33. Аж ахуйн галт тэрэг, дрезин, өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүнийг хоорондын замд зохих дохиолол холбооны тогтоосон хэрэгслийн зөвшөөрлөөр явуулна.

9.34. Ажил удирдагч ба машинчид галт тэрэг өртөөнд ирэх /буцаж ирэх/ цагийн тухай анхаарамж олгоно.

9.35. Хоорондын замыг анхаарамжид заагдсан хугацаанаас хэтрүүлж эзлүүлж болохгүй.

9.36. Ажил удирдагч нь аж ахуйн галт тэрэг хоорондын замд гарахын өмнө хөдөлгөөнд нөлөөлөх саад тотгор байгаа эсэхийг магадална.

9.37. Өртөөний зам дээр хийгдэх ажлыг Төмөр замын техник ашиглалтын дүрэм болон Төмөр замын дохиолол холбооны журам, энэхүү журмын шаардлагыг мөрдлөг болгон гүйцэтгэнэ.

9.38. Өртөөний жижүүр нь ажил удирдагчийн “Үзлэгийн дэвтэр”-т хийсэн бичлэгтэй танилцаад ажил хийж буй зам, замын тодорхой хэсэг рүү орохгүй байх, эдгээр замаар бууруулсан хурдтай, онцгой сонор сэрэмжтэй явах тухай заалтыг өртөөний хязгаарт ажиллаж байгаа постын жижүүр, дохиочин, сумчин, найруулагч, зүтгүүрийн машинч нарт өгөх ба галт тэрэг хүлээн авах, явуулах, сэлгээний ажил хийхийн өмнө өртөө, зөрлөгийн зам, суман дээр албан үүргээ гүйцэтгэж байгаа ажилтнуудад паркийн болон чанга яригчийн холбоогоор урьдчилан анхааруулж мэдэгдэнэ.

9.39. Суурь бүтцэд шинэчлэлт, засвар үйлчилгээний ажил хийж дууссаны дараа гүйцэтгэлийн чанарыг шалгах, байнгын ашиглалтад хүлээн авах журмыг төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтооно.

9.40. Суурь бүтцэд шинэчлэл, засвар үйлчилгээний ажил хийх хөдөлмөр зарцуулалтын нормативыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

АРАВДУГААР БҮЛЭГ

ГАЛТ ТЭРЭГ ХҮЛЭЭН АВАХ БА ЯВУУЛАХ ЕРӨНХИЙ ШААРДЛАГА

10.1. Сум, дохионы төвлөрүүлэлтээр тоноглогдсон өртөөнд дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын байгууламжийг ашиглах заавар, техник захирамжийн актад заасны дагуу галт тэрэг хүлээн авах, явуулах, өнгөрүүлэх замнал бэлтгэх үйл ажиллагааг өртөөний жижүүр гүйцэтгэнэ.

10.2. Төвлөрүүлэгдээгүй суман шилжүүлэгтэй өртөөнд галт тэрэг хүлээн авах, явуулах замнал бэлтгэхдээ өртөөний жижүүр бүх сумчдад нэгэн зэрэг албан ярианы тогтоосон дэглэмийг баримтлан тодорхой, ойлгомжтой шийдвэр өгнө.

10.3. Төвлөрүүлэгдсэн суман шилжүүлэгтэй өртөөний жижүүр галт тэрэг хүлээн авах, явуулах замналыг цаг хугацаанд нь бэлтгэх бөгөөд дохио нээхдээ ирж, явж байгаа галт тэрэгний машинч дохионы заалтыг цаг тухайд нь зөв хүлээн авч тогтоосон хурдаараа сааталгүй явах нөхцөлийг тооцсон байна.

10.4. Төвлөрүүлэгдээгүй сумтай өртөөний жижүүр галт тэрэг хүлээн авах, явуулах, өнгөрүүлэх замнал бэлтгэх шийдвэрийг сумчин нарт өгөхдөө замнал бэлтгэж дуусаад дохиог цагт нь нээсэн байх боломжийг урьдчилан тооцсон байна.

10.5. Төмөр замын буудал, зорчигчийн галт тэрэг хооронд байгаа зам дээр ачааны галт тэрэг зогсоож болохгүй. Шаардлагатай тохиолдолд төмөр замын буудал, зорчигчийн галт тэрэг хооронд байгаа зам дээр ачааны галт тэрэг зогсох

үед зорчигчдод нэвтрэх боломж олгон дамжих гүүр буюу хонгилгүй бол ачааны галт тэргийг хоорондуур нь салгаж тавина.

10.6. Зогсож байгаа зорчигчийн галт тэрэг, төмөр замын буудлын хооронд байгаа замаар галт тэрэг, сэлгээний бүрэлдэхүүн, зүтгүүр өнгөрүүлэх шаардлага гарвал өртөө ба буудлын жижүүр зорчигчдыг буулгах, суулгах үеийн аюулгүй ажиллагааг хангахаар дараах арга хэмжээг авах үүрэгтэй:

10.6.1. Зүтгүүрийн бригадад урьдчилан анхааруулах;

10.6.2. Зорчигчдод өртөө /буудал/-ний чанга яригчаар зарлах.

10.7. Зорчигчийн галт тэрэг зогсдог замаар галт тэрэг, сэлгээний бүрэлдэхүүн өнгөрүүлэхийг өртөөний техник захирамжийн актаар тогтооно.

10.8. Хүлээн авах, явуулах зам нь зам төмөр хэлхээгээр тоноглогдоогүй өртөөний жижүүр зорчигчийн, ачаа-зорчигчийн, хүмүүсийн галт тэргийг хүлээн авахын өмнө аль зам дээр хүлээж авах тухайгаа галт тэрэгний диспетчерт илтгэнэ.

10.9. Өртөөний техник захирамжийн актад галт тэрэг хүлээж авах, явуулахаар заагдаагүй замаар галт тэрэг хүлээн авах, явуулахыг зөвхөн шаардлагатай тохиолдолд суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн эзэмшигчийн зөвшөөрснөөр галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар гүйцэтгэнэ. Энэ тохиолдолд өртөөний жижүүр хүлээн авах, явуулах зам чөлөөтэй замналд орсон сумын байдал зөв эсэхийг хянах самбар байхгүй бол өртөөний дарга түүний орлогч, постын ба паркийн жижүүрээр газар дээр нь шалгуулна.

ГАЛТ ТЭРЭГ ХҮЛЭЭН АВАХ

10.10. Өртөөнд галт тэрэг хүлээн авахдаа Төмөр замын техник ашиглалтын дүрмийн 15.2.3-т заасны дагуу өртөөний техник захирамжийн актад заасан чөлөөтэй зам дээр нээлттэй оруулах дохиогоор хүлээн авна. Галт тэргийг хүлээн авахдаа жижүүр машинчтай албан ярилцлага хийнэ. Өртөөний жижүүр галт тэргийг цаг тухайд нь саадгүй хүлээн авахын тулд хүлээн авах замыг чөлөөтэй байлгах үүрэгтэй.

10.11. Төмөр замын техник ашиглалтын дүрмийн 15.2.7-д заасны дагуу өртөөний жижүүр сум түгжээтэй, хүлээн авах зам чөлөөтэй, хүлээн авах замналын суман дээр сэлгээ хийхийг зогсоосон, галт тэрэг хүлээн авах замнал бэлэн болсныг магадлахгүйгээр оруулах дохио нээж болохгүй.

10.12. Өртөөний жижүүр галт тэргийг хүлээж авахын тулд дараах ажлыг гүйцэтгэх үүрэгтэй.

10.12.1. Өртөөний техник захирамжийн актаар тогтоосон зориулалттай, хөдлөх бүрэлдэхүүнээр эзлэгдээгүй зам дээр хүлээн авах;

10.12.2. Ирж байгаа галт тэргээр замыг эзлүүлэх дарааллыг урдаас төлөвлөх ба түүндээ тохируулан галт тэрэг бүрийг хүлээж авах зам бэлтгэх;

10.12.3. Дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын байгууламжийн хянах самбараар замуудын эзэлгээтэй эсэхийг хянах ба энэ нь ээлжийн ажлын гүйцэтгэсэн зурмагтай тохирч байгааг магадлах;

10.13. Төвлөрүүлэгдээгүй суман шилжүүлэгтэй өртөөд дээр өртөөний жижүүр, сумчин галт тэрэг хүлээн авахдаа замналыг дараах байдлаар бэлтгэнэ:

10.13.1. Галт тэрэг хүлээн авах замналыг бэлтгэх тухай шийдвэрийг сумчинд өртөөний жижүүр өгнө. Өгсөн шийдвэрээ давтуулан зөв ойлгосон болохыг магадлаад “гүйцэтгэ” гэсэн үгээр өртөөний жижүүр батална.

10.13.2. Шийдвэр авсан сумчин нь тухайн замнал руу орж хийгдэх сэлгээний ажлыг зогсоож, техник захирамжийн актад зааснаар хүлээн авах замын чөлөөтэй эсэхийг шалгаж, сумыг шаардлагатай байдалд нь шилжүүлж, замналд орсон сум бүрийн шорыг жааз зам төмөрт нягт наалдсаныг шалгаж, цоожилно.

10.13.3. Сумчин зам чөлөөтэй, замнал зөв бэлтгэгдсэн тухай өртөөний жижүүрт илтгэнэ.

10.13.4. Өртөөний жижүүр замнал бэлтгэх талаар өгсөн өөрийн шийдвэр, сумчны илтгэл зөв болохыг сумын байдлыг хянах удирдах аппаратын заалтаар магадална.

10.13.5. Зам чөлөөтэй замнал зөв бэлтгэгдсэнийг магадлаад өртөөний жижүүр оруулах дохиог нээх буюу дохионы удирдлага сумчны постод байдаг бол түүнийг нээх шийдвэрийг сумчинд өгнө.

10.13.6. Галт тэрэг хүлээн авсны дараа сумчин нь галт тэрэг бүрэн бүрэлдэхүүнтэй, сүүлийн дохиотой бүрэлдэхүүн хязгаарын шонд багтсан эсэхийг шалгаад өртөөний жижүүрт илтгэнэ.

10.13.7. Галт тэрэг ирсний /өнгөрсний/ дараа сумчин шийдвэр хүлээлгүйгээр сумыг хэвийн байдалд нь тавина.

10.14. Оруулах дохио нэгэнт нээсэн бол өртөөний жижүүр галт тэрэг хүлээн авах замналыг өөрчлөх тухай заалт өгөх эрхгүй.

10.15. Галт тэргийг чөлөөтэй өөр замд хүлээн авахын тулд замнал өөрчлөх шаардлагатай бол өртөөний жижүүр нь галт тэрэгний диспетчерийн зөвшөөрлөөр машинчид урьдчилан мэдэгдэж оруулах дохиог хааж, өгөгдсөн

замналыг өөрчлөх ба зөвхөн үүний дараа техник захирамжийн актад зааснаар замнал бэлтгүүлэхээр шинээр шийдвэр өгнө.

10.16. Галт тэрэг хүлээн авахын өмнө замын чөлөөтэй эсэхийг өртөөний техник захирамжийн актад заасны дагуу шалгана.

10.16.1. Хүлээн авах, явуулах замыг зам төмөр хэлхээгээр тоногдсон өртөөнд удирдах аппаратын хяналтын хэрэгслээр;

10.16.2. Сумчны байр бүрд хүлээн авах замын тодорхой хэсгийг бэхэлснээр, замын энэ хэсгийн чөлөөтэй эсэхийг шалгахдаа сумчин нь шалгаж байгаа бүх хэсгийн үзэгдэлт сайн үзэгдэх газар хүртэл явж гүйцэтгэнэ;

10.16.3. Сумчин буюу тусгай томилогдсон ажилтан хүлээн авах замын дагууд нэвт явснаар;

10.17. Урт бүрэлдэхүүнтэй, тэсрэх дэлбэрэх, хялбар шатах, химийн аюултай, хэтрүү овортой ачаатай галт тэргийг өртөөний техник захирамжийн актад заагдсан замаар хүлээн авна.

10.18. Урт бүрэлдэхүүнтэй, тэсрэх дэлбэрэх, хялбар шатах, химийн аюултай, хэтрүү овортой ачаатай галт тэргийг хүлээж авах, явуулах үед мөрдөх аюулгүй ажиллагааг хангах явдлыг “Төмөр замаар ачаа тээвэрлэх дүрэм”, “Төмөр замаар аюултай ачаа тээвэрлэх, ачиж буулгах, хадгалах журам”-аар зохицуулна.

ГАЛТ ТЭРЭГ ЯВУУЛАХ

10.19. Өртөөний жижүүр нь галт тэрэг явуулах замнал бэлэн болсон, сумнууд түгжигдсэн, явуулах замналын суман дээр сэлгээ хийхийг зогсоосон, бүрэлдэхүүний техникийн үйлчилгээний болон ачаа тээврийн үзлэг дууссан болохыг магадлахгүйгээр гаргах дохио нээх, хоорондын зам эзлэх өөр зөвшөөрөл олгож болохгүй.

10.20. Галт тэрэг найруулсан болон галт тэрэгний бүрэлдэхүүнд вагон холбох, салгах ажил хийсэн өртөөнөөс галт тэрэг явуулахдаа өртөөний жижүүр Төмөр замын техник ашиглалтын дүрмийн 15.3.2-д зааснаар гаргах дохио нээх буюу зүтгүүрийн машинчид хоорондын зам эзлэх зөвшөөрөл олгохын өмнө сүүлчийн вагонд галт тэрэгний сүүлийн дохио байгаа эсэхийг магадална.

10.21. Гаргах дохиогүй замаас хоорондын зам эзлэх, гаргах дохионы хориглосон заалттай үед галт тэрэг явуулах зөвшөөрлийг өртөөний жижүүр техник захирамжийн актад заасан хөдөлгөөний ажилтнаар дамжуулан түүчээ зүтгүүрийн машинчид өгнө. Машинч хоорондын зам эзлэхээр авсан зөвшөөрлөө

зөв болохыг Төмөр замын техник ашиглалтын дүрмийн 15.3.12-д зааснаар магадлах үүрэгтэй.

10.22. Төвлөрүүлэгдээгүй суман шилжүүлэг бүхий өртөөний жижүүр, сумчид галт тэрэг явуулахаар замнал бэлтгэхдээ дараах зарчмыг баримтална:

10.22.1. Өртөөний жижүүр явуулах замнал бэлтгэхдээ бүх сумчдыг дуудаж тэдэнд замнал бэлтгэх тухай шийдвэр өгнө;

10.22.2. Өртөөний жижүүр аль нэг сумчнаар шийдвэрийг давтуулах ба бусад сумчид нь түүнийг хүлээн авсныг “зөв” гэдэг үгээр батална. Өгсөн шийдвэрээ давтуулаад зөв ойлгосон болохыг магадлаад “гүйцэтгэ” гэдэг үгээр өртөөний жижүүр батална;

10.22.3. Шийдвэр авсан сумчин галт тэрэг явуулах замналыг бэлтгэж сумыг зохих байдалд нь шилжүүлнэ. Сумын түлхүүрийг аппаратад хийж бариулыг замналын байдалд тавьж замнал бэлтгэсэн тухай өртөөний жижүүрт илтгэнэ;

10.22.4. Өртөөний жижүүр нь замнал зөв бэлтгэгдсэнийг аппаратын тусламжтай хянан замналыг түгжиж, зэргэлдээ өртөөний жижүүрээс галт тэрэг явуулах зөвшөөрөл авч гаргах дохиог нээх буюу хоорондын зам эзлэх зөвшөөрлийг машинчид олгоно;

10.22.5. Явуулах замнал бэлтгэх болон түүний бэлэн болсон тухай өртөөний жижүүрт өгөх илтгэлтэй холбогдсон бүх ажиллагаа нь хүлээн авах замнал бэлтгэх зарчимтай нэгэн адил явагдана;

10.22.6. Өртөөний жижүүр нь хоорондын зам чөлөөтэй, явуулах замнал зөв бэлтгэгдсэн, зэргэлдээ өртөөний жижүүрийн зөвшөөрөл байгааг магадлаад гаргах дохио нээх буюу машинчид хоорондын зам эзлэх зөвшөөрөл өгнө;

10.22.7. Сумчид нь өртөөний техник захирамжийн актад заасан газар тогтоосон дохиогоор галт тэргийг үдэж явуулна;

10.22.8. Сумчин нь галт тэрэг үдэж явуулахдаа сүүлчийн вагонд дохио байгааг магадлаад өртөөний жижүүрт галт тэрэг бүрэн бүрэлдэхүүнтэй явсан тухай илтгэнэ;

10.22.9. Галт тэрэг явсны дараа сумыг хэвийн байдалд тавих ба зам эзэлгээтэй тохиолдолд чөлөөтэй зам руу тавина;

10.23. Галт тэрэг явуулахаар гаргах дохио нээсний дараа өртөөний жижүүр өөр галт тэрэг явуулахын тулд дохиог хааж замнал өөрчлөх тухай шийдвэр өгч болохгүй. Шаардлагатай тохиолдолд галт тэрэгний диспетчерийн зөвшөөрлөөр гаргах гэрлэн дохио хааж замнал өөрчилж болно. Энэ тухай явах галт тэрэгний машинчид мэдэгдэнэ.

10.24. Зөвхөн галт тэрэг хүлээн авах үед сумын байдлыг хянах зориулалт бүхий өртөөнд энэ байгууламжийг боломжтой бол явуулах замналд орсон сумын байдлыг хянахад ашиглана. Энэ тохиолдолд өртөөний жижүүр нь замнал бэлтгэх тухай шийдвэрийг сумчны постод дамжуулсан ба түүнийг сумчид биелүүлсний дараа замналд орсон сумнууд зөв тавигдсан эсэхийг замнал хянах байгууламж, замналын бариулаар шалгана.

10.25. Галт тэргийг өртөөний замаас гаргах гэрлэн дохионы хориглосон заалттай буюу гаргах дохиогүй замаас явуулах бол өртөөний жижүүр явуулах замнал бэлэн болсныг магадлахгүйгээр галт тэрэг явуулах тухай шийдвэрийг машинчид өгч болохгүй. Явуулах замнал бэлэн болоогүй байхад галт тэрэгний явдал дунд хоорондын зам эзлэх зөвшөөрөл машинчид өгч болохгүй.

10.26. Төвлөрүүлэгдээгүй суман шилжүүлэгтэй өртөөгөөр галт тэрэг өнгөрүүлэх үед сумчид галт тэрэг хүлээн авах, явуулах замнал бэлтгэж бэлэн болсон тухай өртөөний жижүүрт илтгэнэ.

ОРУУЛАХ ГЭРЛЭН ДОХИОНЫ ХОРИГЛОСОН ЗААЛТТАЙ ҮЕД ӨРТӨӨНД ГАЛТ ТЭРЭГ ХҮЛЭЭН АВАХ

10.27. Оруулах гэрлэн дохионы үндсэн гэрэл унтарсан, хориглосон заалттай байх үед өртөөнд галт тэргийг урих дохио, билет газарч, өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалаар хүлээн авна.

10.28. Өртөөнд урих дохио, билет газарч, өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалаар галт тэрэг хүлээн авах үед түүний хурд 20 км/цагаас илүүгүй байх бөгөөд машинч сонор сэрэмжтэй, цаашдын хөдөлгөөнд саад тохиолдвол нэн даруй зогсоход бэлэн байдлаар жолоодож, явах замын дагууд дараачийн дохио хүртэл сэрэмжлэх дохиог байн байн өгнө.

10.29. Оруулах гэрлэн дохионы хориглосон заалттай үед галт тэргийг дараах тохиолдолд хүлээн авахыг зөвшөөрнө:

10.29.1. Төхөөрөмжийн гэмтлийн улмаас оруулах дохио нээх боломжгүй;

10.29.2. Галт тэргийг техник захирамжийн актад заагдаагүй зам дээр хүлээж авахад оруулах дохио нээх боломжгүй;

10.29.3. Түлхэгч зүтгүүрийг замын тодорхой хэсэг дээр хүлээж авах;

10.29.4. Сэргээн босгох ба галын галт тэрэг, туслах зүтгүүр, вагонгүй зүтгүүр, цас цэвэрлэгч, дрезин, өөрөө явагч, тусгай хөдлөх бүрэлдэхүүн мөн түүнчлэн аж ахуйн галт тэрэг, замын машиныг /хаалттай хоорондын замд ажил гүйцэтгэсэн үед/ өртөөний замын тодорхой хэсэг дээр хүлээн авах.

10.30. Оруулах гэрлэн дохионы хориглосон заалттай үед өртөөнд дараах аргаар галт тэргийг хүлээж авна. Үүнд:

10.30.1.1. Урих дохиогоор;

10.30.2. Өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалаар;

10.30.3. Билет газарчаар;

... өрөөний /зөрлөгийн/ оруулах гэрлэн дохиог ..... шалтгааны улмаас нээх боломжгүй ... -р зам чөлөөтэй, замналыг ... түгжсэн тухай .... өртөөний /зөрлөгийн/ жижүүр ....-ны мэдэгдлийг үндэслэн ... -р галт тэргийг урих дохио, бүртгэлт тушаалаар хүлээн авахыг зөвшөөрөв. ДНЦ ..... /нэр, гарын үсэг/

10.31. Оруулах, гаргах гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалт нь байгууламжийн хамаарал алдагдаагүй шалтгаанаар хориглосон заалтад гэнэт шилжихэд галт тэрэг оруулах болон гаргах дохио өнгөрч зогссон бол галт тэргийг өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалаар явуулна. Тушаалын загварыг Хавсралт №11-д үзүүлсэн.

10.32. Оруулах гэрлэн дохионы хориглосон заалттай үед галт тэргийг билет газарчаар хүлээж авахдаа газарч нь оруулах гэрлэн дохионы өмнө 50 метрээс багагүй зайд хөдөлгөөний чиглэлийн баруун гар талд ирж байгаа галт тэрэгний зүг газарч зогсоох дохиог өгнө.

10.33. Зогсох дохиог машинч ойлгож хурд бууруулан газарчийн дэргэд зогсоно. Энэ үед газарч нь машинчид билет газарчийг өгнө.

10.34. Билет газарчаар галт тэрэг хүлээн авах ажилтныг техник захирамжийн актаар тогтооно.

10.35. “Билет-газарч” зөвшөөрлийг өнгөт металлаар хийнэ. Билет газарчийг цоожтой саванд хадгалах бөгөөд тоог өртөө хоорондын зам тус бүрд тэгш чиглэлд тэгш, сондгой чиглэлд сондгой дугаартай байхаар өртөөний техник захирамжийн актад тусгаж өгнө. “Билет-газарч”-ийн загварыг Хавсралт №12-т үзүүлэв.

10.36. Төмөр замын техник ашиглалтын дүрмийн 15.2.3, 15.2.4, 15.2.5, 15.2.6-д заасны дагуу өртөөний замын тодорхой хэсэг дээр түлхэгч зүтгүүрийг хүлээж авахыг өртөөний техник захирамжийн актад зааснаар гүйцэтгэнэ.

10.37. Оруулах гэрлэн дохионы хориглосон заалттай үед өртөөний замын тодорхой хэсэг дээр сэргээн босгох болон галын галт тэрэг, туслах зүтгүүр, вагонгүй зүтгүүр, цас цэвэрлэгч ба дрезин, өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүнийг энэхүү журмын 10.29-д заасны дагуу хүлээн авна.

10.38. Өртөөний замын тодорхой хэсэг дээр галт тэрэг хүлээн авах үед галт тэрэгний машинч, дрезин, өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүний жолооч нь анхны суман шилжүүлгийн өмнө зогсох ба цаашид сэлгээний зарчмаар өртөөнд орно.

10.39. Галт тэрэг хүлээн авах, явуулах замнал бэлтгэхээр өртөөний жижүүрээс өгч байгаа шийдвэр, илтгэл нь суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн баталсан албан ярианы дэглэмээр явагдана.

АРВАН НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ДИСПЕТЧЕРИЙН АЖИЛ

11.1. Төмөр замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчдийн галт тэрэгний хөдөлгөөнийг нэгдсэн зурмаг, нэгдсэн технологийн горимд нийцүүлэн удирдах, хяналт тавих, үйлчлүүлэгчийн тээвэрлэлтийн эрэлт хэрэгцээг хангах, тэдгээрийн ажлын харилцан уялдаа холбоог сайжруулах, зэргэлдээ төмөр замуудтай галт тэрэг солилцох, хилийн өртөөнд галт тэрэг боловсруулах ажиллагааг хурдасгах ажлыг оновчтой зохион байгуулна.

11.2. Хэсгийн хэмжээнд галт тэрэгний хөдөлгөөнийг зөвхөн нэг ажилтан, буюу галт тэрэгний диспетчер удирдана.

11.3. Галт тэрэгний диспетчерийн тушаалыг уг хэсэгт галт тэрэгний хөдөлгөөнд шууд холбоотой ажилтнууд биелүүлнэ.

11.4. Хэсгийн хэмжээнд галт тэрэгний хөдөлгөөний талаар галт тэрэгний диспетчерээс бусад ажилтан шуурхай тушаал өгч болохгүй.

11.5. Галт тэрэгний диспетчерийн үүрэг:

11.5.1. Ачаа ба зорчигчийн урсгалд тохирсон тооны галт тэргийг явуулах, галт тэрэгнүүдийн хөдөлгөөнийг хурдасгах, өртөөнд галт тэрэг боловсруулах хугацааг багасгах, техник хэрэгсэл, хөдлөх бүрэлдэхүүний парк, тээх, нэвтрүүлэх чадварыг дээд зэргээр ашиглах;

11.5.2. Өртөө, зөрлөгийн ажилд хяналт тавих, галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг, төлөвлөгөөний дагуу галт тэрэг найруулан явуулах даалгаврыг биелүүлэх;

11.5.3. Галт тэрэгний хөдөлгөөнтэй холбоотой шийдвэрийг өртөөдийн жижүүр, галт тэрэгний зүтгүүрийн машинчид өгөх;

11.5.4. Өртөөн дээр галт тэрэг хүлээн авах, явуулах ажлыг хянах, дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглол ба холбооны байгууламжийн хэвийн ажиллагаа зөрчигдсэн, зорчигчийн, ачаа-зорчигчийн, хүмүүсийн, урт бүрэлдэхүүнтэй, хүнд жинтэй, тэсрэх дэлбэрэх аюултай, хэтрүү овортой ачаатай галт тэрэг явуулах үед хөдөлгөөний зурмагийг биелүүлэх, галт тэргийг хоорондын замаар өнгөрүүлэхэд хяналт тавих;

11.5.5. Галт тэрэгний диспетчерийн төвлөрүүлэлтэд байгаа хоорондын болон өртөөдийн замын байдал, сум, дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглол ба холбооны байгууламжийн хэвийн ажиллагаа, хөдлөх бүрэлдэхүүний бэхэлгээ, хэсэг дэх хүчин төгөлдөр анхаарамж зэргийг шалгах.

11.6. Галт тэрэгний диспетчер нь ээлжид гарахдаа хэсэг дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний байдалтай танилцаад, өөрийн хэсгийн бүх өртөөдийг дуудаж, өртөөний жижүүр ээлж бүрэн байгааг шалгах, цагаа тохируулах зөв цагийг мэдэгдэх, өртөөдийн байдал, хэсэг дэх хүчин төгөлдөр анхаарамжтай танилцах, хийгдэх ажлын тухай шаардлагатай шийдвэр заалтыг өгнө.

11.7. Галт тэрэгний диспетчер нь өөрийн хэсгийн өртөө, зөрлөгүүдэд ирж байгаа галт тэргийг хүлээн авч байгаа замын дугаар, галт тэрэг бүрийн ирсэн, явсан, өнгөрүүлсэн цагийн мэдээг хүлээн авч байхдаа тэсрэх дэлбэрэх аюултай ба хэтрүү овортой ачаатай, хүнд жинтэй, урт бүрэлдэхүүнтэй галт тэргэнд тогтоосон ангиллын тэмдэглэл мөрдөгдөж байгаа эсэхэд онцгой анхаарна.

11.8. Галт тэрэгний диспетчер нь хөдөлгөөний гүйцэтгэсэн зурмагийг хөтлөх бөгөөд түүн дээр галт тэрэгний хөдөлгөөний тухай мэдээ, мөн түүнчлэн хэсэг дээр хэвийн ажиллагаа алдагдсан бүх зөрчил, шалтгааныг тэмдэглэнэ.

11.9. Хөдөлгөөний гүйцэтгэсэн зурмаг дээр дараах мэдээ, тэмдэглэл бичигдсэн байвал зохино:

11.9.1. Галт тэрэг ба зүтгүүрийн дугаар, машинчийн нэр, галт тэрэгний цэвэр, бохир жин, томъёолсон урт, хэсгээр өнгөрүүлэх онцгой нөхцөл шаардах галт тэрэг /хялбар шатах, химийн аюултай, тэсрэх дэлбэрэх аюултай, хэтрүү овортой ачаатай галт тэрэгний дугаар, хэтрүү овортой зэрэг шинжийг заасан/, урт бүрэлдэхүүнтэй, хүнд жинтэй, тусгай галт тэргийг зохих нэмэгдэл үсгүүдийн хамт хөдөлгөөний гүйцэтгэсэн зурмагт тэмдэглэнэ;

11.9.2. Хэсэг дэх өртөөдөөр галт тэрэг явсан, ирсэн, өнгөрсөн цаг;

11.9.3. Зүтгүүр ашиглалт ба зүтгүүрийн бригадын ажлын цагийн мэдээ;

- 11.9.4. Өртөөдийн галт тэрэгний ба ачааны ажлын хоногийн мэдээ;
- 11.9.5. Завсрын өртөөнд хүлээн авах, явуулах замыг нэг буюу бүлэг вагоноор эзлүүлсэн байдал;
- 11.9.6. Хурд бууруулахыг шаардсан хүчинтэй анхаарамж;
- 11.9.7. Хоорондын зам, өртөөний зам бусад байгууламжийг хаасан байдал;
- 11.9.8. Галт тэрэгний сүүлчийн вагоны дугаар, сүүлийн дохиотой эсэхийг тэмдэглэнэ.
- 11.10. Галт тэрэгний диспетчер нь өөрийн хэсэг дээр галт тэрэгний хөдөлгөөний талаар өгөх бүх шийдвэрийг диспетчерийн тушаалын дэвтэрт бүртгэж, өртөөний жижүүр, галт тэрэгний хөдөлгөөнтэй холбоотой бусад ажилтанд дамжуулна.
- 11.11. Хэсэглэлийн хэмжээнд өгөгдсөн урт бүрэлдэхүүнтэй галт тэрэгний тушаалыг өөрчлөх шаардлага гарсан тохиолдолд тухайн өртөөний жижүүрт хүлээн авч явуулах замын дугаарыг өөрчлөх шийдвэрийг амаар өгч болно.
- 11.12. Галт тэрэгний хөдөлгөөнтэй шууд холбоотой бусад тушаалуудыг зөвхөн тушаалаар өөрчилнө.
- 11.13. Галт тэрэгний диспетчерийн холбоогоор ярьж буй бүх яриа бичлэгийн төхөөрөмжид бичигдэнэ.
- 11.14. Галт тэрэгний диспетчерийн дэвтэрт бүртгэгддэг дараах тушаалыг өгнө:
- 11.14.1. хоорондын зам, түүний зарим хэсгийг хаах, нээх тухай;
- 11.14.2. галт тэрэгний хөдөлгөөний үеийн дохиолол холбооны нэг хэрэгслээс нөгөөд шилжих үед;
- 11.14.3. зорчигчийн, ачаа зорчигчийн, хүмүүсийн галт тэргийг өртөөний техник захирамжийн актаар заагдаагүй замаар хүлээж авах, явуулах үед;
- 11.14.4. зурмагт заагаагүй галт тэргийг явуулах, өөрчлөх;
- 11.14.5. тэсрэх дэлбэрэх, хялбар шатах, химийн аюултай, хэтрүү овортой ачаатай, урт бүрэлдэхүүнтэй, хүнд жинтэй галт тэрэг явуулах;
- 11.14.6. хэсэг дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зохион байгуулалттай холбоотой, диспетчерээс өгөгдөх бусад тушаал.
- 11.15. Хэсгээр ганц зүтгүүр, дрезин, өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүн, аж ахуйн галт тэрэг өнгөрүүлэх тушаалыг бүртгэхгүй байж болно.
- 11.16. Галт тэрэгний зүтгүүрийн машинчид өгөгдөх бүх тушаал зэргэлдээ хэсгийн диспетчерт хаяглагдсан байна.

11.17. Диспетчерээс тушаал бичих хугацааг хэмнэхийн тулд суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн зөвшөөрлөөр олон удаа өгөгдөх тушаалын загвар бүхий хэв тэмдэг хэрэглэж болно.

11.18. Диспетчерийн тушаалын дэвтэрт галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулагчдын ээлж хүлээлгэн өгсөн ба хүлээн авсныг бүртгэнэ.

11.19. Диспетчерээс өгсөн бүртгэлт тушаалыг өртөөний жижүүр нь диспетчерийн тушаалын дэвтэрт, зүтгүүрийн машинч замналын хуудсанд бичиж авна.

11.20. Диспетчерийн тушаалыг бичиж авсан өртөөний жижүүр, машинч нь өөрийн нэрийг хэлж, тушаалын агуулгыг диспетчерт үг бүрээр давтана.

11.21. Тушаалыг зөв хүлээн авсан цаг, минут, ажилтны нэрийг диспетчерийн, өртөөний жижүүрийн тушаалын дэвтэрт тэмдэглэнэ.

11.22. Тушаалыг зөв хүлээж авсныг магадлаад диспетчер, өртөөний жижүүр “гүйцэтгэ” гэсэн үгээр батална.

11.23. Машинчид хаяглагдсан тушаал өртөөний жижүүрээр дамжигдана. Галт тэрэгний диспетчерийн төвлөрүүлэлтэд холбогдсон үед машинчид шууд дамжигдана.

11.24. Диспетчер буюу өртөөний жижүүр нь дамжуулсан тушаалыг машинчаас зөв ойлгосныг магадална.

11.25. Машинчийн нэр, тушаал дамжуулсан цаг, минутыг диспетчерийн ба өртөөний жижүүрийн тушаалын дэвтэрт тэмдэглэнэ.

11.26. Диспетчерийн тушаал хэд хэдэн өртөөнд хаяглагдсан байвал түүнийг давтахдаа диспетчерийн сонгосон өртөөний жижүүр уншиж бусад нь зөв бичигдсэн эсэхийг тулган шалгана.

11.27. Галт тэрэгний диспетчер нь дараах үндэслэлээр хоорондын замыг хаана:

11.27.1. суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн шийдвэрээр зам засварын, барилгын ажлыг гүйцэтгэх үед;

11.27.2. замд зогссон галт тэрэгний машинчаас тусламж хүссэн хүсэлт, зам, дохиолол холбоо, эрчим хүчний засвар үйлчилгээ хариуцсан аж ахуйн нэгжийн ажилтнаас хоорондын зам дахь төхөөрөмжүүдэд гэнэтийн эвдрэл гэмтэл гарч галт тэрэгний хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагаа алдагдахад хүрсэн үед.

11.28. Галт тэрэгний диспетчер нь хүлээн авсан шаардлага, мэдэгдсэн цаг, минут, ямар ажилтан мэдээлснийг зааж галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт тэмдэглэнэ.

11.29. Бүх бичгэн шаардлага, мэдэгдэл, цахилгаан, утсан мэдээнүүд диспетчер дэвтэрт хамт хадгалагдана.

11.30. Хоорондын зам хаасан тухай тушаалыг галт тэрэгний диспетчер хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөдөд хавсралтад заасан үлгэрчилсэн загвараар өгнө.

11.31. Хоорондын замыг хаах тухай тушаалыг дамжуулахын өмнө галт тэрэгний диспетчер нь хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөдийн жижүүрийг дуудаж, зам хаах гэж байгаа тухайгаа анхааруулж ажил удирдагчийн нэр, албан тушаал, бусад шаардлагатай мэдээллийг дамжуулна.

11.32. Хоорондын замыг нээх ажлыг галт тэрэгний диспетчер гарсан саад тотгорыг арилгасан, ажил дууссан, хоорондын замыг чөлөөлсөн тухай энэхүү зааварт заасны дагуу мэдэгдлийг хүлээн авсны дараа гүйцэтгэнэ.

11.33. Галт тэрэгний зурмагт заагдаагүй (хүмүүс буулгах, суулгах, ачилт буулгалт хийх) зогсолттой галт тэрэг зэргэлдээ өртөө хүртэл эсхүл явуулсан өртөөндөө буцаж ирэх бол хоорондын замд явуулах цаг, минут, хоорондын зам эзлэх хугацааг заасан зөвшөөрөл өгнө. Зүтгүүрийн машинч, хүмүүс буулгах, суулгах, ачилт, буулгалтын ажлыг удирдагч ажилтан нарт зохих анхаарамж олгоно.

11.34. Хоорондын замд зогссоны дараа машинч, удирдагч ажилтны дохиогоор хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлнэ.

11.35. Галт тэрэгний диспетчер хоорондын замын хагас автомат хориглол гэмтсэн тухай мэдээ аваад тушаалын дэвтэрт бичиж, хоорондын замын чөлөөтэй эсэхийг өртөөдийн жижүүрээр дамжуулан магадлаад, хөдөлгөөнийг холбооны утсан хэрэгслээр зохицуулах тушаалыг дараах маягаар өгнө.

11.36. Дохиолол холбооны тогтоосон хэрэгслийн ажиллагааг сэргээсэн тухай мэдэгдэл хүлээн авсны дараа галт тэрэгний диспетчер нь түүнийг өөрийн тушаалын дэвтэрт бичиж авах ба хоорондын зам чөлөөтэй эсэхийг өртөөдийн жижүүрээр дамжуулан магадлаад хоорондын замын хязгаарлагч өртөөдөд дараах маягаар тушаал өгнө.

11.37. Урт бүрэлдэхүүнтэй, тэсрэх дэлбэрэх аюултай, хэтрүү овортой ачаатай галт тэрэг явуулах тухай тушаалыг дараах загвараар өгнө.

11.38. Тушаалуудыг нэгтгэн өгч болно.

11.39. Хоногийн туршид ажилладаггүй хэсэглэх газрууд, туслах постуудыг нээх, хаах ажлыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчээс баталсан заавраар

гүйцэтгэх, хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөдөд өгөх диспетчерийн тушаалыг дараах маягаар өгнө.

11.40. Галт тэрэгний диспетчерийн холбоо гэмтэлтэй үед сэргээх хүртэл баримтжуулан бичих төхөөрөмжөөр тоноглогдсон холбооны хэрэгслийг ашиглана.

11.41. Галт тэрэгний диспетчерийн холбоо гэмтэлтэй үед “Үзлэгийн дэвтэр”-т бичлэг хийнэ.

11.42. Галт тэрэгний диспетчерийн холбоо хэвийн болсон тухай галт тэрэгний диспетчер өөрийн хэсгийн бүх өртөө, зөрлөгт нийтийн тушаалаар мэдэгдэнэ.

АРВАН ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ ӨРТӨӨНД ХИЙГДЭХ СЭЛГЭЭНИЙ АЖИЛ

12.1. Сэлгээний ажил нь өртөөний ажлын технологи ба төлөвлөгөөний дагуу хийгдэх бөгөөд дараах шаардлагыг хангасан байна.

12.1.1. галт тэргийг цаг тухайд нь найруулж явуулах;

12.1.2. ачааны ажиллагаанд вагоныг цаг тухайд нь тавьж өгөх, татаж авах;

12.1.3. вагоныг боловсруулахад хамгийн бага хугацаа зарцуулах;

12.1.4. техник хэрэгсэл, төхөөрөмж байгууламжуудын хүчин чадлыг бүрэн дүүрэн ашиглах;

12.1.5. галт тэргийг өртөөнд тасралтгүй хүлээж авах;

12.1.6. хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагаа, сэлгээний ажилд холбоотой ажилтны хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуй, хөдлөх бүрэлдэхүүн, ачааны бүрэн бүтэн байдлыг хангах.

12.2. Олон замтай, сэлгээний ажил ихтэй өртөөдөд зам сумыг сэлгээний бүс болгон хуваана.

12.3. Сэлгээний бүсийн хязгаарт нэг сэлгээний зүтгүүр ажиллана. Зарим бүсэд шаардлагатай үед хоёр буюу түүнээс дээш сэлгээний зүтгүүр ажиллуулж болно. Энэ тохиолдолд галт тэрэгний хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааг хангаж ажиллах зарчмыг өртөөний техник захирамжийн актаар тогтооно.

12.4. Сэлгээний ажилд өгч байгаа зүтгүүр нь гэмтэлгүй, тогтоосон дохио, багаж хэрэгсэл, хяналтын төхөөрөмжтэй, зүтгүүрийн радио холбооны байгууламж, тэжээлийн төхөөрөмж нь хэвийн ажиллагаатай байна.

12.5. Сэлгээний хөдөлгөөний үед сэлгээний ажил удирдагч өөрөө буюу түүний шийдвэрээр сумчин сумыг шилжүүлнэ.

12.6. Цахилгаан төвлөрүүлэлттэй өртөөдөд сэлгээний хөдөлгөөний үед өртөөний жижүүр сумыг шилжүүлнэ. Сумыг төвийн удирдлагаас суурин удирдлагад шилжүүлэх, мөн түүнчлэн сумчин үйлчилдэггүй төвлөрүүлэгдээгүй сум дээр сэлгээ хийх үед сумыг найруулагчийн бригадын ажилтан, зүтгүүр ба вагон депогийн сумчин /паркийн жижүүр, өртөөний жижүүр/ шилжүүлнэ.

12.7. Сумыг хэрхэн шилжүүлэхийг өртөөний техник захирамжийн актаар тогтооно.

12.8. Цахилгаан төвлөрүүлэлтийн үед суман шилжүүлэг нь хөдлөх бүрэлдэхүүнээс чөлөөлөгдсөн эсэхийг удирдах аппарат дээрх хянах хэрэгслийн заалтаар магадална. Эдгээр хэрэгслүүд гэмтэлтэй буюу түр салгасан, сумыг суурин удирдлагад шилжүүлэх үед суман шилжүүлэг хөдлөх бүрэлдэхүүнээс чөлөөлөгдсөн эсэхийг хэрхэн шалгах талаар өртөөний техник захирамжийн актаар тогтооно.

12.9. Сэлгээний үед төвлөрүүлэгдээгүй сумыг замналын зохих байдалд шилжүүлж цүүг тавина. Төвлөрүүлэгдсэн сумыг сум шилжүүлэх түлхүүрээр шилжүүлсэн тохиолдолд мөн цүүг тавьж зүүдэг цоожоор цоожилсон байна.

12.10. Өртөөний болон салбар замд хөдлөх бүрэлдэхүүнийг тухайн замын хоёр талын хязгаарын шонгийн хооронд багтаан байрлуулна.

12.11. Өртөөнд зогсож байгаа вагоныг өөрөө өнхрөхөөс нь сэргийлж өөр хооронд нь холбож гар тоормос, тоормосны ивүүрээр найдвартай бэхэлсэн байна. Өртөөнд зогсож байгаа, ачих буулгах ажиллагаанд ороогүй, цэвэрлэх, ариутгах, засварлах ажил хийгдээгүй байгаа вагоны хаалгыг хаасан байна.

12.12. Хөдлөх бүрэлдэхүүнийг энэхүү журмын Хавсралт №17 -д заасан нормын дагуу бэхлэх бөгөөд 2.5%-аас огцом хэвгийтэй зам дээр орхиж болохгүй.

12.13. Хөдлөх бүрэлдэхүүнийг бэхлэх, орон нутгийн нөхцөлөөс нь шалтгаалж ямар зам дээр тэдгээрийг өөрөө хөдлөхөөс хамгаалан бэхлэх ивүүрийн тооцоо, хэн гүйцэтгэх, бүрэлдэхүүн доороос бэхэлсэн ивүүрийг хэн авахыг өртөөний техник захирамжийн актаар тогтооно.

12.14. Хөдлөх бүрэлдэхүүнийг замд орхих үед зүтгүүр салгахаас өмнө ивүүрээр бэхэлсэн байна. Энэ үед тоормосны ивүүрийн хошуу нь дугуйн дор дарагдсан байна. Ирсэн галт тэрэгний зүтгүүрийн машинч бүрэлдэхүүнийг зүтгүүрээс салгахын өмнө автомат тоормосоор тоормосолсон байна.

12.15. Ивүүр, бэхэлгээ хийсэн эсэхийг магадлахгүйгээр зүтгүүрийн бригад нь бүрэлдэхүүнээс зүтгүүрээ салгаж болохгүй.

12.16. Зорчигчийн вагоны үйлчлэгч ба хөргүүрт хөдлөх бүрэлдэхүүнээс бүрдсэн галт тэрэгний ажилтан бүрэлдэхүүнээ удаан хугацаагаар зогсоолд /бэлтгэлд, ачилт, буулгалтад тавьж өгөх, хүлээлэгт болон бусад/ тавигдах үед вагоны гар тоормосыг ажиллагаанд оруулна.

12.17. Бүлгээр нь илгээж байгаа ажиллагаагүй зүтгүүрийн хүргэгч тэдгээрийг түүчээ зүтгүүргүй орхих бүрд гар тоормосыг ажиллагаанд оруулах ба түүчээ зүтгүүр залгасны дараа тэдгээрийг суллана.

12.18. Хүчтэй салхи болох мэдээ хүлээж авсан бол өртөөдийн техник захирамжийн актад заасан ажилтан хөдлөх бүрэлдэхүүнийг өөрөө хөдлөхөөс хамгаалж бэхэлгээ найдвартай байгааг шалгах, шаардлагатай тохиолдолд нэмэгдэл бэхэлгээ хийнэ. Салбар замд зогсож байгаа хөдлөх бүрэлдэхүүнийг нэмэгдэл ивүүрээр бэхлэхийг салбар замд салбар замд сэлгээний ажил хийх заавраар тогтооно.

12.19. Сэлгээний зүтгүүргүй завсрын өртөө, зөрлөгт хөдлөх бүрэлдэхүүнийг удаан хугацаагаар зогсоох шаардлагатай үед тэдгээрийг тооцоот ивүүрээр найдвартай бэхэлснийг өртөөний техник захирамжийн актад заасны дагуу шалгана.

12.20. Хөдлөх бүрэлдэхүүн өөрөө явах аюул бий болсон үед өртөөний ажилтан түүнийг зогсоохын тулд өөрийн мэдэлд байгаа бүх хэрэгслийг нэн даруй ашиглах үүрэгтэй.

12.21. Хөдлөх бүрэлдэхүүн хоорондын замд өөрөө явсан үед өртөөний жижүүр өөрийн мэдэлд байгаа холбооны хэрэгслийг ашиглан, хоорондын замд явж байгаа галт тэрэгний машинч, галт тэрэгний диспетчерт, замын пост, зэргэлдээ өртөө, гармын жижүүр, зам паркт ажиллаж буй ажилтнуудад нэн даруй мэдэгдэж, өөдөөс нь явах галт тэргийг саатуулах, өөрөө явсан хөдлөх бүрэлдэхүүнийг зогсоох талаар арга хэмжээ авах үүрэгтэй.

12.22. Галт тэргэнд болон найруулагдсан бүрэлдэхүүнд ороогүй тэсрэх аюултай ачаатай, шахсан шингэрүүлсэн хийтэй вагоныг ялгалтын зам дээр хуримтлагдаж байгаагаас өөр нөхцөлд өртөөний замд зогсоохдоо вагон нь хоорондоо холбогдсон, тоормосны ивүүрээр найдвартай бэхлэгдсэн байх ба, техник захирамжийн актад зааснаар хамгаална. Эдгээр вагоны зогсдог замын сум нь уг зам руу орох боломжийг үгүйсгэсэн байдалд тавьж сумын бариулд улаан таг өлгөх буюу командаар хамгаална.

12.23. Тэсрэх дэлбэрэх аюултай ачаатай вагон, шахсан шингэрүүлсэн хий ачсан вагон ялгалтын зам дээр хуримтлагдсан үед урьдчилан сэргийлэх шаардлагатай доорх арга хэмжээг мөрдөнө.

12.23.1. Сэлгээний диспетчер, ялгах довын жижүүр нь тэсрэх дэлбэрэх аюултай ачаатай вагон, шахсан шингэрүүлсэн хий ачсан вагон байгаа замын бүртгэлийг хөтөлнө.

12.23.2. Тэсрэх дэлбэрэх аюултай ачаатай вагон, шахсан шингэрүүлсэн хий ачсан вагон байгаа зам руу сэлгээ оруулах үед энэхүү журмын 13.103, 13.104, 13.105-д заагдсан урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авна.

12.24. Тэсрэх дэлбэрэх аюултай ачаатай, шахсан шингэрүүлсэн хий ачсан, 3 ба түүнээс дээш зэрэгтэй хэтрүү овортой ачаатай вагонд сэлгээ хийхдээ өртөөний жижүүр, сэлгээний диспетчер, ялгах довын жижүүр нь найруулагчийн бригад, сэлгээний машинч нарт мэдэгдэн, аюулгүй ажиллааг хангах бичгэн наряд олгож гүйцэтгэнэ.

12.25. Өртөө болон салбар замд сэлгээг дор дурдсанаас ихгүй хурдтай гүйцэтгэнэ:

12.25.1. вагон чирсэн зүтгүүр чөлөөтэй замаар явахад 40 км/цаг;

12.25.2. зүтгүүр чөлөөтэй замаар вагон түрэхэд 25 км/цаг;

12.25.3. суман шилжүүлгээр хажуугийн зам руу орох үед тухайн суман шилжүүлэгт тогтоосон хурдаар;

12.25.4. суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тогтоосон жагсаалтын дагуу хүн суулгасан, тэсрэх аюултай ачаа, шахсан ба шингэрүүлсэн хий, бусад аюултай ачаа, дээд-3, доод-3-6, хажуугийн 4-6 дугаар зэргийн хэтрүү овортой ачаа ачсан вагонтой сэлгээ хийх үед 15 км/цагаас илүүгүй хурдтай гүйцэтгэнэ;

12.25.5. зүтгүүр /вагонтой буюу вагонгүй/ вагонд залгахаар ойртох хурд 3 км/цагаас ихгүй;

12.25.6. зүтгүүр болон сэлгээний бүрэлдэхүүн пүү, хяналтын төхөөрөмж дээгүүр явах хурдыг пүүний техникийн паспортад зааснаар суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно;

12.25.7. довын бэлийн паркт салгасан вагон тухайн ялгалтын зам дээр байгаа хөдлөх бүрэлдэхүүнд ойртох хурд нь 5 км/цагаас ихгүй, харин онцгой болгоомж шаардагдах ангиллын ачаатай вагонд бол 3 км/цагаас ихгүй байна.

12.26. Зорчигчийн галт тэрэг явуулж байгаа замаар уг галт тэрэг явж зам бүрэн чөлөөлөгдөх хүртэл зүтгүүр ба сэлгээний бүрэлдэхүүнийг оруулахгүй. Зорчигчийн галт тэргээр эзлэгдсэн замд байгаа зүтгүүрийн машинч нь уг замыг

чөлөөлөгдөх хүртэл явж байгаа зорчигчийн галт тэрэгний хойноос зүтгүүрийг хөдөлгөж болохгүй.

12.27. 2.5%-аас огцом хэвгий дээр байгуулагдсан бөгөөд татах мухар замгүй өртөөдөд сэлгээний ажил хийхдээ зүтгүүрийг уруудуурын талаас оруулж, вагоны тоормосыг залгасан байна.

12.28. Сэлгээний ажлын үед салгасан вагоныг өөрөө өнхрөхөөс урьдчилан сэргийлж ивүүр, бэхэлгээ хийсэн байна.

12.29. Сэлгээний үед вагон өөрөө хөдөлж хоорондын замд гарах, галт тэрэгний зохион байгуулагдсан замнал буюу сэлгээний бусад бүс руу аюул үүсгэж болохоор хэвгий дээр байрлагдсан зам ба хэсгийн жагсаалт, мөн түүнчлэн сэлгээний үед энэ хэсэгт хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааг хангахын тулд заавал мөрдөгдөх, нэмэгдэл арга хэмжээг өртөөний техник захирамжийн актаар тогтооно.

12.30. Сэлгээ хийх үед онцгой болгоомж шаардах зарим ачаатай вагон нь зохих халхлалттай байна.

12.31. Онцгой болгоомж шаардагдах зарим ангиллын ачаатай вагон бүхий галт тэрэг ба сэлгээнд тавигдах халхлалтын нормыг ачааны бичиг баримтад тусгай тэмдгийг дарж заах бөгөөд түүнд халхлалтын вагоны хамгийн цөөн тоог, тоогоор тэмдэглэн заана. Жишээ нь: 1.3.1.

1 – ш ингэн түлштэй түүчээ илчит тэрэгнээс халхлах вагоны тоо

3 – галт тэргэнд түлхэгч зүтгүүрээс халхлах вагоны тоо

1 – хүн суусан вагоноос халхлах вагоны тоо

12.32. Вагон ба зүтгүүрийн депогийн засварын зам дээрх сэлгээний хөдөлгөөнийг тухайн салбар нэгжийн түүнийг хариуцсан ажилтан гүйцэтгэнэ.

12.33. Өртөөний замууд дээр аж ахуйн галт тэрэг, замын машин ашиглан хийх ажил тухайн салбар нэгжийн /замын, дохиолол холбооны ба бусад/ ажил удирдагчийн удирдлага дор явагдана.

12.34. Аж ахуйн галт тэрэг, замын машиныг өртөөний нэг замаас нөгөө рүү буюу өөр бүс рүү оруулахдаа зөвхөн өртөөний жижүүрийн зөвшөөрлөөр гүйцэтгэнэ.

12.35. Өртөөний гол болон хүлээн авах, явуулах зам дээр вагоныг гараар хөдөлгөж болохгүй.

12.36. Аюулгүй байдлыг хангасан нөхцөлд зөвхөн хэвгийгүй тэгш зам дээр гараар хөдөлгөхийг зөвшөөрнө.

- 12.37. Вагоныг гараар хөдөлгөх үед дараах үйлдлийг хийж болохгүй:
- 12.37.1. 3 км/цагаас илүү хурдтай хөдөлгөх;
- 12.37.2. Гол ба хүлээн авах, явуулах замын чиглэлд хязгаарын шонг өнгөртөл хөдөлгөх;
- 12.37.3. Тоормосны ивүүргүй байхад хөдөлгөж эхлэх;
- 12.37.4. Тоормослохын тулд дугуйн дор дэр мод, чулуу, лоом ба бусад зүйлийг ивэх;
- 12.37.5. Хүн суулгасан, тэсрэх дэлбэрэх аюултай ачаатай вагоныг хөдөлгөх.
- 12.38. Салбар зам эзэмшигч нь тухайн зам дээрээ сэлгээ хийх суурин хэрэгсэлтэй байж болох бөгөөд сэлгээ хийх үйл ажиллагааг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчтэй хамтран тогтооно.
- 12.39. Галт тэрэгний бүрэлдэхүүний тоормосны зөөлөн хоолойг салгах ба өлгөх ажлыг дараах нөхцөлд хийнэ. Үүнд:
- 12.39.1. Галт тэрэгний бүрэлдэхүүнээс зүтгүүр салгах үед зүтгүүрийн бригад;
- 12.39.2. Ялгах, ачааны, хэсгийн, завсрын өртөөд дээр техник үйлчилгээний газрын ажлын технологийн горимын дагуу үйлчилгээ хийх үед техник үйлчилгээний газрын ажилтнууд
- 12.39.3. Сэлгээний үед найруулагчийн бригад
- 12.40. Өртөөн дээр байгаа радио холбоо, чанга яригчийн холбооны төхөөрөмж нь бүрэн бүтэн, гэмтэлгүй байж сэлгээний ажлыг зохион байгуулах, хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааг хангахад ашиглагдана.
- 12.41. Радио холбоо, чанга яригчийн холбоогоор дамжуулагдсан заалт нь товч бөгөөд ойлгомжтой байна. Өгөгдсөн заалтыг сэлгээний зүтгүүрийн машинч зөв хүлээж авсан эсэхийг /заалтыг товчоор давтуулан сонсох, зүтгүүрийн шүгэл, радио холбоогоор өгөх хариу дохиог хүлээн авах/ өртөөний жижүүр магадална.
- 12.42. Салбар зам руу хэт хэтрүү овортой ачаатай вагоныг тавьж өгөх татаж авахдаа суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн баталсан заавраар тогтооно.

СЭЛГЭЭНИЙ АЖЛЫН УДИРДЛАГА БА БҮРЭЛДЭХҮҮН

- 12.43. Өртөөний зам дээр хийх сэлгээний ажлыг дор нэр дурдсанаас зөвхөн аль нэг ажилтан удирдана.
- 1.37. а/ өртөөний жижүүр;
- 1.38. б/ сэлгээний зохицуулагч;

1.39. в/ ялгах довын жижүүр;

1.40. г/ паркийн жижүүр;

1.41. д/ галт тэрэгний диспетчерийн төвлөрүүлэлтээр тоноглогдсон хэсэгт галт тэрэгний диспетчер.

12.44. Сэлгээний ажилтай холбоотой шийдвэр өгөх талаар ажилтнуудын ажил үүргийн хуваарилалтыг өртөөний техник захирамжийн актад заасан байна.

12.45. Ялгах дов дээр сэлгээний зүтгүүрийн хөдөлгөөнийг ялгах довын жижүүр удирдана.

12.46. Сэлгээний ажлыг сэлгээний бригад гүйцэтгэнэ. Сэлгээний бригадад найруулагчийн болон зүтгүүрийн бригад хамаарна.

12.47. Орон нутгийн байдлаас хамааран сэлгээний ажлыг ганц найруулагчаар гүйцэтгүүлэхийг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

12.48. Сэлгээний зүтгүүрийг ганц машинчаар үйлчлүүлэхийг зүтгүүрийн төрөл, орон нутгийн байдлаас хамааран суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч баталсан заавраар тогтооно.

12.49. Сэлгээний бригадад өртөөний техник захирамжийн актыг танилцуулсан байна. Танилцуулах зааврыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

12.50. Найруулагчийн бригад, аж ахуйн галт тэрэгний бригад сэлгээний ажлын даалгаврыг зөвхөн өртөөний жижүүрээс хүлээн авна.

12.51. Сэлгээний ажлын төлөвлөгөө нь тодорхой, ойлгомжтой өгөгдөх ба түүнийг сэлгээний удирдагч оролцож байгаа ажилтан бүрд мэдэгдсэн байна.

12.52. Сэлгээ хийх явцад ажлын төлөвлөгөөг өөрчлөх шаардлага гарвал энэ өөрчлөлтийг сэлгээнд оролцож байгаа бүх ажилтанд урьдчилан танилцуулсан байна.

12.53. Сэлгээний нэг бүсээс нөгөөд сэлгээний зүтгүүрийн /вагонтой буюу вагонгүйгээр/ хийх хөдөлгөөнийг зөвхөн өртөөний жижүүр, ялгах довын жижүүр, сэлгээний диспетчерийн зөвшөөрлөөр гүйцэтгэнэ.

12.54. Галт тэрэгний диспетчер, өртөө, паркийн жижүүр нь дараах нөхцөлүүдэд нөхцөлд сэлгээний хориглосон заалттай дохиог өнгөрөхийг зөвшөөрч сэлгээ хийж болно.

12.54.1. дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын төхөөрөмжийг шинэчлэх, засвар үйлчилгээ хийх;

12.54.2. дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын төхөөрөмж гэмтсэн;

12.54.3. тухайн замналын ашигтай уртад хөдлөх бүрэлдэхүүн багтаагүй байх;

12.54.4. сэлгээний гэрлэн дохиогоор тоноглогдоогүй өртөө, зөрлөг.

12.55. Энэхүү журмын 12.55.1, 12.55.2-т заасан тохиолдолд өртөөний жижүүр найруулагчийн бригад эсхүл өртөөний техник захирамжийн актад заагдсан ажилтан замнал бэлдэж зүүдэг цоожоор цоожлон замнал хамгаална.

12.56. Энэхүү журмын 12.55.3, 12.55.4-т заасан тохиолдолд өртөөний жижүүр цахилгаан төвлөрүүлэлтийн байгууламжийн хянах хэрэгслээр замнал хянагдаж байгаа үед суман шилжүүлгүүдийг зохих байдалд нь тавьж сэлгээний дохиогоор, сумын бариулыг зохих байдалд тавьж, улаан таг өлгөх буюу командаар түгжих аргаар хамгаална.

12.56.1. Хориглосон заалттай дохиогоор сэлгээний ажил хийх дараалал:

12.56.2. Зүтгүүр, мотовоз зэрэг өөрөө явагч хөдлөх нэгж зогсож байгаа газрыг тодорхойлно.

12.56.3. Замнал зөв бэлтгэгдсэн эсэхийг шалгаж, шалгуулж магадална.

12.56.4. Бэлтгэсэн замналыг хамгаална.

12.56.5. Хориглосон заалттай дохио өнгөрч болох тухай тушаал өгч өртөөний жижүүр ба сэлгээний зүтгүүрт байдаг дэвтэрт, галт тэрэгний зүтгүүрт бол машинчийн замналын хуудсанд өртөөний жижүүр, машинч тушаалаа бичнэ.

12.56.6. Тушаал зөв авсан эсэхийг давтуулна.

12.56.7. Албан ярилцлага хийж сэлгээний хөдөлгөөнийг эхлүүлнэ.

12.57. Бусад тохиолдолд гэрлэн дохионы хориглосон заалттай дохиогоор сэлгээ хийж болохгүй.

12.58. Галт тэрэгний найруулагчийн үүрэг:

12.58.1. Галт тэрэг найруулах төлөвлөгөө, төмөр замын хэмжээнд мөрдөгдөж байгаа бусад журам, зааврын шаардлагад нийцүүлэн галт тэргийг найруулах;

12.58.2. Сэлгээний ажилд оролцож байгаа бүх ажилтанд сэлгээний ажлын төлөвлөгөө ба түүнийг гүйцэтгэх аргыг танилцуулсны үндсэн дээр тэдгээрийн үйл ажиллагааг зөв зохицуулан хуваарилах;

12.58.3. Сэлгээний ажлын төлөвлөгөөг цаг тухайд нь биелүүлэх;

12.58.4. Сэлгээний ажилд оролцож байгаа ажилтны хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуй, хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагаа, ачаа ба хөдлөх бүрэлдэхүүний бүрэн бүтэн байдлыг хангасан байхаар сэлгээний ажлыг зохион

байгуулах. Хүн суулгасан, хэтрүү овортой, тэсрэх аюултай ачаатай вагоныг болгоомжтой сэлгэж байх.

12.59. Найруулагчийн бригад ээлжид гарахын өмнө өртөө болон салбар замд байгаа хөдлөх бүрэлдэхүүний байрлал ба бэхэлгээтэй танилцана.

12.60. Галт тэрэгний найруулагч сэлгээний ажил эхлэхийн өмнө гүйцэтгэх үүрэг:

12.60.1. сэлгээнд оролцогч бүх ажилтан, түүний дотор зүтгүүрийн бригад өөрсдийн ажлын байранд байгаа эсэхийг магадлах;

12.60.2. сэлгээнд оролцож байгаа зүтгүүрийн бригадад болон өртөөний бусад ажилтанд сэлгээний төлөвлөгөө, түүнийг биелүүлэх ажиллагааг танилцуулах;

12.60.3. сэлгээний хөдөлгөөнийг эхлэхэд саад болох зүйлүүд байгаа эсэхийг шалгах.

12.61. Сэлгээний үед зүтгүүрийн жолоодлогыг машинч гүйцэтгэнэ. Зүтгүүрийн жолоодлогыг зааварлагч машинчаас тухайн туслах машинчийн /формулярт/ бичсэн зөвшөөрлийн дагуу машинч өөрийн хяналтын дор өгч болно.

12.62. Сэлгээ хийх үеийн галт тэрэгний найруулагч ба түүний туслахын үүрэг:

12.62.1. вагон өөр хоорондоо болон зүтгүүртэй зөв холбогдсон, тоормосын зөөлөн хоолойг холбож төгсгөлийн кран нээснийг магадлахгүйгээр сэлгээний бүрэлдэхүүнийг хөдөлгөөнд оруулж болохгүй;

12.62.2. Хөдлөх бүрэлдэхүүний авто угсрааг салгахын өмнө тоормосын зөөлөн хоолойг салгасан байх;

12.62.3. холболт эхлэхийн өмнө вагоны салгах хөшүүргэн бариулын байдлыг зөв эсэхийг шалгах, салгалтын дараа эдгээр бариулыг хэвийн байдалд тавих;

12.62.4. хөдлөх бүрэлдэхүүнийг довоос буулгахын өмнө салгах хөшүүргээр авто угсрааг салгаж уг хөшүүргийг буцааж хэвийн байдалд тавих;

12.62.5. сэлгээний хөдөлгөөнд замналыг бэлтгэж байгаа сумчдад зүтгүүрийн машинчийн өгч байгаа дохио зөв өгөгдөж байгаа эсэхийг анхаарах;

12.62.6. сэлгэж байгаа бүрэлдэхүүний үзэгдэлт сайн газар байрлах ба машинч, туслах машинчид өгч байгаа дохио харагдаж байх;

12.62.7. замын тахир хэсэгт урт бүрэлдэхүүнтэй, үзэгдэлт муутай нөхцөлд /манан будан, цасан шуурга ба бусад/ сэлгээ хийх үед дохионы заалтыг радио холбоо, паркийн хоёр талын холбоогоор давтан дамжуулна;

12.62.8. бүрэлдэхүүн рүү ойртохын өмнө хаах дохио байгааг магадлах;

12.62.9. ачилт, буулгалтын газарт /түлээ, модон материал, тоосго, чулуун нүүрс, хүдэр ба бусад/ сэлгээний бүрэлдэхүүнийг хөдөлгөхийн өмнө хөдөлгөөнд нөлөөлөх саад тотгор байгаа эсэхийг магадлах;

12.62.10. ачилт буулгалтын ажиллагаа дуусаагүй вагонуудад сэлгээний ажил хийхдээ овор хэмжээ гаргуулж, ачиж буулгах ажиллагааг удирдаж байгаа ажилтантай сэлгээний ажил хийх талаар тохиролцон ажлыг бүрэн зогсоож хүмүүсийг аюулгүй зайд холдуулсны дараа сэлгээний ажлыг гүйцэтгэх;

12.62.11. зүтгүүр салгахаас өмнө хөдлөх бүрэлдэхүүнийг ивүүрээр бэхэлнэ.

12.63. Засварын бригад ажиллаж байгаа гарам, ачааны агуулах, ачих буулгах анги, вагоны ба зүтгүүрийн депогийн болон зорчигчийн тавцангийн ойролцоох зам, засварын бусад зам суман дээр сэлгээ хийх үед сэлгээний бригад онц сонор сэрэмжтэй байж, бүрэлдэхүүн ойртох үед замын дэргэд буюу тавцан дээр байгаа хүмүүст мэдэгдэх дохио өгч явахын зэрэгцээ зам, вагон засаж, ачаа ачиж буулгаж байгаа хүмүүст хөдлөх бүрэлдэхүүний хөдөлгөөний талаар анхааруулж байна.

12.64. Вагоноо чирч яваа үед найруулагч сүүлийн вагон дээр, туслах найруулагч бүрэлдэхүүний дунд хэсэгт байрлана.

12.65. Хориглосон заалттай сэлгээний гэрлэн дохиог өнгөрч сэлгээ хийх үед найруулагч замналыг шалгаж, зүтгүүрийн эхний гишгүүр дээр байрлаж, эсхүл явганаар гүйцэтгэнэ.

12.66. Өртөө зөрлөгөөс 2 км ба түүнээс дээш алслагдсан салбар замуудад сэлгээний ажил хийхээр бүрэлдэхүүнийг чирч яваа тохиолдолд бүрэлдэхүүн бүрэн холбогдсон, сүүлийн вагонд агаар ирж байгааг магадлан найруулагчийн бригад нь зүтгүүрийн бүхээгт байрлана. Алслагдсан салбар замуудын жагсаалтыг техник захирамжийн актаар тогтооно.

12.67. Вагоноо өмнөө түрж яваа хөдөлгөөний үеийн бүх тохиолдолд галт тэрэгний найруулагч хөдөлгөөний дагуу эхний вагоны гишгүүр дээр, туслах найруулагч бүрэлдэхүүний дунд хэсэгт байрлана. Оворгүй газруудад сэлгээний хөдөлгөөнийг явганаар удирдана. Оворгүй газруудын жагсаалтыг техник захирамжийн актаар тогтооно.

12.68. Холбох буюу татах замаар дамжих бүрэлдэхүүнийг нэг паркаас нөгөөд шилжүүлэн тавих үеийн аюулгүй ажиллагааг хангах нөхцөлийг өртөөний техник захирамжийн актаар тогтооно.

12.69. Сэлгээний үед найруулагч замын нөгөө төгсгөл талын хязгаарын шонгоос /тусгаарлагч уулзвар буюу дохио/ цааш бүрэлдэхүүнийг гаргахгүй.

12.70. Хийгдэж байгаа сэлгээний ажлын тухай замын нөгөө төгсгөл талд байрласан зохих ажилтанд мэдэгдсэн байх ба хязгаарын шонгоос цааш хөдлөх бүрэлдэхүүн гарах боломжийг үгүйсгэсэн байна.

12.71. Өртөөний жижүүр, сэлгээний диспетчер, ялгах довын жижүүр хүн суулгасан, тэсрэх дэлбэрэх аюултай ачаа ачсан вагонтой сэлгээ хийх шаардлагатай үед энэ тухай найруулагчид мэдэгдэх бөгөөд найруулагч өөрийн туслах, зүтгүүрийн бригадад мэдээлнэ.

12.72. Сэлгээ хийх үед зүтгүүрийн бригадын үүрэг:

12.72.1. сэлгээний ажлын төлөвлөгөөг цаг тухайд нь биелүүлэх;

12.72.2. өгөгдөж байгаа дохиог анхааралтай ажиглаж дохионы заалтыг тухай бүр биелүүлж байх;

12.72.3. зам дээр байгаа хүмүүс, сумын байдал, хөдлөх бүрэлдэхүүний байрлалыг анхааралтай ажиглаж байх;

12.72.4. сэлгээний хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах;

12.72.5. сэлгээний хөдлөх бүрэлдэхүүний бүрэн бүтэн байдлыг хянах;

12.72.6. сэлгээний ажлын үед дан зүтгүүрээр хөдөлгөөн хийх тохиолдолд явах чиглэлд зүтгүүрийн удирдлагыг шилжүүлж, бүхээгийг заавал сольж байна;

12.72.7. зогсох дохио гэнэт өгөгдөх буюу саад гэнэт тохиолдох үед Төмөр замын техник ашиглалтын дүрмийн 14.3.7-д заасны дагуу яаралтай тоормослох бүх арга хэрэгслийг ашиглан сэлгээний бүрэлдэхүүнийг тухайн газарт тогтоосон тоормосны замаас илүүгүй зайд зогсооно.

12.73. Машинч зүтгүүр хөдөлгөөнд оруулахын өмнө өгөгдөж байгаа дохио, радио холбоо, чанга яригчийн холбоогоор хүлээн авсан шийдвэрийг зүтгүүрийн шүглээр, радио холбоогоор товч давтан батална.

12.74. Машинч дохио ба шийдвэр зөв эсэхэд эргэлзсэн, сэлгээний ажлын төлөвлөгөөг мэдээгүй байгаа бол бүрэн тодруулж, магадалсны дараа хөдөлгөөнд орно.

12.75. Машинч сэлгээний ажил удирдагчийн тушаалыг радио холбоо, чанга яригчийн холбоогоор аваагүй, гар дохионы хэрэгслээр өгч байгаа дохио харагдаагүй нөхцөлд зүтгүүрийг хөдөлгөөнд оруулж болохгүй.

12.76. Машинч төвлөрүүлэгдсэн сумтай сэлгээний замнал руу орохын өмнө өртөөний жижүүрийн шийдвэр, сэлгээний гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалт байгаа эсэхийг магадална.

12.77. Машинч төвлөрүүлэгдээгүй сум руу гарах бол замнал бэлэн болсон тухай сумчны дохио буюу мэдэгдлийг авна.

12.78. Сум, дохионы цахилгаан төвлөрүүлэлт бүхий өртөөдөд сумыг төвийн удирдлагаас суурин удирдлагад шилжүүлсэн үед сум руу гарч сэлгээ хийхийг ажил удирдагчийн дохиогоор гүйцэтгэнэ.

12.79. Вагоноо өмнөө түрж яваа үед хэрэв машинчид замнал бэлэн болсон тухай өгч байгаа дохио, сэлгээний гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалт харагдахгүй байгаа бол сэлгээний удирдагчаас дохионы нээлттэй байдлыг лавлаад сэлгээний удирдагчийн дохиогоор явна.

12.80. Найруулагчийн бригад дагалдаагүй ганц зүтгүүр өртөөний замаар хөдлөхдөө зүтгүүрийн машинчид шууд дамжуулагдаж байгаа өртөөний жижүүр ба сумчны дохио буюу сэлгээний гэрлэн дохионы

12.81. хийх үеийн сумчны үүрэг:

12.81.1. сэлгээний хөдөлгөөнд өгөгдөж байгаа заалт, дохиог анхааралтай ажиглаж тэдгээрийн шаардлагыг цаг тухайд нь биелүүлэх;

12.81.2. өгч буй дохиог машинч, найруулагчид цаг тухайд тодорхой дамжуулах;

12.81.3. дохио өгөх, сэлгээний бүрэлдэхүүний хөдөлгөөний тухай мэдээ дамжуулахын өмнө замналд орсон сумын байдал зөв эсэхийг шалгах;

12.81.4. сумыг шилжүүлсний дараа түүнийг цүүгээр нь түгжих, шор нь жааз төмөртөө нягт наалдсаныг магадлах.

ЯЛГАХ ДОВ, ТАТАХ ЗАМ ДЭЭРХ СЭЛГЭЭ

12.82. Вагоныг ялгахад зориулсан довын байгууламжтай өртөөнд сэлгээний ажил гүйцэтгэх зааврыг техник захирамжийн актын хавсралтаар батална.

12.83. Ялгах довоос вагоныг тараахын өмнө ялгах довын жижүүр дараах үүргийг гүйцэтгэнэ.

12.83.1. ялгах замууд дов талаас хэр зэрэг чөлөөтэй байгаа, тэдгээр замуудад вагон оруулах боломж байгаа эсэхийг шалгах;

12.83.2. вагон ялгах ажлын төлөвлөгөө, салгах бүлэг вагон /салгалт/-ны байрлал, салгах дараалал, салгалт бүр дэх вагоны тоо, довоос буулгах вагоны

явах ангийн хэв байдал ба онцгой болгоомж шаардсан болон урт баазтай вагон байгаа зэрэг шаардлагатай мэдээлэлтэй танилцах;

12.83.3. өртөөнд тогтоосон зааврын дагуу вагонуудыг ялгах ажиллагаанд оролцож байгаа бусад ажилтан /галт тэрэгний найруулагч, туслах найруулагч, ивүүрчид ба бусад/-д ажлын шинж байдлыг танилцуулах.

12.84. Ялгах довын жижүүр, галт тэрэгний найруулагч, ивүүрчин нар тараалтын ажиллагааны үед ялгах замууд вагоноор эзлэгдсэн байдал, салгасан вагонууд сум ба довын бэлийн зам дээгүүр өнхөрч байгаа байдал, нэг салгалтаар хэдэн вагон салгаж байгаа, ялгах замууд руу вагон буулгах давтамж зэргээс хамааруулан довоос буулгах болон довоос өнхөрсөн вагоны зогсоох хурдыг тохируулна.

12.85. Довын жижүүр нь тараалтын явцад салгасан вагоны хөдөлгөөн, вагон буулгавал зохих зөв зам руу явж байгааг ажиглахын зэрэгцээ дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглол, холбооны төхөөрөмжийн ажиллагаанд хяналт тавина.

12.86. Тараалтын явцад довын жижүүр, найруулагч нь онцгой болгоомж шаардагдсан ачаа бүхий вагон зогсож байгаа зам руу довоос салгалт хийн вагон буулгаж байгаа үед ивүүрчид ба сумчид тараалтын аюулгүй ажиллагаа, хөдлөх бүрэлдэхүүний болон ачааны бүрэн бүтэн байдлыг хангах талаар онцгой анхаарч ажиллана.

12.87. Задлан тараагдаж байгаа бүрэлдэхүүнд болон ялгах паркийн зам дээр онцгой болгоомж шаардагдах тусгай ангиллын ачаатай вагон байгаа тухай өртөөний ажилтан нарт мэдээлэхийг техник захирамжийн актаар тогтооно.

12.88. Доорх бүрэлдэхүүнийг огцом түлхэж сэлгээ хийх дов, хагас довоос тарааж болохгүй:

12.88.1. ачаа хүргэгчтэй вагоноос бусад хүн суулгасан вагон;

12.88.2. тэсрэх дэлбэрэх аюултай ачаа, шахсан шингэрүүлсэн хий, суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчээс тогтоосон жагсаалтад заагдсан зарим зэрэглэлтэй ачаа бүхий вагон, шингэрүүлсэн хийнээс суларсан хоосон цистерн;

12.88.3. хэтрүү овортой, хүнд ачаатай тавцант ба хагас вагон, транспортер;

12.88.4. ажиллаагүй байгаа зүтгүүр, төмөр замаар өөрөө явагч тусгай хөдлөх бүрэлдэхүүн, хөргүүрт вагон ба секц, хөргүүрт хөдлөх бүрэлдэхүүн бүхий галт тэрэгний бүрэлдэхүүн, зоогийн вагон, зорчигчийн вагон, төмөр замаар явдаг кран;

12.88.5. тусгай /радио, цахилгаан станц, эмнэлэг, клуб, хүчний хэмжүүр, зам хэмжүүр, пүүний гэх мэт/ вагон болон “довоос бүү буулга” гэсэн бичигтэй бусад вагон.

12.89. Энэхүү журмын 12.88-д дурдсан хөдлөх бүрэлдэхүүнд дов дээр сэлгээний ажил гүйцэтгэхдээ зөвхөн ухраан суулгах аргаар хийнэ.

12.90. Ялгах довоос вагоныг довын гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалтаар тараах хурдыг довын техник тоноглол, орон нутгийн нөхцөлийг харгалзан суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

12.91. Ялгах довоос буулгахыг хориглосон буюу буулгах үед онцгой болгоомж шаардах ачаатай вагоны ачааны жагсаалтыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно. Жагсаалтад орсон вагоны бичиг баримт дээр “довоос бүү буулга” гэсэн бичлэгтэй тэмдэг дарна.

12.92. Ачаа дагалдагч, үйлчлэгчтэй /баг/ буюу мал, амьтан ачсан хүргэгчтэй вагоныг довоос тараахын өмнө галт тэрэгний найруулагч сэлгээ хийх тухай вагоны үйлчлэгч, хүргэгч /багт/ нарт урьдчилан мэдэгдсэн байна.

12.93. Тараалтын явцад ивүүрчин бүр ялгах зам дээр байгаа вагоныг ажиглах ба зам вагоноор дүүрсэн үед энэ тухай довын жижүүр, найруулагчид урьдчилан мэдэгдэнэ.

12.94. Ялгах довын аюулгүй ажиллагааг хангахын тулд ивүүрчин дараах үүргийг гүйцэтгэнэ.

12.94.1. бүрэлдэхүүнийг тарааж эхлэх үед өөрийн хариуцсан зам дээр байх;

12.94.2. салгалтын тухай ялгах довын жижүүр, галт тэрэгний найруулагч, зүтгүүрийн машинчийн өгч байгаа дохиог анхааралтай ажиглах;

12.94.3. ялгах замын багтаамжийг бүрэн ашиглахын зэрэгцээ, ялгах паркт зогсож байгаа вагон руу довоос буулгасан вагон ойртохдоо хүчтэй мөргөлдөхгүй байх, залгалтын үеийн аюулгүй ажиллагааг бүрэн хангах тооцоотойгоор вагоныг тоормослуулна. Олон вагонтой салгалтыг довоос тараах үед нэмэгдэл тоормосны ивүүрийг дунд талын вагоны хос дугуйн дор тусгай сэрээний тусламжтай тавина;

12.94.4. тараасан вагоныг зогсоосны дараа ивүүрийг вагон дороос зориулалтын багажаар авах;

12.94.5. зэргэлдээ ажлын бүсэд салгалт ихээр хийгдэж байгаа үед тэдгээр замыг хариуцан ажиллаж буй ивүүрчинд туслах үүрэгтэй.

12.95. Өртөөний зам дээр вагоныг бэхлэх үед тоормосны ивүүр тавьж болохгүй газрууд:

12.95.1. зам төмрийн уулзварын өмнө 1 метр ба түүнээс бага зайд, зам төмрийн уулзвар дээр;

12.95.2. суман шилжүүлгийн шор нийлсэн жааз зам төмөр дээр;

12.95.3. тахирын гадна талын зам төмөр дээр;

12.95.4. вагоны тэргэнцрийн хос дугуйн хооронд;

12.95.4.1. суман шилжүүлгийн тонолжийн өмнө буюу тонолж дээр.

12.96. Гэмтэлтэй ивүүрийг ашиглаж болохгүй.

12.97. Тоормосны ивүүрийг /ялгарах өнгөөр/ будаж, түүн дээр өртөөний тэмдэг, дугаарыг цохиж тавина. Ивүүрийг цоожтой бат бэх найдвартай саванд хадгална. Ивүүрийг бүртгэх, дугаарлах, шилжүүлэх, ашиглах, хадгалах, хяналт тавих, устгах зааврыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

12.98. Ялгах довын жижүүр, найруулагч хоорондоо урьдчилан тохиролцохгүйгээр ялгах паркт /довын талаас буюу паркийн замын нөгөө талаас/ вагоныг ухраах ба холбох үйлдлийг хийж болохгүй.

12.99. Найруулагчийн бригад нь бүрэлдэхүүнийг ухраахын өмнө вагоны дугуйн дор ивүүр байхгүй, авто угсрааны хөшүүргийн бариул хэвийн байдалд байгааг магадална.

12.100. Ялгах зам дээр тэсрэх дэлбэрэх аюултай ачаатай вагон байгаа үед найруулагч нь вагоныг хөдөлгөхийн өмнө хөдөлгөөнд саад болох зүйл байгаа эсэхийг магадална. Цаг агаарын хүндрэлтэй нөхцөл /хүчтэй салхи, манан будан, цасан болон шороон шуурга/, гэрэлтүүлэггүй зам дээр сэлгээний ажлыг онцгой сонор сэрэмжтэй, шаардлагатай тохиолдолд бууруулсан хурдтай гүйцэтгэх бөгөөд сэлгээний хөдөлгөөнийг зогсоох хүртэл арга хэмжээг авна.

12.101. Ялгах довын хэвийн ажиллагаа алдагдсан, өмнөх бүлэг вагон сумын хоолойд зогссон, дараагийн бүлэг вагон мөргөх зэрэг эрсдэл үүссэн тохиолдолд ялгах довын жижүүр, найруулагч, ивүүрчин, сумчин дараагийн салгалтыг зогсоох арга хэмжээг авна.

ГОЛ БА ХҮЛЭЭН АВАХ, ЯВУУЛАХ ЗАМД ХИЙХ СЭЛГЭЭ

12.102. Өртөөний хүлээн авах, явуулах паркт хийх сэлгээг зөвхөн өртөөний жижүүрээс өгөгдсөн төлөвлөгөөний дагуу гүйцэтгэнэ. Галт тэрэгний диспетчер болон зэргэлдээ өртөөний жижүүрийн зөвшөөрөлгүйгээр машинч хоорондын зам эзлэх эрхгүйгээр өртөөний заагаас гадагш хоорондын зам руу бүрэлдэхүүн гаргаж сэлгээ хийж болохгүй.

12.103. Сэлгээний бүрэлдэхүүн өртөөний заагаас гадагш хоорондын замд гарч болох бөгөөд дараах зөвшөөрлийг авна:

12.103.1. хагас автомат хориглолтой үед уг хоорондын замд хамаарагдах түлхүүр-очир, түүнийг байхгүй үед замын утсан мэдээний маягт;

12.103.2. цахилгаан очирын системийн үед уг хоорондын замд хамаарагдах очир буюу түлхүүр-очир;

12.103.3. холбооны утсан хэрэгслийн үед замын утсан мэдээний маягт;

12.104. Өртөөний заагаас бүрэлдэхүүн гарах үед сэлгээний машинчид олгох замын утсан мэдээний маягтын дээд талд нь “өртөөний заагаас гарч сэлгээ хийнэ” гэсэн тэмдэглэл хийгдэнэ.

12.105. Сэлгээний зүтгүүрийн машинчид замын утсан мэдээний маягт олгон хоорондын замд өртөөний заагаас гарч сэлгээ хийх тухай өртөөдийн жижүүрийн хооронд явагдах яриа бүх тохиолдолд галт тэрэгний диспетчерийн холбоогоор түүний хяналтын дор гүйцэтгэгдэх ба галт тэрэгний утсан мэдээний дэвтэрт тэмдэглэгдэнэ.

12.106. Ачилт буулгалт, засварт ба бусад ажиллагаанд тавихаар галт тэрэгнээс салгагдсан вагоноор хүлээн авах, явуулах замыг галт тэрэгний диспетчерийн тушаалаар эзлүүлж болно.

12.107. Өртөөний жижүүр нь галт тэрэг хүлээн авч явуулах талаар сэлгээний бригадад радио холбоо, чанга яригчийн холбоогоор урьдчилан мэдэгдэнэ.

НАЙРУУЛАГЧИЙН БРИГАД СУМЫГ ШИЛЖҮҮЛЖ СЭЛГЭЭНИЙ АЖИЛ ХИЙДЭГ БҮС

12.108. Ачих буулгах анги, хэсэг, нүүрсний агуулах, вагон, зүтгүүрийн депогийн ба салбар зам руу сэлгээний зүтгүүр орох шаардлагатай үед өртөөний жижүүр, галт тэрэгний найруулагч нар вагон тавьж өгөх, татаж авах боломжийн талаар тухайн байгууллага, нэгжийн ажил удирдагчтай урьдчилан тохиролцох

12.109. Найруулагчийн бригад сумыг шилжүүлж сэлгээний ажил хийдэг хэсэг зам руу сэлгээний бүрэлдэхүүн оруулахын өмнө найруулагчийн бригад сэлгээний бүрэлдэхүүнийг зогсоож зам, сумын байдлыг шалгах ба хөдөлгөөний аюулгүй байдалд саад учрах хүчин зүйл байгаа эсэхийг магадална.

АРВАН ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ
АНХААРАМЖ ОЛГОХОД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

13.1. Бүх анхаарамж 3 төрөлд хуваагдана. Үүнд:

13.1.1. суурь бүтцийн төхөөрөмж байгууламжийг шинэчлэх, засвар үйлчилгээ хийх үед гүйцэтгэх ажлын нөхцөл байдлаас хамааран уг ажлын удирдагч нь түүнийг дуусгах хугацааг тодорхой тогтоож чадахгүй бол тогтоосон агшнаас эхлэн өөрчлөх хүртэл хүчинтэй байх;

13.1.2. анхаарамж олгох захиалгад заагдсан, ажил удирдагчийн тогтоож өгсөн тодорхой хугацааны туршид хүчинтэй байх;

13.1.3. зарим галт тэргийг өнгөрүүлэхэд онцгой нөхцөл шаардлагатай үед тогтоогдох /галт тэрэг тогтоосон хурдтай явж чадахгүй ачаатай хөдлөх бүрэлдэхүүн байгаа, цагийн хуваарьт тусгагдаагүй зогсолттой явуулах гэх мэт/;

13.2. Урьдчилан төлөвлөгдсөн ажил гүйцэтгэхийн тулд анхаарамж олгох тухай захиалгыг дараах албан тушаалтан дор дурдсан хугацаагаар өгнө.

13.2.1. замын мастер, шугам сүлжээний хэсгийн мастер, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч нар ажил гүйцэтгэхдээ 1 хоногоос илүүгүй;

13.2.2. зам, дохиолол холбоо, эрчим хүч, ус хангамжийн засвар үйлчилгээ хариуцсан аж ахуйн нэгжийн дарга нар 3 хоногийн давтамжтайгаар 10 хүртэл хоног;

13.2.3. суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч ба тасгийн дарга 10 хүртэл хоног.

13.3. Энэхүү журмын 13.2-т зааснаас дээш хугацаатай анхаарамжийг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тушаалаар тогтооно. Анхаарамж тогтоох тухай тушаалаар суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчээс зохих удирдлагуудад гүйцэтгэх ажлыг дуусгах, хэвийн хурдыг сэргээсний дараа анхаарамжийг хүчингүй болгох эрх олгоно.

13.4. Замын мастер, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч, эрчим хүчний мастер дараах тохиолдолд анхаарамж олгох тухай захиалгыг өгнө:

13.4.1. үзэгдэлт муутай нөхцөлд замаас авагддаг хөдлөх нэгжүүд ажиллах үед;

13.4.2. замын тэргэнцрээр ачаа зөөх үед.

13.5. Урьдчилан төлөвлөгдсөн зам засварын ажлыг гүйцэтгэх тухай анхаарамжийг олгох захиалгыг замын мастер өгнө.

13.6. Анхаарамж олгох урьдчилан төлөвлөгдсөн ажлын жагсаалтыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

13.7. Хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагаанд аюул учруулж болох замын байгууламжид илэрсэн гэмтлийг арилгахын тулд зогсоох дохиогоор хаах, хурд бууруулах дохиогоор хамгаална. Урьдчилан төлөвлөгдөөгүй ажлыг хийхийн тулд гэнэтийн анхаарамж олгох захиалгыг замын мастер, шугам сүлжээний хэсгийн мастер, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч өгнө.

13.8. Анхаарамж олгох захиалгыг бичгээр, цахилгаанаар, утсаар, факсаар, сүлжээгээр, цахим программаар гэх мэт суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тогтоосон заавраар дамжуулна.

13.9. Анхаарамж олгох цахилгааныг уг анхаарамж хүчин төгөлдөр болж мөрдөгдөхөөс 3-аас доошгүй цагийн өмнө хүлээн авсан байхаар өгнө. Урьдчилан төлөвлөгдөөгүй ажил хийхийн тулд /гэнэтийн/ анхаарамж олгох тухай захиалгыг анхаарамж тогтоосон /замын ангийн хариуцсан/ ажилтан нь зүтгүүрийн депо, солилцох тасгийн жижүүр, галт тэрэг явуулах үндсэн өртөөний болон хязгаарлагч өртөөний жижүүрүүд, галт тэрэгний диспетчер нарт дамжуулах үүрэгтэй. Галт тэрэгний диспетчер нь өртөөний жижүүрт явж байгаа галт тэрэгнүүдээс урьдчилан төлөвлөгдөөгүй анхаарамжийг ямар галт тэргэнд олгохоор өртөөн дээр зогсоохыг мэдэгдэнэ. Анхаарамж хүлээн авсан өртөөний жижүүр галт тэрэгний диспетчерийн шийдвэрээр уг галт тэргийг зогсоож анхаарамжийг машинчид олгоно. Депо болон солилцох тасгийн жижүүр нь уг чиглэлд явахаар дуудагдсан машинч нарт олгоно.

13.10. Анхаарамж тогтоох ба өөрчлөх, захиалга, цахилгаан, утсан мэдээг шуурхай дамжуулах, заасан хаягаар хүргэх зааврыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

13.11. Ажил удирдагч анхаарамж олгохыг хүссэн захиалга хүчин төгөлдөр болсон эсэхийг баталж магадлалгүйгээр ажил эхэлж болохгүй. Захиалга хүчин төгөлдөр болсныг дараах баримтаар батална:

13.11.1. анхаарамжийн захиалгыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тогтоосон заавраар хүлээн авсныг баталгаажуулсан бол,

13.11.2. хоорондын замд яваа галт тэргэнд гэнэтийн анхаарамж олгох өртөөний жижүүр нь захиалгыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тогтоосон заавраар хүлээн авсныг баталгаажуулсан бол,

13.12. Зам, хиймэл төхөөрөмж, байгууламжид үүссэн хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагаанд аюул учруулж болохуйц гэмтлийг арилгах ажлыг тухайн газрыг Төмөр замын дохиолол холбооны журмын дагуу бүрэн хамгаалсны дараа хийнэ.

13.13. Анхаарамж олгох тухай захиалгад бичигдвэл зохих зүйлүүд:

13.13.1. анхаарамж үйлчлэх хоорондын замын километр, зуут, өртөө, зөрлөгийн нэр зам ба сумын дугаар;

13.13.2. галт тэрэгний хөдөлгөөний үед сэргийлэх арга хэмжээ;

13.13.3. анхаарамж эхлэх ба дуусах хугацаа;

13.13.4. анхаарамж олгох болсон шалтгаан.

13.14. Анхаарамжийн дугаарлалтыг сар бүрийн эхний хоногийн 00:00 цагаас 1-ээр эхлэн дугаарлан хөтөлнө. Сар бүрийн эхний хоногийн 00 цагаар хүчинтэй байгаа бүх анхаарамжийг шилжүүлэн дугаарлана.

13.15. Хэсгийн ба техникийн өртөөдөөс явах бүх галт тэргэнд өгөгдсөн анхаарамжийг олгоно.

13.16. Галт тэрэгний машинчтай анхаарамж тулгах өртөөдийн жагсаалтыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно. Өртөөдөд зэргэлдээ төмөр замын хил залгаа хэсгээс анхаарамж тогтоосон тухай цахилгааныг хаяглаж ирүүлсэн байна.

13.17. Тухайн хэсэгт тогтоосон хурдаар явж чадахгүй онцгой нөхцөл шаардсан ачаатай вагон, хөдлөх бүрэлдэхүүн холбосон галт тэргэнд, найруулсан болон зүтгүүрийн бригад солилцдог өртөөнд анхаарамж олгоно.

13.18. Анхаарамжийн маягтад анхаарамж үйлчлэх км зуут, өртөө, зөрлөгийн нэр, хүчинтэй хугацаа, баримтлах хурд, бусад онцгой нөхцөлүүд бичигдэх бөгөөд маягтын загварыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч баталж мөрдүүлнэ.

13.19. Анхаарамжийн маягтын үлдэх хувьд гарын үсэг зуруулж машинчид олгоно. Машинч анхаарамжийн агуулгатай туслах машинчийг танилцуулах үүрэгтэй. Туслах машинч харилцан хяналт тавьж явахын тулд анхаарамжийн агуулгаас хуулбар хийж авсан байна.

13.20. Анхаарамжийн бүртгэлийн дугаарыг анхаарамжийн маягтад бичнэ.

13.21. Бичгэн анхаарамж олгох ажилтан нь анхаарамжийн маягтад галт тэрэгний дугаараас бусад зүйлсийг урьдчилан бичиж /хэвлэж/ гарын үсэг зурна.

13.22. Анхаарамжийн маягтад бичигдсэн зүйл нь тодорхой бөгөөд ойлгомжтой байна.

13.23. Анхаарамжийн маягтад галт тэрэгний дугаарыг машинчид олгохын өмнө бичнэ. Галт тэрэг хос зүтгүүртэй явах үед анхаарамжийг түүчээ зүтгүүрийн машинчид олгоно. Түүчээ зүтгүүрийн машинч нь анхаарамж байгаа тухай хоёрдугаар зүтгүүрийн машинчид мэдэгдэнэ.

13.24. Галт тэрэг түлхэгч зүтгүүртэй яваа үед анхаарамжийг түүчээ ба түлхэгч зүтгүүрийн машинчид олгоно. Хот дүүргийн, зөөврийн, дамжуулах галт тэрэг болон түлхэгч зүтгүүрт анхаарамж олгох зааврыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

13.25. Анхаарамж олгогдсон анхны галт тэрэгний дугаарыг олгосон ажилтан бүртгэнэ.

13.26. Анхаарамж тогтоосон хоорондын замыг хязгаарлагч өртөөний жижүүр тухайн хэсэгт аялах галт тэрэгний машинчаас анхаарамж олгогдсон эсэхийг тодруулна. Галт тэргэнд анхаарамж олгогдоогүй бол олгохоор зогсооно. Урьдчилан төлөвлөгдөөгүй анхаарамж гарч ирсэн үед суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тогтоосон заавраар олгоно.

13.27. Анхаарамж өөрчлөх хүртэл гэж тогтоогдсон бол хүчингүй болгосон тухай мэдэгдэл хүлээн автал галт тэргэнд олгогдоно. Тодорхой хугацаатай тогтоогдсон анхаарамжийг дурдсан хугацаанд галт тэргэнд олгоно. Ийм анхаарамжийг хүчингүй болгох тухай мэдэгдэл өгөгдөхгүй. Ажил удирдагчаас анхаарамжийн хугацааг сунгах шаардлагатай болсон тухай мэдэгдэл хүлээн аваагүй бол анхаарамжийг галт тэргэнд олгохыг зогсооно.

13.28. Ажил удирдагч анхаарамжид заагдсан ажлаа хугацаанд нь дуусгаж чадаагүй бол хугацаа дуусахаас өмнө ажил удирдагч өөрөө хоорондын замын хязгаарлагч өртөөдийн жижүүр, замын ангийн хариуцсан ажилтанд анхаарамж сунгах захиалгыг шинээр өгнө.

13.29. Өртөөний жижүүр, замын ангийн хариуцсан ажилтан нь захиалга хүлээн аваад зүтгүүрийн депо, солилцох тасгийн жижүүрүүд, галт тэрэгний диспетчер нарт мэдэгдэх бөгөөд ямар галт тэргэнд анхаарамж олгогдоогүйг тодруулж, нэмэгдэл захиалгад заагдсан хугацааг дуусах хүртэл анхаарамжийг олгоно.

13.30. Өөрчлөх хүртэл хүчин төгөлдөр тогтоосон анхаарамжийг зөвхөн түүнийг тогтоосон ажилтан, шууд удирдах дарга хүчингүй болгох эрхийг эдэлнэ. Анхаарамж тогтоодог албан тушаалтан нь зохих ажлыг гүйцэтгэсний дараа тогтоосон анхаарамжийг хүчингүй болгох буюу анхаарамжаар тогтоосон галт тэрэгний хөдөлгөөний хурдыг нэмэгдүүлэхийг өөрийн удирдлагад байдаг салбар нэгжийн даргад даалган өгч болно. Ийм даалгаврын тухай анхаарамж олгох захиалгад заасан байна.

13.31. Өөрчлөх хүртэл хүчин төгөлдөр тогтоосон анхаарамжид заасан шалтгааныг арилгамагц анхаарамж тогтоосон ажилтан анхаарамж олгосон

хаягаар цахилгаан өгч өөрчилнө. Анхаарамжийг буулгахдаа тухайн захиалга өгсөн ажилтан хүчингүй болгож болно.

13.32. Анхаарамж олгох, дамжуулах үүрэг бүхий ажилтан нь анхаарамжийг хүчингүй болгосон тухайн мэдэгдлийг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн баталсан зааврын дагуу тэмдэглэж авна. Анхаарамжийг хүчингүй болгосон, хугацаанаасаа өмнө буусан тухай мэдэгдлийг хүлээн авсан өртөөний жижүүр галт тэрэгний диспетчерт мэдэгдэнэ.

13.33. Галт тэрэгний зүтгүүрийн машинч анхаарамжид заагдсан хэсэгт явах үедээ олгогдсон анхаарамжийг баримталж, тавигдсан зөөврийн дохионы шаардлагыг биелүүлнэ.

13.34. Анхаарамжид анхаарамжид заасан хугацаанаас өмнө буюу хойно ажил хийж байсан газраар өнгөрөх үед зам дээр зогсоох буюу хурд бууруулах дохио байхгүй бол галт тэрэгний явах хурдыг бууруулахгүй.

13.35. Хоорондын замын байгууламж, төхөөрөмжид төхөөрөмжид гэмтэл гарсныг илрүүлсэн тухай мэдэгдлийг хүлээж авсан өртөөний жижүүр нь төхөөрөмжийг үйлчлэх ажилтанд /замын мастер, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч, эрчим хүчний хэсгийн мастер/ даруй мэдэгдэнэ. Хоорондын замаар явж байгаа зүтгүүрийн машинч гэмтлийг илрүүлбэл хурдаа бууруулах, шаардлагатай бол галт тэргийг зогсоох ба ойролцоо өртөөний жижүүр буюу галт тэрэгний диспетчерт гэмтэл саатлын байдал ба илрүүлсэн газар /километр, зуут/-ыг зааж мэдэгдэнэ.

13.36. Өртөөний жижүүр мэдэгдлийг хүлээн аваад засвар үйлчилгээ хариуцсан нэгжийн ажилтан, галт тэрэгний диспетчер хоорондын замд явж байгаа галт тэрэгний машинчид заагдсан мэдэгдлийг дамжуулна. Мэдэгдлийн шинж байдал нь галт тэрэгний хөдөлгөөнийг явуулах боломжгүй байвал уг саад тотгорыг арилгасан тухай мэдэгдэл хүлээн авах хүртэл хөдөлгөөнийг зогсоох эрхтэй. Өртөөний жижүүр хоорондын зам хаах тухай тушаалыг хүлээлгүйгээр зэргэлдээ өртөөний жижүүрт хоорондын замд галт тэрэг явуулахгүй байхыг мэдэгдэнэ.

13.37. Хоорондын замд яваа галт тэрэгний машинч нь хүлээн авсан мэдэгдлээс хамааран аюултай газраар онц сонор сэрэмжтэй, бууруулсан хурдтай зогсоход бэлэн явах ба шаардлагатай тохиолдолд галт тэргийг зогсооно.

13.38. Саад тотгорыг арилгасны дараа хөдөлгөөнийг сэргээж болно.

13.39. Хөдөлгөөний хэвийн ажиллагаанд нөлөөлөх саад тотгортой хоорондын замаас мэдэгдэл хүлээж аваад анхны галт тэргийг зөвхөн замын мастер, түүний эзгүйд албан үүргийг орлон гүйцэтгэж байгаа ажилтныг дагалдан явуулж болно. Энэ галт тэрэгний машинчид гэмтлийг илрүүлсэн газраас 1000метрийн зайтай дөхөж зогсох бичгэн анхаарамж олгоно. Галт тэрэг дагалдагч ажилтан дараачийн галт тэрэг өнгөрүүлэх дэглэмийг тогтоох бөгөөд галт тэргэнд анхаарамж олгох захиалгыг өгнө.

13.40. Суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тушаалаар олгогдох анхаарамж нь зохих салбар, аж ахуйн нэгжийн дарга нарт хаяглагдах ба анхаарамж тогтоосон хэсгийн галт тэрэгний диспетчер, зааварлагч машинч, машинч, өртөөний жижүүр, замын мастерт танилцуулж гарын үсэг зуруулна.

13.41. Тушаал нь өртөөний жижүүр, зүтгүүрийн депо, солилцох тасгийн жижүүрийн ажлын байранд байна. Депогийн дарга тушаал хүлээж авмагц 3 хоногийн дотор зүтгүүрийн бригадад суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тушаалыг танилцуулах ба энэ тухай анхаарамж олгох нэгжийн дарга нарт мэдэгдэнэ. Үүний дараа галт тэргэнд бичгэн анхаарамж олгохгүй байж болно.

13.42. Аадар бороо орж байгаа үед анхаарамж ба дохио байгааг үл харгалзан суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тушаалаар заасан газраар өнгөрөхдөө зүтгүүрийн бригад нь онцгой сонор сэрэмжтэй явах ба шаардлагатай үед хурдаа бууруулж зогсоход бэлэн явна.

13.43. Зам, засварын ажлын дараа анхаарамжийн үйлчлэх хугацааг галт тэрэгний тоогоор тодорхойлсон тохиолдолд гэнэтийн анхаарамжийн нэгэн адил олгох ба галт тэрэгний диспетчерийн тушаалд заагдсан тооны галт тэрэг өнгөрсний дараа хүчингүйд тооцно.

АРВАН ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ӨРТӨӨНД ДОХИОЛОЛ, ТӨВЛӨРҮҮЛЭЛТ, ХОРИГЛОЛЫН БАЙГУУЛАМЖИЙН ХЭВИЙН АЖИЛЛАГАА АЛДАГДСАН НӨХЦӨЛД ГАЛТ ТЭРЭГ ХҮЛЭЭЖ АВАХ БА ЯВУУЛАХ

14.1.гэмтлийг илрүүлэх үед өртөөний жижүүр Зам, суман шилжүүлэг, дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглол, холбооны байгууламжийн үзлэгийн дэвтэрт зохих тэмдэглэл хийх ба гэмтлийн тухай дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикчид мэдэгдэнэ.

14.2. Гэмтлийг арилгаж байгууламжийн ажиллагааг байгууламжийн хамаарлын бодит байдалтай тулган шалгаж, “Үзлэгийн дэвтэр”-т дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч зохих бичлэг хийх хүртэл өртөөний жижүүр галт тэрэгний

байдлыг үл харгалзан гэмтэлтэй байгууламжийн хяналтын хэрэгслийн заалтыг удирдлага болгон байгууламжийг ашиглаж болохгүй.

14.3. Дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын байгууламжид гарсан тохиолдолд зам, сумын чөлөөтэйг шалгах, галт тэрэг хүлээж авах, явуулах, замнал бэлтгэх ажиллагааг өртөөний техник захирамжийн актаар тогтооно.

14.4. Гэмтлийн шинж байдлаас хамааран өртөөний жижүүр нь дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч ирэхийг хүлээлгүйгээр дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын байгууламжийн хэвийн ажиллагаа алдагдсан шалтгааныг тодруулахын тулд тухайн зам, суманд гадна талын үзлэгийг техник захирамжийн актад заагдсан албан тушаалтнаар хийлгэнэ. Уг албан тушаалтан дараах шалгалтыг хийнэ:

14.4.1. зам, сумын тусгаарлагдсан хэсэгт хуурамч эзэлгээтэй заалт гарсан үед зам төмрийн хэлхээний бүрэн бүтэн байдал, бусад зүйлээр холбогдсон эсэх;

14.4.2. тухайн хэсгийн зам төмөр хугарч гэмтсэн эсэх;

14.4.3. сум удирдах аппаратаас шилжүүлэгдэхгүй бол шор ба жааз зам төмрийн хооронд ямар нэг зүйл орсон эсэх.

14.5. Гадна талын үзлэгээр байгууламжийн хэвийн ажиллагааг алдагдуулсан шалтгааныг тогтоож арилгасан бол өртөөний жижүүрт байгууламжийг ашиглахыг зөвшөөрнө. Энэ тохиолдолд гэмтлийг арилгасан тухай "Үзлэгийн дэвтэр"-т өртөөний жижүүр бичлэг хийнэ.

14.6. Замын мастер, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч нь байгууламжийн хэвийн ажиллагаа алдагдсан тухай мэдээ хүлээн аваад гэмтлийг арилгах тухай "Үзлэгийн дэвтэр"-т бичнэ.

14.7. Замын мастер, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикчийн хийж болохгүй үйлдлүүд:

14.7.1. Өртөөний жижүүрийн зөвшөөрөлгүйгээр, "Үзлэгийн дэвтэр"-т тэмдэглэл хийхгүйгээр өртөөний дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын байгууламжийн гэмтлийг арилгах ажлыг эхлүүлэх;

14.7.2. Гэмтлийг арилгаж дуусаад байгууламжийн ажиллагааг бодит байдалтай тохирч байгааг өртөөний жижүүртэй хамтран шалгаж магадлахгүйгээр ажиллагаанд оруулах;

14.8. Байгууламжийн хамаарлыг бодит байдлыг шалгах ажлыг Дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын байгууламж ашиглах зааварт заасны дагуу гүйцэтгэнэ.

14.9. Байгууламжийн хамаарлыг дараах хугацаагаар салгана.

14.9.1. өртөөний даргатай зөвшилцсөнөөр дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын хэсгийн инженер буюу дохиолол холбооны засвар үйлчилгээ хариуцсан аж ахуйн нэгжийн удирдлагын зөвшөөрлөөр 8 цаг хүртэл;

14.9.2. хөдөлгөөн хариуцсан салбарын даргын зөвшөөрлөөр 8 цагаас дээш 3 хоног хүртэл;

14.9.3. суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн зөвшөөрлөөр 3-аас дээш хоногоор.

14.10. Сум, тусгаарлагдсан хэсгийг дохио ашиглахаар хамаарлаас гаргах ажлыг хэсгийн инженерийн хяналтын дор дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч гүйцэтгэнэ.

14.11. Дохио ашиглахаар суман шилжүүлгийг, тусгаарлагдсан хэсгийг хамаарлаас гаргах тохиолдол бүрд дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч нь өртөөний жижүүртэй хамтран хянах хэрэгслээр салгагдсан сум мөн болохыг магадлан "Үзлэгийн дэвтэр"-т бичлэг хийж шалгана.

14.12. Дохио ашиглахгүйгээр тусгаарлагдсан хэсэг, төвлөрүүлэгдсэн сум, сумын хяналтын цоож, бусад байгууламжийг салгасан үед галт тэрэг хүлээн авах, явуулах ажиллагааг оруулах, гаргах гэрлэн дохионы хориглосон заалттай үед гүйцэтгэх бөгөөд замналд орсон сум бүрийн зөв тавигдсан байдал, хүлээн авах замын чөлөөтэйг шалгах ажиллагааг өртөөний техник захирамжийн актад тогтоосноор гүйцэтгэнэ.

14.13. Сум, тусгаарлагдсан хэсгийг хамаарлаас гаргахын өмнө өртөөний жижүүр нь салгасан сум, тусгаарлах хэсэгт орсон сумын бариулд улаан таг өлгөх эсхүл командаар түгжинэ.

14.14. Цахилгаан төвлөрүүлэлттэй суман шилжүүлгийг удирдлагын аппаратаас шилжүүлж болохгүй үед сум шилжүүлэх түлхүүрээр шилжүүлнэ.

14.15. Сум шилжүүлэх түлхүүрээр сум шилжүүлэх ажиллагааг Техник захирамжийн актад заасан ажилтан гүйцэтгэнэ.

14.16. Сум шилжүүлэх түлхүүрээр шилжүүлсэн үед сумын байдлын хяналт удирдлагын аппарат дээр өгөгдөж байвал өртөөний жижүүр нь замнал зөв бэлтгэгдсэн эсэхийг, сумыг шилжүүлсэн ажилтны илтгэлээр болон удирдлагын аппаратын хянах хэрэгслийн заалтаар магадална.

14.17. Сум шилжүүлэх түлхүүрээр шилжүүлсэн сумын байдлын хяналт өгөгдөхгүй байвал зохих замналд орсон сумыг зүүдэг цоожоор цоожилно. Түлхүүр нь техник захирамжийн актад заасан ажилтанд хадгалагдана. Замналд

орсон сумын байдал, түгжилтийг өртөөний жижүүр нь томилогдсон ажилтны илтгэлээр магадална.

14.18. Сумын засварын ажил гүйцэтгэх үед буюу шор хоорондын холбоос /шорууд/ салсан сумыг хамаарлаас гаргана. Харин сумын шорыг тогтоосон байдалд бэхэлнэ. Шорыг бэхлэх ажиллагааг өртөөний жижүүрийн шийдвэрээр замын засвар хариуцсан байгууллагын ажилтан гүйцэтгэх ба "Үзлэгийн дэвтэр"-т бичлэг хийнэ.

14.19. Засвар хийж байгаа болон гэмтэлтэй сумаар галт тэрэг, сэлгээний бүрэлдэхүүн өнгөрүүлэх шаардлага гарвал өртөөний жижүүр нь шорыг бэхэлсэн тухай замын засвар үйлчилгээ хариуцсан нэгжийн ажилтны мэдэгдлийн дараа замналд орсон сумын байдлын зөв эсэхийг техник захирамжийн актад заасан ажилтны илтгэлээр магадална.

14.20. Шорыг шилжүүлэгчээс салгасан үед сумыг зүүдэг цоожоор цоожлох, цоожлогдох боломжгүй үед шахагдсан шорыг бэхлүүлнэ.

14.21. Зүсэгдсэн суманд замын мастер, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч нар үзлэг хийж "Үзлэгийн дэвтэр"-т хэвийн болгосон тухай бичлэг хийгээгүй бол тухайн сумаар хөдөлгөөн хийж болохгүй.

14.22. Шаардлагатай тохиолдолд дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч, замын мастер зүсэгдсэн суманд үзлэг хийж цахилгаан шилжүүлэгчийг салгаж сумын шорыг зохих байдалд нь тавьж жааз зам төмөрт нягт шахсан нөхцөлд зүүдэг цоожоор цоожлох буюу хадаж хөдлөх бүрэлдэхүүнийг өнгөрүүлэхийг зөвшөөрнө.

14.23. Сумын тусгаарлагдсан хэсэг хуурамч эзэлгээтэй үед сумыг туслах товруугаар шилжүүлнэ. Сумыг шилжүүлэх бүрийн өмнө өртөөний жижүүр нь түүнийг хөдлөх бүрэлдэхүүнээс чөлөөлөгдсөн болохыг магадална. Туслах товруугаар шилжүүлсэн сум замналд орсон бол галт тэрэг хүлээн авах ба явуулах ажиллагааг оруулах буюу гаргах гэрлэн дохионы хориглосон заалтаар гүйцэтгэнэ.

14.24. Хүлээн авах зам хуурамчаар эзэлгээтэй заасан үед өртөөний жижүүр өөрөө буюу техник захирамжийн актад заасан ажилтнаар дамжуулан хөдлөх бүрэлдэхүүнээс чөлөөлөгдсөн эсэхийг магадлах үүрэгтэй. Хуурамч эзэлгээтэй заасан замд галт тэрэг хүлээж авах ажиллагаа нь оруулах гэрлэн дохионы хориглосон заалтаар хүлээн авна.

14.25. Өртөөний жижүүр өртөөний зам, сумын тусгаарлагдсан хэсэг эзэлгээтэй үед удирдах аппаратын хянах хэрэгсэл хуурамчаар чөлөөтэй зааж

байгааг илрүүлбэл энэ тухай “Үзлэгийн дэвтэр”-т бичлэг хийж замын мастер, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикчийг дуудна.

14.26. Гэмтлийг арилгатал гэмтэлтэй зам ба сумууд /хамгаалах оворгүй хэсгүүдийг оролцуулан/ орсон замналыг нэн даруй тодорхойлно. Хуурамчаар чөлөөтэйг зааж байгаа сумын тусгаарлагдсан хэсэг хөдлөх бүрэлдэхүүнээс чөлөөлөгдсөн эсэхийг техник захирамжийн актад заасан ажилтнаар шалгуулж, чөлөөтэй тохиолдолд өртөөний жижүүр дохио нээнэ.

14.27. Нээлттэй оруулах гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалт өөрөө хориглосон заалтад шилжвэл өртөөний жижүүр сумын байдал, тусгаарлагдсан хэсэг ба хүлээн авах зам чөлөөтэй эсэхийг магадлах ба үүний дараа оруулах гэрлэн дохиог дахин нээнэ. Оруулах гэрлэн дохио хэвийн нээгдэж байвал түүнийг цаашид ашиглахыг зөвшөөрнө. Дохио өөрөө хаагдсан тухай өртөөний жижүүр “Үзлэгийн дэвтэр”-т бичлэг хийж замын мастер, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикчид мэдэгдэнэ.

14.28. Оруулах гэрлэн дохио өөрөө хаагдсаны дараа сумын байдал зөв, тусгаарлагдсан хэсэг, хүлээн авах зам чөлөөтэй байхад /удирдлагын аппаратын хянах хэрэгслийн заалтаар шалгахад/ гэрлэн дохио дахин нээгдэхгүй байвал гэмтлийг илрүүлэх болон арилгатал галт тэргийг оруулах гэрлэн дохионы хориглосон заалтаар хүлээж авна.

14.29. Түлхүүрийн хамаарлаар тоноглогдсон сумын хяналтын цоож гэмтэлтэй үед дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын механикч галт тэрэг хүлээн авах, явуулах замналд орсон сумыг зохих байдалд тавьсны дараа зүүдэг цоожоор цоожилно. Замнал бэлэн болсон тухай өртөөний жижүүрт сумчин илтгэсний дараа хяналтын цоожны түлхүүрийг өртөөний жижүүрийн заалтаар пост дахь гүйцэтгэх аппаратад замналыг түгжихийн тулд хийнэ.

14.30. Цахилгаан төвлөрүүлэлтээр тоноглогдсон өртөөний оруулах гэрлэн дохио хориглосон заалтаар галт тэрэг хүлээн авах, хориглосон заалттай гаргах дохиогоор галт тэрэг явуулах зөвшөөрөл олгохын өмнө өртөөний жижүүр нь доорх үүргийг гүйцэтгэнэ:

14.30.1. замналд орсон сумын бариулыг зохих байдалд тавих ба замналын зөв эсэхийг магадлах, замналд орсон бүх сумын бариулд улаан таг өлгөх буюу командаар түгжих;

14.30.2. замналд орсон сумын байдлыг шалгасны дараа галт тэрэг явах замналын дагуу зам, сумын тусгаарлагдсан хэсэг чөлөөтэй эсэхийг Техник захирамжийн актад заасан ажилтнаар магадлуулах;

14.30.3. галт тэргийг урих дохиогоор хүлээн авахдаа сэлгээний дохио, сэлгээний дохиогоор тоноглогдоогүй өртөө, зөрлөгт замналд орсон сумын бариулд улаан таг өлгөх буюу командаар түгжих аргаар хамгаална.

14.31. Дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглолын байгууламж гэмтэлтэй, үзлэг засвар хийх үед байгууламжийг хамаарлаас гаргах, оруулах ажлыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

АРВАН ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ

ОНЦГОЙ БОЛГООМЖ ШААРДСАН АЧААТАЙ ВАГОН БА ТУСГАЙ ХӨДЛӨХ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙГ ГАЛТ ТЭРГЭНД БАЙРЛУУЛАХ

15.1. Онцгой болгоомж шаардсан ачаатай вагон бүрийг галт тэргэнд холбохдоо зүтгүүр, хүн суулгасан вагоноос хооронд нь халхлалт хийнэ. Халхлах вагоны тоо, мөн тухайн ачааны үндсэн шинж чанарыг тодорхойлсон мэдээг ачааны бичиг баримтад ачаа илгээгч заана. Ачааны галт тэргэнд байрлуулах зааврыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

15.2. Онцгой болгоомж шаардсан ачааг тээвэрлэх нөхцөлийн тухай мэдээ болон уг ачааны талаар Төмөр замаар ачаа тээвэрлэх дүрэмд тусгасан байна.

15.3. Хэтрүү оврын VI зэрэг, мөн түүнчлэн хэт хэтрүү овортой ачаатай вагоныг хяналтын жаазтай тээвэрлэхдээ замын мастераас доошгүй ажилтан дагалдуулна.

15.4. Замын ажилтан нь галт тэрэгний хөдөлгөөний үед хяналтын жаазны өнгөрөлтийн байдалд ажиглалт хийнэ.

15.5. Хяналтын жаазтай вагон нь зүтгүүрийн ард, хэтрүү овор нь VI дугаар зэрэглэлтэй ба хэт хэтрүү овортой ачаатай вагон галт тэрэгний дунд хяналтын жаазтай вагоноос 20-оос цөөнгүй вагоны цаана ба галт тэрэгний сүүлээс нэгээс доошгүй вагоны өмнө явна. Тухайн хэсгийн галт тэрэгний жингийн нормоос шалтгаалан 20 вагон хүрэхгүй тохиолдолд суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тушаалаар гүйцэтгэнэ. хяналтын жаазтай хоосон вагоныг галт тэрэгний найрлага харгалзахгүй байрлуулна.

15.6. Хэтрүү овор нь доод III, дээд III, хажуугийн IV дүгээр зэрэгтэй, мөн үүнээс дээш зэрэгтэй хэтрүү овортой ачаатай вагоныг урт бүрэлдэхүүнтэй галт тэргэнд холбож болохгүй.

15.7. Найм ба түүнээс дээш голтой хоосон транспортерыг 3000 тонноос илүү жинтэй галт тэргэнд тэдгээрийг явуулах үед галт тэрэгний бүрэлдэхүүний сүүлийн 1/4 хэсэгт тавихыг зөвшөөрнө.

15.8. Галт тэрэгний жин нь 3000 тонноос бага үед заагдсан транспортерыг галт тэрэгний бүрэлдэхүүний аль ч хэсэгт тавьж болно.

15.9. Ачааны галт тэргэнд шаардлагатай үед зорчигчийн нэг буюу бүлэг вагоныг холбохдоо галт тэрэгний жин нь 3000 тонноос бага бол зүтгүүрийн ард холбоно.

15.10. Зорчигчийн вагоныг ачааны галт тэрэгний дунд хэсэгт холбосон тохиолдолд тухайн вагоноос хойших хэсгийн жин нь 3000 тонноос ихгүй байна.

15.11. Зорчигчийн вагоныг ачааны галт тэргэнд холбосон тохиолдолд зохих халхлалтыг хийнэ.

15.12. Зам засварын ажилд ашигладаг технологийн зориулалттай тусгай хөдлөх бүрэлдэхүүнийг галт тэргэнд байрлуулах, тээвэрлэх, ашиглах зааврыг үйлдвэрлэгчээс тогтоосон техникийн паспортоор тогтооно.

15.13. Хоппер-тугнуурыг төмөр замаар зөвхөн үйлчлэгч бригадын хүмүүсийн амрах байрын хамтаар эргэх бүрэлдэхүүнээр тогтмол явуулахыг зөвшөөрнө.

15.14. Тогтмол явах эргэх бүрэлдэхүүнд байгаа хоосон ба ачаатай хоппер тугнуур нь галт тэрэгний тогтоосон урт ба жингээс бага тохиолдолд эдгээрийг ганцаар буюу бүлгээр нь /хоппер-тугнуурыг уг эргэх бүрэлдэхүүнээс салгахгүйгээр/ галт тэрэгний бүрэлдэхүүнд галт тэрэг найруулах төлөвлөгөөний дагуу нэмж болно.

15.15. Хөдөлгөөний зөвшөөрөгдсөн хурдтай эргэх бүрэлдэхүүнийг явуулах үед механик нь хоппер-тугнуурын буулгах, тугнах, төхөөрөмжийг шалгасан, тээвэрлэлтийн байдалд бүрэн оруулж үзлэг шалгалт хийсэн тухай ачааны бичиг баримтад тэмдэглэл хийсэн байна. Энэхүү тэмдэглэлийг эргэх бүрэлдэхүүн ачаатай явж байгаа бол падаан дээр, хоосон явж байгаа бол илгээх хүснэгтийн ар талд хийнэ.

15.16. Хоппер-тугнуурын тугнах төхөөрөмжийн техникийн арчилгаа үйлчилгээг механикчийн бригад хийнэ. Вагоны техник үзлэг засварыг техник үйлчилгээний газрын ажилтан гүйцэтгэнэ.

15.17. Хоппер-тугнуурыг явуулахын өмнө илгээгч тэдгээрийг тээвэрлэлтийн бүрэн байдалд оруулж явуулахад бэлэн болсон ба хөдөлгөөний зөвшөөрөгдсөн хурдын тухай явуулах өртөөн дээр зохих тэмдэглэлийг илгээх бичиг баримт дээр хийсэн байна. Хоппер-тугнуурыг засварт явуулахын өмнө механик ачааг буулгасан ба түүний дараа тээвэрлэлтийн байдалд бэлтгэсэн байна.

15.18. Төмөр замын краныг галт тэргэнд холбохын өмнө ачаа илгээгч кранд байвал зохих үйлдвэрлэгчийн паспорт буюу зарим төрлийн краны тусгай зааврыг бүрдүүлнэ.

15.19. Краныг галт тэргэнд явуулахад бэлэн болсныг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн томилсон комисс шалгана.

15.20. Краныг галт тэргэнд холбож явуулахдаа краны ашиглалтын тусгай заавар буюу явуулах бэлтгэлийг шалгасан комиссын актад заасны дагуу гүйцэтгэнэ.

15.21. 6 тонноос 8.5 тонны даацтай төмөр замын краныг галт тэрэгний сүүлийн 1/3 дэх хэсэгт байрлуулна.

15.22. Ачааны галт тэрэгний тогтоосон хурднаас бага хурдаар краныг явуулах, өнгөрүүлэх шаардлагатай үед өөрийн замын хил дотор явуулах тусгай зөвшөөрлийг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч өгнө. Зөвшөөрлийн хуулбарыг краны тээвэрлэлтийн бичиг баримтад хавсаргасан байна.

15.23. Краныг ажилгүй байдлаар 10 хүртэл тоогоор нэгтгэн тусгай зүтгүүртэй илгээж болно. Краныг нэгтгэн явуулах бэлтгэлийг галт тэргэнд явуулахтай нэгэн адилаар гүйцэтгэнэ.

15.24. Ажиллагаагүй байдалд байгаа зүтгүүрийг тэдгээрийн техникийн байдлыг шалгасан тухай акт тавьсны дараа зүтгүүрийн депогийн даргын захиалгаар явуулна. Явуулах өртөөний даргад захиалгыг актын хамт өгнө. актад зүтгүүрийн явах зөвшөөрөгдсөн хурд заагдсан байна. Актын хоёрдугаар хувийг зүтгүүрийн хүргэгчид гардуулна.

15.25. Ажиллагаагүй байдалтай явуулах илчит тэргийг ачааны галт тэргэнд түүчээ зүтгүүрийн ард хоёр секцтэй бол 1, нэг секцтэй бол 2-оос илүүгүйг холбоно.

15.26. Олон тооны зүтгүүрийг явуулах, мөн үйлдвэрлэгчээс ирүүлэх үед нэг бүрэлдэхүүнд таваас илүүгүйг нэгтгэж явуулахыг зөвшөөрнө. /түүчээ зүтгүүрийг тоолохгүйгээр/.

15.27. Хүнд маягийн замын машиныг тээвэрлэх нөхцөлийг /зам тавих машин, буталмал чулуу цэвэрлэгч, цас цэвэрлэгч/ замын ажил гүйцэтгэх үеийн галт тэрэгний хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах зааварт заасан байна. Замын машиныг галт тэргэнд буюу тусгай зүтгүүртэй явуулахад бэлэн болсныг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчээс томилсон

комисс шалгана. Эдгээр машиныг илгээх үед механик нь туслахын хамт дагалдана.

--- о О о ---

хавсралт №1

ӨРТӨӨНИЙ ЖИЖҮҮРИЙН БҮРТГЭЛТ ТУШААЛЫН ЗАГВАР

Огноо

Дугаар ....

..... өртөөний ..... дугаар замаас .....гаргах
гэрлэн дохио нээлттэй, хоорондын замд чиглэл тогтсон. Зөвшөөрсөн заалттай
дохио машинчид харагдахгүй шалтгаанаар бүртгэлт тушаалаар явахыг
зөвшөөрөв.

Тушаал өгсөн: Өртөөний жижүүр /ДСП/ .....

Тушаал авсан Зүтгүүрийн машинч /ТЧМ/ .....

Хавсралт №2

Галт тэрэгний диспетчер хөдөлгөөнийг холбооны утсан хэрэгслээр зохицуулах тушаалыг дараах маягаар өгнө.

.... он ... сар ... өдөр ... цаг ... минут Тушаал №.....

“..... өртөөнд хоорондын замын хагас автомат хориглолд ..... гэмтэл гарч ажиллахгүй болсон талаар ..... өртөөний жижүүр ..... -ийн мэдэгдлийг үндэслэж ..... оны ... дугаар сарын .. өдрийн ... цаг ... минутаас эхлэн уул хоорондын замын хагас автомат хориглолын ажиллагааг зогсоож холбооны утсан хэрэгслээр галт тэрэгний хөдөлгөөнийг зохицуулахаар тогтов.

Галт тэрэгний диспетчер...../...../.”

/гарын үсэг / нэр

Тушаал авсан: ДСП...../...../.”

/гарын үсэг / нэр

Дохиолол холбооны тогтоосон хэрэгслийн ажиллагааг сэргээсэн тухай мэдэгдэл хүлээн авсны дараа галт тэрэгний диспетчер нь түүнийг өөрийн тушаалын дэвтэрт бичиж авах ба хоорондын зам чөлөөтэй эсэхийг өртөөдийн жижүүрээр дамжуулан магадлаад хоорондын замын хязгаарлагч өртөөдөд дараах маягаар тушаал өгнө.

.... он ... сар ... өдөр ... цаг ... минут Тушаал №.....

“.....хоорондын замын хагас автомат хориглолд гарсан гэмтлийг засаж хэвийн болсон, галт тэрэгний хөдөлгөөнд саадгүй тухай ..... нэр, ... өртөөнд .....-р галт тэрэг бүрэн бүрэлдэхүүнтэй сүүлийн дохиотой, сүүлийн вагон №..... хэвийн орж ирсэн тухай өртөөний жижүүр ..... нарын мэдэгдлийг үндэслэж .... оны .... дугаар сарын ... өдрийн .... цаг .... минутаас эхлэн уг хоорондын замын хагас автомат хориглолын ажиллагааг сэргээж ДНЦ-ийн тушаал №.....-г хүчингүй болгов.

Галт тэрэгний диспетчер...../...../.”

/гарын үсэг / нэр

Тушаал авсан: ДСП...../...../.”

/гарын үсэг / нэр

Хавсралт №3

Замналын гэрлэн дохио нээгдэхгүй үед галт тэргийг хориглосон заалттай замналын гэрлэн дохио өнгөрч зөвшөөрсөн заалттай гаргах гэрлэн дохио хүртэл явах өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалын загвар:

..... оны .... сарын .... өдөр .... цаг .... минут тушаал № .....

..... өртөөний ..... гаргах /замналын/ дохио .....

..... шалтгаанаар ..... дугаар замаас ..... дугаар галт тэргийг хориглосон

заалттай дохио өнгөрч явах /орох/-ыг зөвшөөрөв. Замналыг .....

..... аргаар түгжсэн. /шаардлагагүйг дар/

Тушаал өгсөн: ДСП ..... /нэр, гарын үсэг/

Тушаал авсан: ТЧМ ..... / нэр /

Хавсралт №4

Замын утсан мэдээний үлдэх хувь № 1	Машинчид Замын утсан мэдээ №1
/сондгой талын галт тэргэнд/	/сондгой талын галт тэргэнд/
Өртөө /тэмдэг/	Өртөө /тэмдэг/
..... оны ... -р сарын ...-ны өдөр .....-аас №	..... оны ... -р сарын ...-ны өдөр .....-аас № .....
... цаг ... минут	... цаг ... минут
.....	.....
.....	.....
Өртөөний жижүүр:	Өртөөний жижүүр: .....
Зүтгүүрийн машинч .....гарын үсэг	Зүтгүүрийн машинч .....гарын үсэг
/цагаан өнгөтэй/	

<p align="center">Замын утсан мэдээний үлдэх хувь № 1</p>	<p align="center">Машинчид Замын утсан мэдээ №1</p>
/тэгш талын галт тэргэнд/	/тэгш талын галт тэргэнд/
Өртөө /тэмдэг/	Өртөө /тэмдэг/
..... оны ... -р сарын ...-ны өдөр .....-аас №	..... оны ... -р сарын ...-ны өдөр .....-аас № .....
... цаг ... минут	... цаг ... минут
.....	.....
Өртөөний жижүүр:	Өртөөний жижүүр: .....
Зүтгүүрийн машинч .....гарын үсэг	Зүтгүүрийн машинч .....гарын үсэг
/хөх өнгөтэй/	

Арын нүүрэнд:

<p>Огноо цаг тушаал №... ДНЦ .... нэр ...-р замаас гаргах замнал зөв. Замналыг .... аргаар түгжсэн. ДСП .....</p>	<p>огноо цаг тушаал №... ДНЦ .... нэр. ...-р замаас гаргах замнал зөв. Замналыг ..... аргаар түгжсэн.. ДСП.....</p>
ТЧМ- ...../гарын үсэг	ТЧМ- ...../гарын үсэг/

Хавсралт №5

ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ҮЕИЙН УТСАН МЭДЭЭНИЙ ЗАГВАРУУД

Галт тэрэг хүлээн авах ба явуулах үед галт тэрэгний утсан мэдээнд дараах үндсэн загваруудыг хэрэглэнэ.

Явуулах өртөө

1-р загвар

/..... дугаар галт тэргийг явуулж болох уу?/

..... /гарын үсэг/

Хүлээн авах өртөө

2-р загвар

/..... дугаар галт тэргийг хүлээе/

..... /гарын үсэг/

3-р загвар

..... дугаар галт тэрэг .....цаг.....минутад явлаа.

..... /гарын үсэг/

4-р загвар

.....дугаар галт тэрэг .....цаг.....минутад ирлээ.

..... /гарын үсэг/

Тайлбар: Энэ загварын дугаар нь нэвтрүүлэх ярианы загварын дугаарт хамаарахгүй.

Явуулсан өртөөнд буцаж ирэх галт тэрэг явуулах үед галт тэрэгний утсан мэдээ нэвтрүүлэх горимыг доорх байдлаар мөрдөнө.

5 дугаар загвар

..... дугаар галт тэргийг ..... дугаар километр хүрээд буцахаар явуулж болох уу? /гарын үсэг /

6 дугаар загвар

..... дугаар галт тэргийг ..... дугаар километр хүртэл явуулаад буцааж болно. / гарын үсэг/

Галт тэрэг явуулсан тухай мэдэгдлийг 3 дугаар загвараар, харин түүний буцаж ирсэн тухайг 7 дугаар загвараар нэвтрүүлнэ.

7 дугаар загвар

..... дугаар галт тэрэг ..... цаг минутад буцаж ирлээ. /гарын үсэг/

Явуулсан өртөөндөө түлхэгч зүтгүүр нь хоорондын замаас буцаж ирэх галт тэрэг явуулах үед:

8 дугаар загвар

..... дугаар галт тэргийг ..... дугаар километрээс буцаж ирэх түлхэгчтэй явуулж болох уу? /гарын үсэг/

9 дүгээр загвар

..... дугаар галт тэргийг ..... дугаар километрээс буцаж ирэх түлхэгчтэй хүлээе. /гарын үсэг/

Галт тэрэг явуулсан тухай мэдэгдлийг 3 дугаар загвараар “..... дугаар километрээс буцаж ирэх түлхэгчтэй” гэсэн үгнүүд нэмж дамжуулна.

Галт тэрэг ирсэн мэдэгдлийг 4 дүгээр загвараар, түлхэгч буцаж ирсэн тухай 10 дугаар загвараар нэвтрүүлнэ.

10 дугаар загвар

..... дугаар галт тэрэгний түлхэгч ..... цаг ..... минутад буцаж ирлээ. /гарын үсэг/

Явуулсан өртөөнд буцаж ирэх галт тэрэг явуулах үед дээрх загвараар галт тэрэгний утсан мэдээ нэвтрүүлнэ.

Зэргэлдээ өртөө хүртэл явах түлхэгчтэй галт тэрэг явуулах үед утсан мэдээ 1, 2, 3, 4 дүгээр загвараар “түлхэгчтэй” гэдэг үг нэмж дамжуулагдана.

Галт тэрэг явуулсан тухай мэдэгдлийг 3 дугаар загвараар, харин түүний буцаж ирсэн тухайг 7 дугаар загвараар нэвтрүүлнэ.

Явуулсан өртөөндөө түлхэгч зүтгүүр нь хоорондын замаас буцаж ирэх галт тэрэг явуулахдаа

галт тэрэг явуулсан тухай мэдэгдлийг 3 дугаар загвараар “..... дугаар километрээс буцаж ирэх түлхэгчтэй” гэсэн үгнүүд нэмж дамжуулна.

Галт тэрэг ирсэн мэдэгдлийг 4 дүгээр загвараар, түлхэгч буцаж ирсэн тухай 10 дугаар загвараар нэвтрүүлнэ.

Хавсралт №6

ГАЛТ ТЭРГИЙГ ЗАЙЛШГҮЙ УХРААХ НӨХЦӨЛ

Хоорондын замаас ухраах үед өгөх галт тэрэгний диспетчерийн тушаал:

Огноо ..... Тушаал №.....

“...км... зуутад зогсож цааш явж чадахгүй болсон тухай ... дугаар галт тэрэгний машинч ... -ийн мэдэгдлийг үндэслэн ... хоорондын замыг ... цаг ... минутаас эхлэн уг галт тэрэгнээс бусад бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд хаав. ... дугаар галт тэргийг ... өртөөний оруулах дохио хүртэл ухраахыг зөвшөөрөв.

Галт тэрэгний диспетчер:

/ДНЦ/."нэр, гарын үсэг"

Галт тэрэгний диспетчерийн тушаалыг өртөөний жижүүр машинчид дамжуулна.

Хавсралт №7

Явуулж байгаа галт тэрэгний сүүл өртөөний хязгаараас гараагүй зогссон тохиолдолд галт тэргийг зайлшгүй ухраах шаардлагатай бол өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалаар гүйцэтгэнэ.

Өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалын загвар:

Огноо ..... Тушаал №.....

.....-р галт тэргийг ..... өртөөний /~~зөрлөгийн~~/ чөлөөтэй .....-р зам руу ухарч орохыг зөвшөөрөв. Замналыг .....аргаар хамгаалсан. ДСП .....

ТЧМ тушаалыг давтаж сүүлийн вагонд байрлах ажилтны дохиогоор тухайн замд ухарч орно.

Хавсралт №8

Хоорондын замд гарсан саадыг арилгах зорилгоор аж ахуйн галт тэргийг явуулахаар хоорондын замыг хаах тушаалын загвар:

“ ..... өртөөд хоорондын замын ... дугаар километрийн ... зуутад ..... шалтгаанаар уул хоорондын замыг .... цаг .... минутаас эхлэн аж ахуйн галт тэрэгнээс бусад бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд хааж ..... дугаар галт тэргийг .... дугаар километрийн ... зуут хүртэл яваад зогс. Цаашид ... тушаалтай ..... /нэр/ мэдэлд ажиллаад ..., өртөөнд очихоор /буцаж ирэхээр/ явуулахыг зөвшөөрөв.

Галт тэрэгний диспетчер...../ ...../ . “ /гарын үсэг / нэр

Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт <<цонх>> гаргаж зам барилга, их засварын ажил хийхээр суурь бүтэц эзэмшигчийн зөвшөөрлөөр хоорондын замд ажил гүйцэтгэх үед хоорондын замыг хаах тушаалын загвар:

а. “Суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн ..... тоот цахилгааныг үндэслэн ..... хоорондын замын ..... дугаар километрийн ... дугаар зуутаас .... дугаар километрийн ..... дугаар зуутыг дуустал..... ажил гүйцэтгэхээр уул хоорондын замыг аж ахуйн галт тэрэгнээс бусад бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд .... цаг ....минутаас эхлэн .....цаг.... минут хүртэл ..... цагийн хугацаагаар хаав.”

б. “Хаалттай хоорондын замд ажиллах аж ахуйн галт тэрэг болон ажиллагсдын аюулгүй ажиллагааг хангаж уг ажлыг тогтоосон цагт гүйцэтгэхийг ... ажил удирдагч ..... тушаалтай ...../нэр/ даалгасугай.”

в. “Ажил удирдагчийн бичгэн захиалгад заагдсаны дагуу: ..... –р галт тэргийг ..... километрийн ..... зуут хүртэл яваад зогс, цаашид ажил удирдагчийн мэдэлд ажиллаад .....өртөөнд /зөрлөгт/ очих /буцаж ирэх/ тухай маягтыг анхаарамжийн хамт олгож явуул. Галт тэрэгний диспетчер ...../ ...../ .” /гарын үсэг / нэр

Хоорондын замыг нээх тушаалын загвар:

.... он ... сар ... өдөр ... цаг ... минут Тушаал №.....

“..... хоорондын замын ..... дугаар километрийн ....-р зуутаас ....р километрийн .... -р зуутагд ..... ажил хийж дууссан, галт тэрэгний хөдөлгөөнд саадгүй тухай ..... албан тушаалтай ..... /нэр/-н мэдэгдлээр уул хоорондын замыг .... оны ... дугаар сарын ....-ны өдрийн .... цаг .... минутаас эхлэн бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд ..... хурдтай нээв. Галт тэрэгний диспетчерийн .... тоот тушаалыг хүчингүй болгов.

Галт тэрэгний диспетчер...../ ...../ .“

/гарын үсэг / нэр

Тушаал авсан: ДСП...../ ...../ .”

/гарын үсэг / нэр

Хавсралт №9

Өртөөний техник захирамжийн актад галт тэрэг хүлээж авах, явуулахаар заагдаагүй замаар галт тэрэг хүлээн авах үед өгөх тушаалын загвар:

. . . . . оны . . . . сарын . . . . өдөр . . . . цаг . . . . минут тушаал № . . . . .

..... өртөөний /зөрлөгийн/ оруулах гэрлэн дохиог..... шалтгааны улмаас нээх боломжгүй, ... -р зам /тодорхой хэсэг/ чөлөөтэй, замналыг ... . аргаар түгжсэн тухай ..... өртөөний /зөрлөгийн/ жижүүр .....-ны мэдэгдлийг үндэслэн ..... -р галт тэргийг урих дохио, /бүртгэлт тушаал, билет газарч/-аар хүлээн авахыг зөвшөөрөв. /шаардлагагүйг дар/

ДНЦ ..... /нэр, гарын үсэг/

Тушаал авсан: ДСП..... /нэр, гарын үсэг/

Хавсралт №10

Байгууламж төхөөрөмж гэмтэлтэй, замын тодорхой хэсэг дээр тусламжийн зүтгүүр, сэргээн босгох, галын галт тэрэг, дан зүтгүүр, аж ахуйн галт тэрэг, оруулах гэрлэн дохио гэнэт хаагдахад дохиог өнгөрч зогссон галт тэрэг зэргийг өртөөнд хүлээн авах Өртөөний жижүүрийн бүртгэлт тушаалын загвар:

..... оны ..... сарын ..... өдөр ..... цаг ..... минут тушаал № .....

..... өртөөний /зөрлөгийн/ оруулах гэрлэн дохиог..... шалтгааны улмаас нээх боломжгүй, ... -р зам /тодорхой хэсэг/ чөлөөтэй, замналыг ... . аргаар түгжсэн тухай ..... өртөөний /зөрлөгийн/ жижүүр .....-ны мэдэгдлийг үндэслэн ..... -р галт тэргийг урих дохио, /бүртгэлт тушаал, билет газарч/-аар хүлээн авахыг зөвшөөрөв. /шаардлагагүйг дар/

ДНЦ ..... /нэр, гарын үсэг/

Тушаал авсан: ДСП..... /нэр, гарын үсэг/

Хавсралт №11

Оруулах гэрлэн дохионы зөвшөөрсөн заалт нь байгууламжийн хамаарал алдагдаагүй шалтгаанаар хориглосон заалтад гэнэт шилжихэд галт тэрэг оруулах гэрлэн дохиог өнгөрч зогссон үед өгөх тушаалын загвар:

. . . . . оны . . . . сарын . . . . өдөр . . . . цаг . . . . минут тушаал № . . . . .

..... өрөөний /зөрлөгийн/ оруулах гэрлэн дохио гэнэт хаагдаж .... –р галт тэрэг оруулах гэрлэн дохиог өнгөрч зогссон, замнал түгжигдсэн, чөлөөтэй ..... -р зам руу орохыг зөвшөөрөв. /шаардлагагүйг дар/

ДСП..... /нэр, гарын үсэг/

Тушаал авсан: ТЧМ..... /нэр, гарын үсэг/

Хавсралт №12

БИЛЕТ-ГАЗАРЧ

“Билет-газарч”-ийн зөвшөөрлийг металлаар хийнэ. Билет газарчийг цоожтой саванд хадгалах бөгөөд тоог өртөө хоорондын зам тус бүрд тэгш чиглэлд тэгш, сондгой чиглэлд сондгой дугаартай байхаар өртөөний техник захирамжийн актад тусгаж өгнө.

Билет-газарчийн загвар

БИЛЕТ-ГАЗАРЧ № .....

Тэгш чиглэлийн галт тэрэг хүлээн авах
..... замын ..... өртөө Код .....

БИЛЕТ-ГАЗАРЧ № .....

Сондгой чиглэлийн галт тэрэг хүлээн авах

..... замын ..... өртөө Код .....

Хавсралт №13

Хоорондын замд аргагүйдэн зогссон галт тэрэгний машинчид тусламж үзүүлэх туслах зүтгүүр явуулах тушаалын загвар:

..... оны ..... сарын ..... өдөр ..... цаг ..... минут тушаал № .....

1. ....өртөөнөөс ..... цаг ..... минутад явсан ..... зүтгүүртэй .....-р галт тэрэг ..... хоорондын замын ..... км ....-р зуутад ..... шалтгаанаар галт тэрэгний түүчээ зүтгүүр зогссон. Галт тэрэг цааш явж чадахгүй болж туслах зүтгүүр дуудсан мэдэгдлийг .....-р галт тэрэгний машинч ..... /нэр/ ..... өртөөний жижүүрт .... цаг ..... минутад өгсөн тул уг хоорондын замыг туслах зүтгүүрээс бусад бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд хааж, тусламжаар явах .....-р галт тэргийг ..... км ..... зуут хүртэл яваад зогс, цаашид туйлын сонор сэрэмжтэй ажиллаж .....-р галт тэрэгний бүрэлдэхүүнийг .....өртөөнд татаж авчрах /түлхэж очих/-аар явуулахыг зөвшөөрөв.

2. .... өртөөний жижүүр .....-р галт тэрэгний машинчаас хаалт хамгаалалт хийсэн мэдэгдлийг авч ДНЦ-д илтгэсний дараа маягтыг анхаарамжийн хамт олгож явуул.

Галт тэрэгний диспетчер ...../ ...../.”

/гарын үсэг / нэр

Тушаал авсан: ДСП...../ ...../.”

/гарын үсэг / нэр

Тусламж үзүүлж ирсний дараа хоорондын замыг нээх тушаалын загвар:

..... оны ..... сарын ..... өдөр ..... цаг ..... минут тушаал № .....

..... өртөөд хоорондын замын ... км ...-р зуутад зогсож тусламж хүссэн .....-р галт тэрэгний бүрэлдэхүүнийг ..... өртөөний ...-р замаар бүрэн бүрэлдэхүүнтэй, сүүлийн дохиотой /сүүлийн вагоны № .../... цаг ... минутад орж ирсэн, хоорондын зам чөлөөтэй галт тэрэгний хөдөлгөөнд саадгүй, хоорондын замд бүрэлдэхүүний хос дугуйг эргүүлж зам төмөр ухсан гэмтэл гаргаагүй тухай .....-р галт тэрэгний машинч ..... -ын мэдэгдлийг үндэслэн ..... өртөөд хоорондын замыг ... цаг ... минутаас .....эхлэн бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд нээв. Галт тэрэгний хөдөлгөөний диспетчерийн ... тоот тушаалыг хүчингүй болгов. Галт тэрэгний диспетчер ...../ ...../.” /гарын үсэг / нэр

Тушаал авсан: ДСП...../ ...../.”

/гарын үсэг / нэр

Хавсралт №14

Урт бүрэлдэхүүнтэй, тэсрэх дэлбэрэх, хялбар шатах, химийн аюултай ачаатай, хэтрүү овортой ачаатай галт тэрэг явуулах тухай тушаалын загвар:

..... оны ..... сарын ..... өдөр ..... цаг ..... минут тушаал № .....

“..... өртөөнөөс ..... цаг ..... минутад явах ..... дугаар галт тэрэг..... вагон ..... томьёолсон урттай, тэсрэх дэлбэрэх, химийн аюултай, хортой, ...-р зэргийн хэтрүү /хэт хэтрүү/ овортой ачаатай явах тул өртөөд техник захирамжийн актад заасан замаар хүлээн авч галт тэрэгний хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж ажилла. /шаардлагагүйг дар/

Галт тэрэгний диспетчер.....” ” .....нэр”

Тушаал авсан: ДСП...../ ...../.”

Жич: урт бүрэлдэхүүнтэй галт тэргийг хүлээн авах замыг тусгайлан тушаалд заана.

Хавсралт №15

Хүлээн авах, явуулах замыг хөдлөх бүрэлдэхүүнээр эзлүүлэх /чөлөөлөх/ үед өгөх галт тэрэгний диспетчерийн тушаалын загвар:

. . . . . оны . . . . сарын . . . . өдөр . . . . цаг . . . . минут тушаал № . . . . .

... өртөөний /зэрлөгийн/ ... –р замыг хөдлөх бүрэлдэхүүнээр эзлүүлж ивүүр № ... бэхэлсэн тухай ... өртөөний /зэрлөгийн/ жижүүр ... мэдэгдлийг үндэслэн уг замыг ... оны ... сарын ... өдрийн ... цаг ... минутаас эхлэн бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд хаав.

Галт тэрэгний диспетчер .....

Тушаал авсан: ДСП...../...../."

..... оны ..... сарын ..... өдөр ..... цаг ..... минут тушаал № .....

... өртөөний /зэрлөгийн/ ..-
р замыг хөдлөх бүрэлдэхүүнээс чөлөөлж ивүүр ... авсан тухай ... өртөөний /зэрл
өгийн/ жижүүр ... мэдэгдлийг үндэслэн уг замыг ... оны ... сарын ... өдрийн ... цаг .
..
минутаас эхлэн бүх галт тэрэгний хөдөлгөөнд нээв. Галт тэрэгний диспетчерийн
..... тоот тушаалыг хүчингүй болгов.

Галт тэрэгний диспетчер .....

Тушаал авсан: ДСП...../...../.”

/гарын үсэг / нэр

Хавсралт №16

ӨРТӨӨ ХООРОНДЫН ХОЛБООГ ТАСЛАХГҮЙН ТУЛ МАШИНЧААР БИЧГЭН МЭДЭЭ ДАМЖУУЛАХ ЗАГВАР

Өртөө хоорондын холбоог таслахгүйн тул өртөөний жижүүрүүд байгууламжийн ажиллагааг сэргээх хүртэл аль аль чиглэлд явж байгаа галт тэрэг бүрийн түүчээ зүтгүүрийн машинчаар галт тэрэг хэрхэн явуулж байх тухай бичгэн мэдээг “А” буюу “Б” маягтаар илгээнэ.

БИЧГЭН МЭДЭЭ

Мэдээний үлдэх хувь №	Мэдээ №
Өртөө /тэмдэг/	Өртөө /тэмдэг/
20 ..... оны ..... сарын .....-ны өдөр	20 ..... оны ..... сарын .....-ны өдөр
Дохиолол холбооны бүх хэрэгсэл тасарсан үеийн галт тэрэгний хөдөлгөөний тухай	Дохиолол холбооны бүх хэрэгсэл тасарсан үеийн галт тэрэгний хөдөлгөөний тухай

Өртөөний жижүүр .... НД	Өртөөний жижүүр .... НД ....
Өртөөний жижүүр	Өртөөний жижүүр .....
Хүлээж авсан машинч	Хүлээж авсан машинч .....

Дохиолол холбооны бүх хэрэгсэл тасарсан үед галт тэрэг явуулах зөвшөөрөл:

Зөвшөөрлийн үлдэх хувь №
 20 ..... оны ..... сарын .....-ны өдөр
 Өртөө /тэмдэг/
 ..... дугаар галт тэргэнд .....
 . өртөөнөөс хаалттай /постоос/ гаргах дохиогоор .....
 ..... өртөөний оруулах дохио хүртэл /постын/ явахыг зөвшөөрнө. Дохиолол холбооны бүх хэрэгсэл тасарсан.
 Анхаарамж
 Таны өмнө ..... цаг ..... минутан
 д-минутадад..... галт тэрэг явуулсан.
 ..... өртөөнд хүрсэн тухай мэдээ
 Бий
 Үгүй

Машинчид Зөвшөөрөл №
 20 ..... оны ..... сарын .....-ны өдөр
 Өртөө /тэмдэг/
 ..... дугаар галт тэргэнд .....
 өртөөнөөс хаалттай /постоос/ гаргах дохиогоор .....
 ..... өртөөний оруулах дохио хүртэл /постын/ явахыг зөвшөөрнө. Дохиолол холбооны бүх хэрэгсэл тасарсан.
 Анхаарамж
 Таны өмнө ..... цаг ..... минутан
 д-минутадад..... галт тэрэг явуулсан.
 ..... өртөөнд хүрсэн тухай мэдээ
 Бий
 Үгүй

Өртөөний жижүүр ..... Өртөөний жижүүр .....
· ..... · .....
Постын ..... Постын .....
· ..... · .....
Хүлээж авсан машинч .....
/хэрэггүй зүйлийг дарна/ /цагаан өнгөтэй, улаан бичигтэй/

Хавсралт №17

ХӨДЛӨХ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙГ ТООРМОСНЫ ИВҮҮР, ГАР

ТООРМОСООР БЭХЛЭХ НОРМ

1. Өртөөний болон салбар замд вагоныг ивүүрээр бэхлэхдээ тооцоот хамгийн бага нормыг удирдлага болгоно.
2. Хэвгийтэй зам дээр ачаатай бүлэг вагоныг бэхлэх тооцоог гаргахдаа дараах томъёог ашиглан гаргана.

$$K=n/200*(i+2)$$

N -голын тоо

1 -хэвгий

2 -ТОГТМОЛ ТОО

200-ТОГТМОЛ ТОО

3. Хэвгийн тоон дээр тогтмол 2 гэсэн тоог нэмж нийлбэрийг гарган тухайн зам дээр бэхлэгдэх вагоны голын тоогоор үржүүлж 200 гэсэн тогтмол тоонд хувааж гарна.

Жишээлбэл нь: 25 ачаатай вагоныг 1,5 мянганы хэвгийтэй зам дээр 2 ивүүрээр бэхэлнэ.

$$N = 100$$

$$I = 1.5$$

$$K = 100/200 * (1.5 + 2) = 1.75 \text{ буюу } 2 \text{ ивүүр гэж тооцно}$$

4. Хэвгийтэй зам дээр хоосон бүлэг вагоныг бэхлэх тооцоог гаргахдаа дараах томъёог ашиглан гаргана.

$$K = n/200 * (i + 3)$$

N = голын тоо

I = хэвгий

3 = тогтмол тоо

200 тогтмол тоо

5. Хэвгийн тоон дээр 3 гэсэн тогтмол тоог нэмж нийлбэрийг гарган бэхлэгдэх вагоны голын тоогоор үржүүлж 200 гэсэн тогтмол тоонд хувааж гаргана.

Жишээлбэл нь: хоосон 25 вагоныг 1,5 мянганы хэвгийтэй зам дээр 3 ивүүрээр бэхэлнэ.

$$N = 100$$

$$I = 1,5$$

$$K = 100/200 * (1.5 + 3) = 2.25 \text{ буюу } 3 \text{ ивүүр гэж тооцно}$$

6. Ачаатай ба хоосон вагоноос бүрдсэн бүлэг вагоныг бэхлэхдээ гол тутамд 10 тонноос багагүй даралттай ачаатай вагоны дор тоормосны ивүүр тавина. Хоосон вагон буюу хөнгөн ачаатай / автомашин хоосон чингэлэг гэх мэт/ вагоны

дор тоормосны ивүүрийг ивэхдээ бүлэг хоосон вагоны нормоор ивүүрийн тоог бодож гаргана.

7. Тоормосны ивүүрийг вагоны тэргэнцэр тус бүрийн дор тавьж болно. Ивүүрийн хошуу нь хос дугуйн дор бүрэн дарагдсан байна. Тоормосны ивүүрийг тогтмол хэрэглэдэг газарт элстэй хайрцаг тавьж, элсийг мөс, хяруутай үед хэрэглэнэ.

8. Тэгш зам дээр бүрэлдэхүүнийг хоёр талаас нь ивүүрээр бэхэлнэ. Хэвгийтэй бол хэвгийтэй талаас нь тооцоот ивүүрээр ивнэ. Ивүүрээр бэхлэх ажиллагааг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тогтоосон заавраар гүйцэтгэнэ.

9. Өнхөрч болзошгүй талаас бэхэлж байгаа бүлэг вагоны захынх нь биш вагоны дор тоормосны ивүүрээр бэхэлсэн бол энэ вагонтой энэ бүлгийн бусад бүх вагон нь найдвартай холбогдсон эсэхийг дахин шалгасан байна.

10. Вагонууд өнхөрч болзошгүй хүчтэй салхины /15 м/сек хүртэл/ чиглэл тохирсон үед тооцоот ивүүрийг нэгээр, бүр хүчтэй салхитай /15 м/секундээс дээш/ үед хоёроор нэмэгдүүлж бэхэлнэ. Хэрхэн бэхлэх зааврыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

11. Өртөөний зам дээр вагоныг бэхлэхдээ хоосон бүлэг вагоныг бэхлэхэд хэрэглэдэг тоормосны нэг ивүүрийг гар тоормосны 2 голоор орлуулж болох бөгөөд ачаатай бүлэг вагоныг бэхлэхэд хэрэглэдэг нэг ивүүрийг гар тоормосны 3 голоор орлуулж болох тооцоог ашиглаж болно.

---oOo---